

PREZYDENT MIASTA KRAKOWA

Kraków,

24 KWI 2020

OR-03.0008.2.37.2020

Pan
Dominik Jaśkowiec
Przewodniczący
Rady Miasta Krakowa

Wielce honorowny Panie Przewodniczo!

Zgodnie z § 7 pkt 2 Programu „Otwarty Kraków”, przyjętego uchwałą nr LII/964/16 Rady Miasta Krakowa z dnia 14 września 2016 r., przedstawiam sprawozdanie z realizacji ww. programu za rok 2019.

PREZYDENT MIASTA KRAKOWA

Jacek Majchrowski

Otrzymują:

1. Adresat,
2. Wydział Polityki Społecznej i Zdrowia,
3. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Krakowie,
4. Wydział Edukacji,
5. Aa.

SPRAWOZDANIE Z REALIZACJI
PROGRAMU
„OTWARTY KRAKÓW”
ZA 2019 ROK

WPROWADZONEGO UCHWAŁĄ
NR LII/964/16 RADY MIASTA KRAKOWA
Z DNIA 14 WRZEŚNIA 2016 R.

WYDZIAŁ POLITYKI SPOŁECZNEJ I ZDROWIA
URZĄD MIASTA KRAKOWA

Spis treści

Wstęp do sprawozdania z realizacji Programu „Otwarty Kraków”	3
Cudzoziemcy w Krakowie – dane demograficzne	3
Obserwatorium Wielokulturowości i Migracji	19
Urząd przyjazny cudzoziemcom	20
Grodzki Urząd Pracy	20
Wydział Przedsiębiorczości i Innowacji	21
Wydziału Kultury i Dziedzictwa Narodowego	22
Wydział Mieszkalnictwa	23
Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej	23
Urząd Stanu Cywilnego	24
Straż Miejska	24
Wydział Spraw Administracyjnych	24
Miejskie Przedsiębiorstwo Oczyszczania	25
Wydział Ewidencji Pojazdów i Kierowców	25
Zarząd Transportu Publicznego	25
Wydział Polityki Społecznej i Zdrowia	25
Komunikacja i strona internetowa Otwarty Kraków	26
Procedury urzędowe oraz informatory w językach obcych	26
Rada ds. Równego Traktowania	26
Inicjatywa lokalna i budżet obywatelski	28
Działania na rzecz młodzieży	29
Znajomość języków obcych wśród pracowników UMK i miejskich jednostek organizacyjnych obsługujących cudzoziemców	29
Edukacja	30
Wydział Edukacji	30
Edukacja krakowskich dzieci romskich	31
Specjalistyczna poradnia psychologiczno-pedagogiczna dla dzieci z niepowodzeniami edukacyjnymi ...	33
Projekt „MURAL – Mutual Understanding, Respect And Learning”	33
Akademii Asystentów Międzykulturowych	37
Szkolenia dla pracowników urzędu miasta Krakowa i miejskich jednostek organizacyjnych	37
Pomoc społeczna i świadczenia społeczne	38
Krakowskie Centrum Świadczeń	38
Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej	44
Działania na rzecz integracji wspierane przez Program „Otwarty Kraków”	46

Wspólna działalność organizacji pozarządowych i Gminy Miejskiej Kraków	46
Projekty realizowane przez organizacje pozarządowe w ramach zadań zleczanych przez Gminę Miejską Kraków.....	50
Wydarzenia kulturalne nawiązujące do idei wielokulturowości, propagujące kulturę mniejszości narodowych i etnicznych.....	57
Biblioteka Kraków	57
Krakowskie Biuro Festiwalowe	59
Ośrodek Kultury Biblioteka Polskiej Piosenki.....	60
Instytut Dialogu Międzykulturowego im. Jana Pawła II w Krakowie	60
Muzeum Armii Krajowej im. gen. Emila Fieldorfa „Nila” w Krakowie.....	60
Ośrodek Kultury Kraków-Nowa Huta (Klub Wersalik).....	61
Teatr Groteska	61
Balet Dworski Cracovia Danza.....	62
Muzeum Krakowa	63
Muzeum Inżynierii Miejskiej	63
Centrum Kultury „Dworek Białostrzemiński”	63
Teatr Ludowy	65
Nowohuckie Centrum Kultury.....	66
Teatr Bagatela	66
Instytut Kultury Willa Decjusza	66
Orkiestra Stołecznego Królewskiego Miasta Krakowa Sinfonietta Cracovia.....	67
Krakowskie Forum Kultury	68
Klub Malwa Krakowskie Forum Kultury	68
Teatr KTO	69
Ośrodek Kultury im. C. K. Norwida.....	69
Centrum Kultury Podgórze.....	71
Muzeum Sztuki Współczesnej w Krakowie MOCAK.....	71
Bezpieczeństwo i przeciwdziałanie aktom nienawiści	75
Monitoring	75
Działania na rzecz przeciwdziałania mowie nienawiści.....	76
Klauzule antydyskryminacyjne w umowach zawieranych przez Gminę Miejską Kraków	77
Ambasador Wielokulturowości	77
Zespół Interdyscyplinarny ds. Współpracy na rzecz realizacji Programu „Otwarty Kraków”	78
Unia Metropolii Polskich – Stały Zespół ds. Migracji i Integracji.....	80
Harmonogram Realizacji Programu „Otwarty Kraków”	81
Podsumowanie.....	88

Wstęp do sprawozdania z realizacji Programu „Otwarty Kraków”

(...) Program "Otwarty Kraków", (...) zakłada szereg działań na poziomie instytucjonalnym oraz społecznym, na rzecz tworzenia społeczeństwa żyjącego we wspólnocie, wykorzystującego do rozwoju ludzki, ekonomiczny i kulturowy potencjał przedstawicieli mniejszości narodowych i etnicznych oraz cudzoziemców, przy zachowaniu harmonii i wzajemnego szacunku.

Program „Otwarty Kraków”

Program „Otwarty Kraków” został przyjęty uchwałą nr LII/964/16 Rady Miasta Krakowa. Treść uchwały opublikowano w Biuletynie Informacji Publicznej pod adresem: <https://tiny.pl/7qj43> Program został przetłumaczony na cztery języki: angielski, ukraiński, rosyjski i niemiecki. Przetłumaczony tekst uchwały można znaleźć pod adresem: https://www.bip.krakow.pl/?dok_id=%2066323

Realizacja Programu „Otwarty Kraków” jest koordynowana przez Wydział Polityki Społecznej i Zdrowia Urzędzie Miasta Krakowa (Referat ds. wielokulturowości i projektów społecznych), ale faktyczne działania były prowadzone w całej Gminie Miejskiej Kraków.

W niniejszym raporcie zostaną zaprezentowane informacje dotyczące projektów na rzecz wielokulturowości, migrantów, mniejszości narodowych i etnicznych, działania realizowane przez Wydziały Urzędu Miasta Krakowa, miejskie jednostki organizacyjne, domy kultury, biblioteki oraz organizacje pozarządowe współpracujące z Gminą Miejską Kraków, jak również aktywność zespołów, ciał doradczych powołanych, wpieryanych lub finansowanych przez miasto.

Cudzoziemcy w Krakowie – dane demograficzne

Liczba obcokrajowców przebywających w Krakowie różni się znacząco w zależności od źródła danych. Wiedzę na temat liczby cudzoziemców możemy czerpać z czterech źródeł:

- dane meldunkowe na pobyt czasowy i stały z Urzędu Miasta Krakowa;
- dane z bazy wniosków o zalegalizowanie pobytu na terytorium RP z Małopolskiego Urzędu Wojewódzkiego (MUW);
- dane z rejestru ubezpieczonych z Zakładu Ubezpieczeń Społecznych;
- szacunki firmy Selectivv (badanie pomocnicze).

Według stanu na 1 lipca 2019, ponad 18,5 tysiąca cudzoziemców deklarujących Kraków jako miejsce zamieszkania miało aktualny dokument pobytowy wydany przez Wojewodę Małopolskiego. Zameldowanych w mieście cudzoziemców jest jednak mniej - 12840 czasowo, a 2715 na stałe (stan na listopad 2019). Z kolei osób ubezpieczonych w ZUS w zakładach pracy na terenie miasta Kraków jest 31669 (stan na 31 października 2019). Natomiast według szacunków firmy Selectivv (użytkownicy smartfonów), samych Ukraińców przebywających na terenie Krakowa przez min. 3 miesiące w okresie sierpień 2018 - lipiec 2019 było 49770 osób¹.

---

¹ Imigranci w Krakowie w świetle danych rejestrowych: analiza demograficzna - Konrad Pędziwiatr, Marcin Stonawski, Jan Brzozowski, Centrum Zaawansowanych Badań Ludnościowych i Religijnych Uniwersytet Ekonomiczny w Krakowie (OWiM)

Struktura narodowa migrantów

We wszystkich analizowanych bazach, obywatele **Ukrainy** stanowili największą grupę imigrantów. Dane pochodzące z legalizacji pobytu MUW wskazują na 6,5 tys. osób z tego kraju. Z kolei informacje z meldunków UMK pokazują liczbę 7,7 tys. osób. Zupełnie inną liczebność przedstawiają dane o ubezpieczonych ZUS – prawie trzykrotnie wyższą, sięgającą 21 tys. osób. Dane typu big data opracowane przez Selectivv, pochodzące z telefonów komórkowych wskazują na jeszcze wyższą liczbę migrantów z tego kraju. Oszacowania tej firmy wskazują na około 50 tys. W pierwszej dziesiątce największych grup migracyjnych odnajdujemy kraje Unii Europejskiej, takie jak **Włochy, Hiszpanię, Francję, Niemcy i Wielką Brytanię**. Obywatelami Europy spoza UE są najczęściej **Białorusini** oraz **Rosjanie**. Spoza Europy w pierwszej dziesiątce możemy odnaleźć **Hindusów** oraz **Wietnamczyków**. We wszystkich źródłach danych pierwsza dziesiątka krajów skąd pochodzą imigranci stanowi więcej niż 70% wszystkich zarejestrowanych obcokrajowców².

Płeć, wykształcenie i rodzaj wykonywanej pracy

Wśród obcokrajowców w Krakowie w 2019 przeważali mężczyźni. Dane z Małopolskiego Urzędu Wojewódzkiego wskazują, że mężczyźni stanowili 56% populacji imigrantów, podczas gdy informacje z ZUS podają nawet większy udział na poziomie 62%.

Obcokrajowcy przebywający w Krakowie cechują się wysokim poziomem wykształcenia. Wśród osób, które zadeklarowały swój poziom edukacji podczas procedury legalizacji swojego pobytu 66% posiadało wykształcenie wyższe³.

Zameldowanie cudzoziemców wg Wydziału Spraw Administracyjnych UMK

Wydział Spraw Administracyjnych dokonuje zameldowania cudzoziemców na pobyt czasowy lub stały. Procedura SA-12, która określa zasady dokonania zameldowania cudzoziemca na pobyt stały lub czasowy jest dostępna w Biuletynie Informacji Publicznej w języku polskim pod linkiem: https://www.bip.krakow.pl/?dok_id=3276&sub=procedura&proc=SA-12

W językach angielskim, ukraińskim i rosyjskiemu jest dostępna na stronie otwarty.krakow.pl.

Wg danych Wydziału Spraw Administracyjnych, wśród cudzoziemców zameldowanych na pobyt stały w Gminie Kraków, największą grupę stanowią obywatele Ukrainy - 774, następnie: Włoch 221, Wielkiej Brytanii 179 oraz Rosji 136. Poniższa tabela prezentuje dane dotyczące meldunku cudzoziemców w Krakowie (dane przygotowane na dzień 10 stycznia 2020).

Liczba cudzoziemców zameldowanych w GMK na pobyt stały		
1	AFGANISTAN	1
2	ALGIERIA	13
3	ARGENTYNA	3
4	ARMENIA	18
5	AUSTRALIA	6
6	AUSTRIA	111
7	BELGIA	40
8	BEZPAŃSTWOWCY	1
9	BIAŁORUŚ	129
10	BOLIWIA	2
11	BOŚNIA I HERCEGOWINA	3
12	BOTSWANA	1
13	BRAZYLIA	18
14	BUŁGARIA	47
15	CHINY	8
16	CHORWACJA	15
17	CYPR	2

² Tamże,

³ Tamże,

18	CZECHY	46
19	DANIA	18
20	EGIPT	11
21	ESTONIA	3
22	FILIPINY	2
23	FINLANDIA	15
24	FRANCJA	131
25	GRECJA	24
26	GRUZJA	4
27	GWATEMALA	1
28	GWINEA RÓWNIKOWA	1
29	HISZPANIA	91
30	HOLANDIA	73
31	INDIE	37
32	INDONEZJA	2
33	IRAK	13
34	IRAN	5
35	IRLANDIA	24
36	ISLANDIA	1
37	IZRAEL	6
38	JAPONIA	16
39	JEMEN	1
40	JORDANIA	2
41	KAMERUN	2
42	KANADA	8
43	KAZACHSTAN	19
44	KENIA	1
45	KOLUMBIA	5
46	KOREAŃSKA REP. LUDOWO-DEM. (KOREA PÓŁNOCNA)	1
47	KOSOWO	1
48	KOSTARYKA	1
49	KUBA	3
50	KYRGYSTAN (KIRGISTAN, KIRGIZJA)	1
51	LIBAN	2
52	LIBIA	9
53	LITWA	42
54	LUKSEMBURG	1
55	ŁOTWA	6
56	MACEDONIA	2
57	MAROKO	8
58	MEKSYK	6
59	MOŁDOWA (MOŁDAWIA)	8
60	MONGOLIA	12
61	MOZAMBIK	1
62	NEPAL	1
63	NIEMCY	100
64	NIEUSTALONE	35
65	NIGERIA	4
66	NORWEGIA	18
67	PAKISTAN	1
68	PERU	2
69	PORTUGALIA	49

70	REPUBLIKA KOREI (KOREA POŁUDNIOWA)	9
71	REPUBLIKA POŁUDNIOWEJ AFRYKI (RPA)	1
72	ROSJA	136
73	RUMUNIA	74
74	SENEGAL	2
75	SERBIA	14
76	SINGAPUR	1
77	SŁOWACJA	44
78	SŁOWENIA	5
79	STANY ZJEDNOCZONE AMERYKI	92
80	SYRIA	2
81	SZWAJCARIA	19
82	SZWECJA	38
83	TAJLANDIA	1
84	TAJWAN (TAIWAN)	1
85	TOGO	1
86	TRYNIDAD I TOBAGO	1
87	TUNEZJA	12
88	TURCJA	27
89	TURKMENISTAN	3
90	UKRAINA	774
91	URUGWAJ	1
92	UZBEKISTAN	6
93	WATYKAN	1
94	WENEZUELA	3
95	WĘGRY	65
96	WIELKA BRYTANIA	179
97	WIETNAM	117
98	WŁOCHY	227
	Razem	3 150

Wg danych Wydziału Spraw Administracyjnych wśród cudzoziemców zameldowanych na pobyt czasowy w GM, największą grupę stanowią obywatele Ukrainy - 11 181, Białorusi 1 004, Rosji 921 i Indii 919.

Liczba cudzoziemców zameldowanych w GMK na pobyt czasowy		
1	AFGANISTAN	4
2	ALBANIA	43
3	ALGIERIA	25
4	ANGOLA	27
5	ARABIA SAUDYJSKA	7
6	ARGENTYNA	58
7	ARMENIA	82
8	AUSTRALIA	21
9	AUSTRIA	47
10	AZERBEJDŻAN	103
11	BAHRAJN	1
12	BANGLADESZ	16
13	BELGIA	50
14	BENIN	4
15	BEZPAŃSTWOWCY	4
16	BIAŁORUŚ	1004
17	BOLIWIA	3

18	BOŚNIA I HERCEGOWINA	8
19	BRAZYLIA	300
20	BULGARIA	64
21	BURUNDI	2
22	CHILE	14
23	CHINY	236
24	CHORWACJA	53
25	CYPR	7
26	CZAD	1
27	CZARNOGÓRA	3
28	CZECHY	114
29	DANIA	23
30	DEMOKRATYCZNA REPUBLIKA KONGA (D. ZAIR)	13
31	DOMINIKANA	4
32	DŻIBUTTI	1
33	EGIPT	115
34	EKWADOR	12
35	ESTONIA	16
36	ETIOPIA	5
37	FILIPINY	26
38	FINLANDIA	38
39	FRANCJA	252
40	GAMBIA	4
41	GHANA	9
42	GRECJA	118
43	GRUZJA	79
44	GWATEMALA	1
45	GWINEA (GWINEA KONAKRY)	1
46	HAITI	1
47	HISZPANIA	331
48	HOLANDIA	110
49	HONDURAS	1
50	INDIE	919
51	INDONEZJA	56
52	INNE KRAJE	5
53	IRAK	35
54	IRAN	58
55	IRLANDIA	37
56	ISLANDIA	1
57	IZRAEL	43
58	JAMAJKA	1
59	JAPONIA	73
60	JEMEN	10
61	JORDANIA	24
62	KAMERUN	23
63	KANADA	38
64	KAZACHSTAN	178
65	KENIA	7
66	KOLUMBIA	44
67	KONGO	15
68	KOREAŃSKA REP. LUDOWO-DEM. (KOREA PÓLNOCNĄ)	31
69	KOSOWO	8

70	KOSTARYKA	6
71	KUBA	7
72	KYRGYSTAN (KIRGISTAN, KIRGIZJA)	16
73	LIBAN	12
74	LIBIA	7
75	LITWA	58
76	LUKSEMBURG	1
77	ŁOTWA	39
78	MACEDONIA	17
79	MADAGASKAR	1
80	MALEDIWY	1
81	MALEZJA	15
82	MALI	2
83	MALTA	1
84	MAROKO	50
85	MAURITIUS	6
86	MEKSYK	82
87	MOŁDOWA (MOŁDAWIA)	61
88	MONAKO	1
89	MONGOLIA	64
90	MOZAMBIK	1
91	NEPAL	13
92	NIEMCY	177
93	NIEUSTALONE	5
94	NIGER	3
95	NIGERIA	31
96	NORWEGIA	16
97	NOWA ZELANDIA	5
98	PAKISTAN	41
99	PALESTYNA	3
100	PANAMA	1
101	PERU	6
102	PORTUGALIA	163
103	REPUBLIKA KOREI (KOREA POŁUDNIOWA)	51
104	REPUBLIKA POŁUDNIOWEJ AFRYKI (RPA)	29
105	REPUBLIKA ZIEŁONEGO PRZYLĄDKA	1
106	ROSJA	921
107	RUMUNIA	205
108	RWANDA (RUANDA)	9
109	SALWADOR	2
110	SENEGAL	3
111	SERBIA	52
112	SIERRA LEONE	1
113	SINGAPUR	9
114	SŁOWACJA	167
115	SŁOWENIA	16
116	SOMALIA	3
117	SRI LANKA	10
118	STANY ZJEDNOCZONE AMERYKI	277
119	SUDAN	2
120	SURINAM	1
121	SYRIA	24
122	SZWAJCARIA	14

123	SZWECJA	51
124	TADŻYKISTAN	2
125	TAJLANDIA	22
126	TAJWAN (TAIWAN)	13
127	TANZANIA	2
128	TRYNIDAD I TOBAGO	1
129	TUNEZJA	40
130	TURCJA	367
131	TURKMENISTAN	4
132	UGANDA	2
133	UKRAINA	11 181
134	URUGWAJ	3
135	UZBEKISTAN	38
136	WENEZUELA	9
137	WĘGRY	114
138	WIELKA BRYTANIA	214
139	WIETNAM	190
140	WŁOCHY	502
141	WYBRZEŻE KOŚCI SŁONIOWEJ	1
142	ZIMBABWE	18
	Razem	20 550

Łączenie - liczba cudzoziemców zameldowanych w Gminie Miejskiej Kraków na dzień 10 stycznia wynosiła 23 700 osób. Z danych wynika, że w Krakowie mieszka (wśród osób zameldowanych) ponad 140 narodowości.

Związki małżeńskie wg danych Urząd Stanu Cywilnego

W 2019 r. małżeństwo w Krakowie zawarło 279 cudzoziemców – najwięcej obywateli Ukrainy. W następnym kolejności przedstawiciele Wielkiej Brytanii, Rosji, Hiszpanii, Niemiec i Włoch.

Lp.	Obywatelstwo	Liczba zawartych małżeństw
1	Ukraina	56
2	Wielka Brytania	30
3	Rosja	18
4	Hiszpania	16
5	Niemcy	14
6	Włochy	13
7	Francja	11
8	USA	10
9	Białoruś	9
10	Portugalia	8
11	Irlandia	7
12	Turcja	6

13	Holandia	5
14	Belgia	5
15	Rumunia	5
16	Indie	4
17	Izrael	4
18	Algieria	4
19	Dania	3
20	Albania	3
21	Brazylia	3
22	Norwegia	3
23	Szwajcaria	3
24	Peru	3
25	Serbia	3
26	Szwecja	2
27	Bułgaria	2
28	Litwa	2
29	Maroko	2
30	Węgry	2
31	Argentyna	2
32	Finlandia	1
33	Angola	1
34	Chorwacja	1
35	Andora	1
36	Mołdawia	1
37	Czechy	1
38	Filipiny	1
39	Chiny	1
40	Kuba	1
41	Austria	1
42	Australia	1

43	Egipt	1
44	Japonia	1
45	Pakistan	1
46	Grecja	1
47	Słowenia	1
48	Kazachstan	1
49	Macedonia	1
50	Meksyk	1
51	Tajlandia	1
52	Uzbekistan	1
SUMA		279

Numery PESEL dla cudzoziemców wg danych Urzędu Stanu Cywilnego

W 2019 roku, w 350 przypadkach wystąpiono o nadanie numeru PESEL dla urodzonych w Krakowie dzieci cudzoziemców, w związku ze sporządzeniem aktu urodzenia. Najwięcej dla obywateli Ukrainy (ponadto Białorusi, Brazylii i Indii)⁴.

Liczba numerów PESEL nadanych dzieciom obcokrajowców, dla których Urząd Stanu Cywilnego Kraków sporządził akty urodzenia w 2019 roku w podziale na obywatelstwo	
Albania	<5
Belgia	<5
Bułgaria	<5
Francja	<5
Grecja	<5
Holandia	<5
Norwegia	<5
Portugalia	<5
Rumunia	<5
Włochy	<5
Armenia	<5
Azerbejdżan	<5
Białoruś	20
Estonia	<5
Kazachstan	<5
Litwa	<5
Rosja	20
Ukraina	230
Uzbekistan	<5
Czechy	<5
Słowacja	<5
Macedonia	<5
Serbia	<5
Bangladesz	<5

⁴ Wygenerowano w MC na podstawie danych z rejestru PESEL wg stanu na 25.03.2020 r.

Filipiny	<5
Indie	20
Iran	<5
Mongolia	<5
Nepal	<5
Pakistan	<5
Wietnam	<5
Gwinea	<5
Maroko	<5
Angola	<5
Argentyna	<5
Brazylia	10
Meksyk	<5
Stany Zjednoczone	<5
Wszystkie liczby zostały podane w zaokrągleniu do 10. Zapis „<5” oznacza, że nadano od 1-4 numerów PESEL.	Razem: 350

Uczniowie cudzoziemcy wg danych Wydziału Edukacji

Według danych przekazanych przez Wydział Edukacji:

- Liczba uczniów cudzoziemców (brak możliwości podziału na narodowości) wg stanu na 30 września 2019 r.: ogółem (z dorosłymi) 3 535, w tym 1 596 w przedszkolach i szkołach samorządowych oraz 1 939 w przedszkolach i szkołach niesamorządowych.
- Liczba uczniów posiadających obywatelstwo polskie i uczniów cudzoziemców (brak możliwości wyodrębnienia jedynie obcokrajowców) korzystających z dodatkowej nauki języka polskiego wg stanu na 30 września 2019 r.: 1019 w szkołach samorządowych i 181 w szkołach niesamorządowych. Zgodnie z rozporządzeniem Ministra Edukacji Narodowej z dnia 23 sierpnia 2017 r. w sprawie kształcenia osób niebędących obywatelami polskimi oraz osób będących obywatelami polskimi, które pobierały naukę w szkołach funkcjonujących w systemach oświaty innych państw (Dz. U. z 2017 r. poz. 1655 z późn. zm.) dodatkowe zajęcia z języka polskiego przysługują w wymiarze nie niższym niż 2 i nie wyższym niż 5 godzin lekcyjnych tygodniowo.
- Liczba uczniów, dzieci cudzoziemców, które skorzystały z pomocy psychologiczno-pedagogicznej: 511.
- Liczba dzieci innych narodowości niż polska mieszkających w internatach szkolnych (brak danych odnośnie podziału na narodowości i lokalizację): 149 oraz 1 dziecko w Specjalnym Ośrodku Szkolno-Wychowawczym pn. Centrum Autyzmu i Całościowych Zaburzeń Rozwojowych w Krakowie.
- Liczba dzieci uczących się języka mniejszości narodowej lub grupy etnicznej albo języka regionalnego wg stanu na 30 września 2019 r.: 4 uczniów uczących się języka ormiańskiego w Szkole Podstawowej nr 50, 12 uczniów uczących się języka ormiańskiego, w Szkole Podstawowej nr 26, 8 uczniów uczących się języka ukraińskiego w Szkole Podstawowej z Oddziałami Integracyjnymi nr 12.

Zatrudnienie i przedsiębiorczość wg danych Grodzkiego Urzędu Pracy

Grodzki Urząd Pracy w Krakowie w okresie od 1 stycznia do 31 grudnia 2019 roku zarejestrował 42 673 oświadczeń o powierzeniu wykonywania pracy cudzoziemcowi. Podział na narodowości osób, którym wydano ww. oświadczenia prezentował się następująco:

Obywatelstwo cudzoziemca	Liczba wydanych oświadczeń o powierzeniu wykonywania pracy cudzoziemcowi
Armenia	91
Białoruś	1473

Gruzja	1499
Mołdawia	344
Rosja	509
Ukraina	38 757
Razem	42 673

W okresie od 01.01.2019 r. do 31.12.2019 r. GUP wydał 406 odmów wpisu do ewidencji oświadczeń o powierzeniu wykonywania pracy cudzoziemcowi, co w podziale na narodowości przedstawia się następująco:

Obywatelstwo cudzoziemca	Liczba wydanych odmów wpisu
Armenia	0
Białoruś	13
Gruzja	10
Mołdawia	0
Rosja	3
Ukraina	380
Razem	406

W okresie od 01.01.2019 r. do 31.12.2019 r. GUP wydał 233 zezwolenia na pracę sezonową, co w podziale na narodowości przedstawia się następująco:

Obywatelstwo cudzoziemca	Liczba wydanych zezwoleń na pracę sezonową
Armenia	0
Białoruś	0
Gruzja	2
Mołdawia	0
Rosja	0
Ukraina	231
Razem	233

W okresie od 01.01.2019 r. do 31.12.2019 r. GUP nie wydał odmowy zezwolenia na pracę sezonową. W okresie od 01.01.2019 r. do 31.12.2019 r. Grodzki Urząd Pracy w Krakowie wydał 19619 informacji starosty, jednocześnie brak było odmów wydania informacji starosty. W okresie od 01.01.2019 r. do 31.12.2019 r. w GUP zostały zarejestrowane 162 osoby bezrobotne cudzoziemcy, co w podziale na narodowości przedstawia się następująco:

Narodowość	Liczba bezrobotnych – cudzoziemców
algierska	2
angielska	2
armeńska	1
australijaska	2
białoruska	9
czeska	5
egipska	1
estońska	1
francuska	2
gruzińska	4
hiszpańska	1
inna niepolska (obywatelstwo: Indie, Kamerun, Turkmenistan)	3
iracka	1

irańska	1
kazachstańska	2
kubańska	1
libijska	1
litewska	1
łotewska	2
mołdawska	2
niderlandzka	2
niemiecka	2
nigeryjska	3
portugalska	2
rosyjska	17
rumuńska	3
słowacka	2
turecka	2
ukraińska	73
uzbecka	1
wenezuelska	2
węgierska	2
wietnamska	1
włoska	6
Razem:	162

Grodzki Urząd Pracy w 2019 roku zorganizował 10 spotkań i konsultacji dla cudzoziemców i pracodawców o tematyce związanej z zatrudnianiem cudzoziemców.

W 2019 roku z pomocy GUP w zakresie poszukiwania pracy skorzystało 128 osób bezrobotnych cudzoziemców, co w podziale na narodowości przedstawia się następująco:

Narodowość	Liczba cudzoziemców korzystająca z pomocy GUP
angielska	2
armeńska	2
australijska	1
białoruska	10
czeczeńska	1
czeska	3
egipska	1
estońska	1
francuska	2
gruzińska	2
hiszpańska	1
inna niepolska (obywatelstwo: Kamerun)	1
iracka	1
irańska	1
kazachstańska	4
libijska	1
litewska	1
łotewska	1
niderlandzka	2
niemiecka	2
nigeryjska	3

portugalska	2
rosyjska	12
rumuńska	3
serbska	2
słowacka	2
ukraińska	58
uzbecka	1
wietnamska	1
włoska	4
Razem:	128

Liczba cudzoziemców korzystających z pomocy GUP w zakresie zasiłków dla bezrobotnych w końcu danego miesiąca:

Cudzoziemcy bezrobotni z prawem do zasiłku w końcu danego miesiąca													
2019 rok	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	
Ogółem	8	8	9	5	3	4	3	4	7	10	9	10	
w tym kobiety	4	4	4	4	2	4	3	3	3	5	5	7	

Liczba osób bezrobotnych cudzoziemców z prawem do zasiłku według stanu na dzień 31.12.2019 r. wynosiła 10 osób.

Narodowość	Liczba osób bezrobotnych cudzoziemców z prawem do zasiłku
czeska	1
inna niepolska (obywatelstwo: Kamerun)	1
łotewska	1
nigeryjska	1
rosyjska	2
ukraińska	4
Razem:	10

Liczba cudzoziemców zarejestrowanych jako osoby poszukujące pracy i osoby bezrobotne w końcu danego miesiąca:

Cudzoziemcy poszukujący pracy w końcu danego miesiąca													
2019 rok	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	
Ogółem	19	21	27	27	24	18	15	18	16	14	18	23	
w tym kobiety	8	11	13	12	8	4	5	8	9	10	12	15	
Cudzoziemcy bezrobotni w końcu danego miesiąca													
Ogółem	89	86	89	89	88	86	83	81	86	93	83	81	
w tym kobiety	51	50	54	51	54	52	50	50	51	54	49	51	
RAZEM Cudzoziemcy poszukujący pracy oraz cudzoziemcy bezrobotni w końcu danego miesiąca													
Ogółem	108	107	116	116	112	104	98	99	102	107	101	104	
w tym kobiety	59	61	67	63	62	56	55	58	60	64	61	66	

Dane na temat liczba osób bezrobotnych cudzoziemców według stanu na dzień 31.12.2019 r. wynosiła 81 osób, co w podziale na narodowości przedstawia się następująco:

Narodowość	Liczba osób bezrobotnych cudzoziemców
angielska	1
białoruska	8
czeska	1
egipska	1
estońska	1
francuska	1
grecka	1
hiszpańska	1
inna niepolska (obywatelstwo: Jordania, Indie, Kamerun, Turkmenistan)	4
irańska	1
kazachstańska	2
kubańska	1
libijska	1
litewska	1
łotewska	1
niderlandzka	1
niemiecka	2
nigeryjska	3
rosyjska	10
rumuńska	2
słowacka	1
turecka	1
ukraińska	29
uzbecka	1
wenezuelska	1
włoska	4
Razem:	81

Rodzaj podejmowanej pracy przez cudzoziemców wg danych Zakładu Ubezpieczeń Społecznych
Zakład Ubezpieczeń Społecznych (ZUS) dostarcza informacji o rodzaju pracy podejmowanej przez obcokrajowców według sekcji PKD. Wśród nich najczęściej wybieraną kategorią była działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca. Taką sekcję wybrało około 27% ubezpieczonych imigrantów. Kolejnymi grupami były osoby wykonujące prace w budownictwie (10,8%), informacji i komunikacji (10,3%) oraz te związane z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi (9,4%), a także działalnością profesjonalną, naukową i techniczną (9,3%). Z zestawienia tego wynika, że obcokrajowcy w Krakowie zatrudniani są przede wszystkim w branży usługowej⁵.

Przedsiębiorczość migrantów w Krakowie

Dane dotyczące aktywności migrantów w zakresie prowadzenia działalności gospodarczej można znaleźć w raporcie przygotowanym przez Obserwatorium Wielokulturowości i Migracji⁶. Według

⁵ Imigranci w Krakowie w świetle danych rejestrowych: analiza demograficzna - Konrad Pędziwiatr, Marcin Stonawski, Jan Brzozowski, Centrum Zaawansowanych Badań Ludnościowych i Religijnych Uniwersytet Ekonomiczny w Krakowie (OWIM)

⁶ Obserwatorium Wielokulturowości i Migracji - <https://owim.uek.krakow.pl/index.php/o-owim/> Raport pn.: Przedsiębiorczość imigrantów w Krakowie: stan obecny i perspektywy rozwoju prof. UEK dr hab. Jan Brzozowskiego można znaleźć pod adresem: <https://owim.uek.krakow.pl/index.php/publikacje/>

rejestrów Zakładu Ubezpieczeń Społecznych na koniec września 2018 roku w Krakowie funkcjonowało nieco ponad tysiąc imigrantów prowadzących działalność gospodarczą z czego około ¾ stanowili mężczyźni (773 os.), zaś kobiety stanowiły zdecydowaną mniejszość (278 os.). Wśród najliczniejszej grupy migrantów, obywatele Ukrainy było 293 przedsiębiorców, z czego 187 mężczyzn i 106 kobiet. Większość wśród przedsiębiorców stanowią ludzie młodzi. Nadreprezentacja osób młodych jest szczególnie widoczna wśród ukraińskich przedsiębiorców – ponad połowa (163 osoby) nie miała ukończonych 40 lat, zaś blisko ¼ nie ukończyła 30 roku życia. Są to więc w dużej mierze ludzie tuż po studiach, często ukończonych na krakowskich uczelniach.

Gmina Miejska Kraków mając świadomość jak ważnym elementem życia gospodarczego miasta jest udział w nim migrantów stara się poprzez działania **Wydziału Przedsiębiorczości i Innowacji** ułatwić dostęp do informacji potrzebnych przedsiębiorcom – cudzoziemcom. Wydział publikuje informacje gospodarcze o Krakowie w języku polskim oraz angielskim w formie broszur informacyjnych, takich jak „Krakow for business”, „Kraków 2019”, „Krakow Real Estate Market”. Publikowane są także informacje w języku polskim i angielskim na stronie internetowej www.business.krakow.pl, na której udostępniany jest także **Przewodnik dla inwestora**, w języku polskim i angielskim, zawierający podstawowe informacje z zakresu procesu inwestycyjnego. W ramach Przewodnika przetłumaczone są nazwy Wydziałów oraz nazwy prowadzonych przez te Wydziały procedur.

Zgodnie z danymi przekazanymi przez **Wydział Spraw Administracyjnych** w Gminie Miejskiej Kraków w 2019 r. wnioski o **wpis do Centralnej Ewidencji i Informacji o Działalności Gospodarczej (CEIDG)** prowadzonej na podstawie ustawy o Centralnej Ewidencji i Informacji o Działalności Gospodarczej i Punkcie Informacji dla Przedsiębiorcy złożyło 323 cudzoziemców.

W dniu 6 września 2019 r. w siedzibie Urzędu Miasta Krakowa przy placu Wszystkich Świętych 3/4, odbyło się spotkanie w formule „**Okrągłego Stołu**” w sprawie **zatrudniania cudzoziemców w Polsce**. W spotkaniu uczestniczył Z-ca Prezydenta Miasta Krakowa Bogusław Kośmider. Organizatorami wydarzenia była Izba Przemysłowo-Handlowa w Krakowie oraz Urząd Miasta Krakowa.

Inicjatorami wydarzenia i sygnatariuszami, oprócz wyżej wymienionych, byli:

- ASPIRE
- ABSL
- Business Centre Club
- Małopolski Związek Pracodawców Lewiatan
- Stowarzyszenie Budowniczych Domów i Mieszkań
- American Chamber of Commerce in Poland
- Francusko-Polska Izba Gospodarcza

Inicjatywa podjęta została wobec stale rosnącego zjawiska braku rąk do pracy, zauważalnego w szczególności w sektorze produkcji, budownictwa i usług. Zdaniem ekspertów i pracodawców, dopóki rozwój technologii i spowodowany tym wzrost efektywności pracy nie będzie na tyle szybki, że będziemy w stanie uzyskać spodziewane efekty własnymi zasobami, to pracownicy z zagranicy są naszym jedynym wyjściem.

Dyskusja w ramach Okrągłego Stołu obejmowała 3 obszary:

- propozycje zmian w zakresie przepisów prawa w tym między innymi:

1. Wydłużenie okresu zatrudnienia na podstawie oświadczenia o powierzeniu wykonywania pracy cudzoziemcowi, np. do 12 miesięcy w ciągu kolejnych 18 miesięcy, lub do 18 miesięcy w ciągu kolejnych 24 miesięcy.
2. Zwolnienie pracodawców i cudzoziemców z obowiązku dołączania informacji starosty o braku możliwości zaspokojenia potrzeb kadrowych pracodawcy w odniesieniu do zezwoleń na pracę typu A oraz zezwoleń na pobyt, w przypadku, gdy cudzoziemiec przepracował co najmniej 3 miesiące u jednego pracodawcy.

3. Odstąpienie od obowiązku uzyskania nowego zezwolenia na pracę, na pobyt czasowy i pracę, w przypadku zmiany stanowiska pracy cudzoziemca na podstawie zezwolenia na pracę na rzecz tego samego podmiotu powierzającego, jeśli cudzoziemiec nadal będzie wykonywał pracę na podstawie umowy o pracę i na pełny etat za wynagrodzeniem nie gorszym niż określone w posiadanym zezwoleniu na pracę, pod warunkiem powiadomienia o tym właściwego wojewody w określonym terminie, połączone z uiszczeniem opłaty za nowy okres.

4. Rozszerzenie przypadków zwolnienia od obowiązku wydania nowego zezwolenia na pracę, o zmianę siedziby lub miejsca zamieszkania, nazwy lub formy prawnej pracodawcy użytkownika (agencji pracy).

5. Zwolnienie z potrzeby dołączenia informacji starosty o braku możliwości zaspokojenia potrzeb kadrowych pracodawcy w odniesieniu do zezwoleń na pracę typu A oraz zezwoleń na pobyt przy zatrudnieniu cudzoziemców na następujących stanowiskach:

- Kierownicy IT – kod: 13300,
- Nauczyciel technologii informatycznych w placówkach pozaszkolnych – kod: 235601,
- Pozostali instruktorzy technologii informatycznych – kod 235690,
- Analityk biznesowy – kod 242112.

6. Złagodzenie przesłanek ubiegania się przez cudzoziemców o udzielenie zezwolenia na pobyt czasowy w celu prowadzenia działalności gospodarczej z uwzględnieniem umożliwienia ubiegania się o pobyt czasowy w celu wykonywania pracy przez cudzoziemca prowadzącego działalność gospodarczą na terytorium RP.

Na podstawie postulatów przesłanych przez inicjatorów wydarzenia, Izba Przemysłowo-Handlowa w Krakowie opracowała jednolity projekt Memorandum, zawierającego propozycje konkretnych rozwiązań, zmian w przepisach prawa, usprawnień w procedurze oraz zestaw dobrych praktyk, które mają przyczynić się do poprawy obecnego stanu rzeczy.

Proponowane rozwiązania odnoszą się m.in. do wydłużenie okresu, na jaki rejestrowane jest oświadczenie o powierzeniu wykonania pracy, rozszerzenie listy krajów, których obywatele mogą korzystać z uproszczonej procedury legalizacji pracy (oświadczeniowej), a także zmiany kompetencyjne w zakresie urzędów zajmujących się legalizacją pracy cudzoziemców w Polsce⁷.

Turystyka

Z badań ruchu turystycznego, przeprowadzonych przez Małopolską Organizację Turystyczną dla Urzędu Miasta Krakowa, wynika, że w roku 2019 Kraków odwiedziło 14 050 000 gości. Wśród osób odwiedzających Kraków 10 750 000 to odwiedzający krajowi, a 3 300 000 – zagraniczni. Najwięcej gości zagranicznych przyjechała z krajów:

- Niemcy - 14,2%
- Wielka Brytania - 13,9%,
- Włoch - 11,5%
- Francja - 11,2%
- Hiszpania - 10,4%
- Ukraina - 5,4%.

Dla porównania w roku 2018 Kraków odwiedziło 13,5 mln⁸, co oznacza, że tak jak w poprzednich latach - odnotowano wzrost odwiedzających miasto. Kwota, jaką odwiedzający wydali podczas pobytu w Krakowie w 2019 r., to 7,5 mld zł. Goście zagraniczni głównie korzystali z hoteli (59,6%) i apartamentów (19,1%). Głównym środkiem transportu wykorzystywanym podczas przyjazdu do Krakowa przez turystów zagranicznych były samoloty (52,9%), samochody (26%), autokar turystyczny (7,8%), autobus regularny (7,1%) oraz pociąg (6,3%)⁹.

⁷ Szczegółowe informacje na temat Okrągłego Stołu Przedsiębiorców pod linkiem: <https://tiny.pl/7h6dq>

⁸ Ruch Turystyczny w Krakowie w 2018 roku. Badania zrealizowane przez Małopolską Organizację Turystyczną dla Urzędu Miasta Kraków, dostępne pod linkiem: <https://tiny.pl/7hcr4>

⁹ Ruch turystyczny w Krakowie w 2019 roku Badania zrealizowane przez Małopolską Organizację Turystyczną dla Gminy Miejskiej Kraków, Wydział ds. Turystyki Urzędu Miasta Krakowa, dostępne pod linkiem: <https://tiny.pl/7hcr4>

Obserwatorium Wielokulturowości i Migracji

Obserwatorium Wielokulturowości i Migracji (OWiM) powstało w lipcu 2019 na bazie porozumienia pomiędzy Urzędem Miasta Krakowa i Uniwersytetem Ekonomicznym w Krakowie. OWiM umiejscowiony jest w Centrum Zaawansowanych Badań Ludnościowych i Religijnych UEK i realizowany jest we współpracy z badaczami z innych uczelni krakowskich. Celem projektu jest analizowanie procesów migracyjnych i przemian wielokulturowości w przestrzeni miejskiej. W ramach projektu powstały w 2019 roku szczegółowe raporty analizujące różne aspekty procesów migracyjnych w mieście oraz wywołanych przez te procesy transformacje społeczności miejskie. Projekt zapoczątkował badania długookresowe imigrantów mieszkających w Krakowie. Ponadto organizowane są regularne seminaria OWiM prezentujące wyniki działań projektu oraz zagadnienia pokrewne, integrowane są działania akademickie, miejskie i wojewódzkie mające na celu pełniejsze poznanie procesów migracyjnych i lepsze zarządzanie nimi. Do zadań Obserwatorium należą:

- monitorowanie i analiza przemian wielokulturowości i procesów migracyjnych w przestrzeni miejskiej,
- analiza potencjału migrantów w sferze społecznej, ekonomicznej i kulturowej oraz ich wkładu w rozwój Krakowa,
- diagnozowanie wyzwań i barier w procesach integracji obcokrajowców zamieszkałych w mieście,
- proponowanie rekomendacji mających na celu lepsze zarządzanie procesami migracyjnymi i wielokulturowością w mieście, a także lepsze wykorzystanie potencjału indywidualnego i zbiorowego cudzoziemców i przedstawicieli mniejszości etnicznych,
- stworzenie przestrzeni spotkania i współpracy dla wszystkich osób zainteresowanych badawczo zmieniającym się charakterem wielokulturowości miasta w wyniku procesów migracji.

W 2019 roku, ramach projektu powstały cztery raporty:

- ***Imigranci w Krakowie w świetle danych rejestrowych*, autorstwa: Konrad Pędziwiatra, Marcina Stonawskiego, Jana Brzozowskiego**
Raport ma na celu opis populacji imigrantów w Krakowie pod względem liczebności oraz istotnych cech demograficznych i społeczno-ekonomicznych omawianej zbiorowości. Przedstawiono w nim dane na temat cudzoziemców przebywających w Gminie Miejskiej Kraków w oparciu o zróżnicowane źródła danych administracyjnych (m.in.: rejestry osób legalizujących pobyt na terenie Polski pochodzących z Małopolskiego Urzędu Wojewódzkiego, dane o zameldowaniu stałym i czasowym z Urzędu Miasta Krakowa, rejestry osób ewidencjonowanych w ZUS oraz informacje o dzieciach imigranckich zarejestrowanych w placówkach edukacyjnych), a także, w oparciu o bardziej innowacyjne metody – w tym wykorzystanie tak zwanych „big data” bazujących na informacji pochodzących od użytkowników smartfonów. Raport identyfikuje największe skupiska imigrantów ze względu na miejsce zamieszkania oraz dzienną aktywność w przestrzeni miejskiej, a także podejmuje próbę oceny jakości istniejących źródeł danych, wraz z rekomendacjami ich ulepszenia.
- ***Cudzoziemcy na uczelniach krakowskich*, autorstwa: Janusza Muchy i Konrada Pędziwiatra.**
Raport poświęcony jest aspektom obecności obcokrajowców na uczelniach krakowskich. Najważniejsze zagadnienia, które porusza, to: migracje akademickie jako typ mobilności międzynarodowej, dynamika migracji akademickich do Polski, studenci zagraniczni w Polsce i Krakowie w świetle najnowszych danych statystycznych, polityki rekrutacyjne uczelni krakowskich, integracja studentów zagranicznych w Krakowie, ku lepszemu integracji – opieka nad studentami zagranicznymi, miejsce zamieszkania studentów zagranicznych w Krakowie, studenci zagraniczni i praca zarobkowa – absolwenci i praca w Polsce, studenci zagraniczni i ich nieformalne życie kulturalne w Krakowie, zagraniczni pracownicy krakowskich uczelni w

latach 2012 i 2015-2017. Raport zawiera także rekomendacje dla Miasta dotyczących monitorowania i regulowania (tam gdzie to możliwe i adekwatne) imigracji zagranicznych studentów i akademików do Krakowa.

- ***Przedsiębiorczość imigrantów w Krakowie: stan obecny i perspektywy rozwoju, autorstwa: Jana Brzozowskiego,***

Raport jest kompleksowym przeglądem kwestii związanych z obecnością przedsiębiorców-imigrantów w Krakowie. Stolica Małopolski jest jednym z największych skupisk imigrantów w Polsce oraz dynamicznie rozwijającym się centrum biznesowym. Przedsiębiorcy-imigranci są grupą coraz bardziej widoczną w społecznym krajobrazie miasta. Raport zawiera również rekomendacje których zastosowanie mogłoby ułatwić proces integracji ekonomicznej migrantów.

- ***Charakterystyka wielokulturowego środowiska edukacyjnego w Krakowie w świetle procesów integracji, autorstwa: Adam Bulandry, Jakuba Kościółka, Urszuli Majcher-Legawiec, Małgorzaty Pamuły-Behrens, Marty Szymańskiej.***

Autorzy skupiają się na zagadnieniach takich jak edukacja wielokulturowa w Krakowie w ujęciu statystycznym na tle regionu i kraju (przedszkolna i szkolna), przygotowanie pracowników systemu edukacji do pracy w wielokulturowym środowisku i aktualnie stosowane rozwiązania dotyczące obecności uczniów z doświadczeniem migracyjnym w krakowskich szkołach. Raport zawiera także rekomendacje w zakresie: wsparcia kompetencji międzykulturowych uczniów, dzieci z przedszkoli, nauczycieli i innych pracowników systemu edukacji; zarządzania edukacją w sytuacji migracji – organizacji pracy przedszkoli i szkół oraz wsparcia kompetencji pracowników systemu edukacji; zadań nadzoru pedagogicznego wobec potrzeb wielokulturowego środowiska edukacyjnego, a także procesowego wspomaganie rozwoju szkoły w kierunku szkoły międzykulturowej.

Wszystkie raporty są dostępne pod adresem: <https://owim.uek.krakow.pl/index.php/publikacje/>

Pozostałe materiały, informacje na temat działań podejmowanych przez Obserwatorium można znaleźć na portalu „Otwarty Kraków”: www.otwarty.krakow.pl oraz <https://owim.uek.krakow.pl/> oraz fp: OWiM - Obserwatorium Wielokulturowości i Migracji – <https://tiny.pl/7qj55>

Urząd przyjazny cudzoziemcom

Grodzki Urząd Pracy

Grodzki Urząd Pracy wspólnie z Fundacją Współpracy Polsko-Ukraińskiej „U-Work” i prowadzonym przez fundację Punktem Informacyjnym dla Obcokrajowców realizował w 2019 roku szereg działań na rzecz mieszkańców - obcokrajowców. Na terenie GUP są dostępne materiały informacyjne dotyczące Punktu Informacyjnego dla Obcokrajowców. Pracownicy **Działu Obsługi Zatrudnienia Cudzoziemców** regularnie udzielali porad cudzoziemcom oraz pracodawcom w zakresie legalizacji zatrudnienia.

Grodzki Urząd Pracy w Krakowie podpisał również porozumienie o współpracy w ramach projektu „Engage to Prevent” ze Stowarzyszeniem „Alumni”. W ramach tego projektu pracownicy GUP szkolili pracodawców z zakresu legalnego powierzenia pracy cudzoziemcom. Zostały wdrożone zmiany na stronie internetowej Grodzkiego Urzędu Pracy poprzez wprowadzenie możliwości tłumaczenia treści na język ukraiński oraz inne języki. Na stronie znajdują się informacje dotyczące:

- zatrudniania cudzoziemców z UE i EOG
- zatrudniania cudzoziemców spoza UE i EOG
- cudzoziemców spoza UE i EOG poszukujących pracy w Polsce

- oświadczenia o powierzeniu wykonywania pracy cudzoziemcowi
- zezwolenia na pracę sezonową cudzoziemca

Wszystkie informacje są dostępne pod adresem: <http://www.gupkrakow.pl>

Wydział Przedsiębiorczości i Innowacji

Wydział ds. Przedsiębiorczości i Innowacji prowadził następujące działania związane z udziałem cudzoziemców w życiu gospodarczym miasta:

W ramach otwartego konkursu ofert w zakresie „Działalność wspomagająca rozwój gospodarczy, w tym rozwój przedsiębiorczości” Fundacja Współpracy Polsko - Ukraińskiej „U-WORK” otrzymała dofinansowanie w wysokości 23 930,00 brutto zł na realizację zadania publicznego pod tytułem „**Краківський Тиждень Стартів #startKRKup 2019**”. Polegało ono na organizacji:

- szkolenia z przedsiębiorczości dla migrantów - skierowanego dla grupy starszych osób, często z doświadczeniem w przedsiębiorczości na Ukrainie,
- szkolenia "Prawo własności intelektualnej w branży kreatywnej",
- szkolenia z warsztatami „Działalność gospodarcza w Polsce”; szkolenie skierowane do studentów obcokrajowców studiujących w Krakowie. Status studenta oraz karta pobytu na podstawie studiów pozwala im na otwarcie w Polsce działalności gospodarczej,
- szkolenia z warsztatami „Spółka dla cudzoziemca”; szkolenie z przedsiębiorczości dla tych wszystkich migrantów, którzy chcieliby prowadzić swój biznes w Krakowie, ale ich podstawa pobytowa nie pozwala na prowadzenie jednoosobowej działalności gospodarczej,
- konsultacji pn. „Asystent Przedsiębiorcy”; ich zadaniem było wsparcie rozpoczynających działalność lub prowadzących swój biznes migrantów w rozwiązywaniu konkretnych, indywidualnych problemów prawnych i podatkowych,
- działań promocyjnych oraz "Krakowskiego Tygodnia Startupów #startKRKup" - 5 publikacji artykułów na temat wydarzeń i przedsiębiorczości w Krakowie na portalu ukraińskim w Krakowie UAinKrakow.pl.

Ponadto, w obszarze wspierania przedsiębiorczości z pominięciem otwartego konkursu ofert (artykuł 19a ustawy o działalności pożytku publicznego i wolontariacie) Fundacja - Instytut Polska-Ukraina otrzymała dotację w wysokości 10 000 złotych brutto na projekt: „**Wspieramy przedsiębiorstwo dla obcokrajowców**”. Oferta opierała się na organizacji szkoleń i warsztatów dla cudzoziemców oraz publikacji poświęconych im artykułów w języku ukraińskim na stronie UAinKrakow.pl

Wydział ds. Przedsiębiorczości i Innowacji wspierał również zadanie pn.: **program Krakowskich Konferencji Naukowych**, w ramach którego marka Kraków promowana jest podczas wybranych konferencji i seminariów organizowanych przez jednostki krakowskiego ośrodka naukowego. Spektrum tematyczne konferencji jest szerokie, choć większość z nich skupia się na rozwoju miasta, innowacyjności, nowych rozwiązaniach technologicznych, czy organizacyjnych. Kraje pochodzenia jej uczestników w 2019 roku to: Brazylia, Kanada, Niemcy, Włochy, Portugalia, Rumunia, Serbia, Szwecja, Wielka Brytania, Ukraina, USA, Węgry, Słowacja, Czechy, USA, Austria, Białoruś, Francja, Hiszpania, Chorwacja, Japonia, Słowenia, Norwegia, Irlandia, Rosja, Malta, RPA, Grecja, Holandia, Australia, Belgia, Chiny, Dania, Estonia, Finlandia, Hong Kong, Korea Pd., Łotwa, Litwa, Nowa Zelandia, Qatar, Szwajcaria, Kuwejt, Tajlandia, Indie, Izrael, Luksemburg, Pakistan, Turcja, Cypr, Bułgaria, Albania, Argentyna, Kenya, Sri Lanka, Turkmenistan. Wśród konferencji, które dostały wsparcie Gminy Miejskiej Kraków znalazły się między innymi: „Obrazy i słowa przemocy we współczesnych mediach” Polska Akademia Umiejętności, Komisja Medioznawcza, „Jaka Europa? Napięcia integracji europejskiej -perspektywa interdyscyplinarna” Uniwersytet Jagielloński, Wydział Studiów Międzynarodowych i Politycznych, Instytut Europeistyki. Lista Konferencji jest rekomendowana do Programu przez Komisję Rady Konsultacyjnej Nauki.

Wydziału Kultury i Dziedzictwa Narodowego

W roku 2019 z budżetu Wydziału Kultury i Dziedzictwa Narodowego współfinansowane były następujące wydarzenia nawiązujące do idei wielokulturowości lub propagujące kulturę mniejszości narodowych lub etnicznych:

- Festiwal Kultury Żydowskiej w Krakowie
- Festiwal ETNOKRAKÓW/ROZSTAJE
- Międzynarodowe Dni Kultury Romskiej w Krakowie
- UNSOUND FESTIVAL 2019
- Pokazy filmów ukraińskich „Wschód-Zachód”
- VI Międzynarodowy Festiwal Teatru Ukraińskiego „Wschód-Zachód”
- "Między Wschodem a Zachodem - współpraca, integracja, popularyzacja"

Na realizację ww. przedsięwzięć przyznane zostały dotacje w ramach otwartego konkursu ofert na realizację zadań publicznych Gminy Miejskiej Kraków w sferze kultury, sztuki, ochrony dóbr kultury i dziedzictwa narodowego.

Akcentami różnorodności i wielokulturowości miasta charakteryzuje się wiele przedsięwzięć dofinansowywanych z budżetu Wydziału Kultury i Dziedzictwa Narodowego, nie stanowiąc jednak dominującej wartości w programie.

Ponadto w 2019 roku zrealizowano następujące wydarzenia:

- „Laboratorium dialogu kultur”

Projekt był działaniem dofinansowywanym i realizowanym w ramach całorocznej działalności Stowarzyszenia Willa Decjusza. W ramach projektu są realizowane następujące zadania:

Polska Nagroda im. Sergio Vieira de Mello, Wysokiego Komisarza ds. Praw Człowieka, edycja 2019.

Nagroda została ustanowiona z inicjatywy Stowarzyszenia Willa Decjusza w roku 2003 i objęta honorowym patronatem Wysokiego Komisarza Narodów Zjednoczonych ds. Uchodźców oraz JE Ambasadora Brazylii i JE Ambasadora Szwecji. Przyznawana jest corocznie za działania na rzecz pokojowego współistnienia i współdziałania społeczeństw, religii i kultur w dwóch kategoriach: osoba oraz organizacja pozarządowa. Kapituła Nagrody odbyła się 12.09.2019, w składzie wysokich przedstawicieli: Prezydenta RP, Ministra Spraw Zagranicznych, Wysokiego Komisarza Narodów Zjednoczonych ds. Uchodźców, Rzecznika Praw Obywatelskich, Prezesa Instytutu Pamięci Narodowej oraz Fundatorów Nagrody. Spośród 17 nominacji w kategorii „osoba” oraz 14 nominacji w kategorii „organizacja pozarządowa” laureatami w roku 2019 zostali:

- Tamila Tasheva - nagroda w kategorii „osoba”,
- Diecezjalne Centrum Praw Człowieka „Fray Juan de Larios” - nagroda w kategorii „organizacja pozarządowa”,
- śp. Paweł Adamowicz – kategoria „nagroda honorowa”.

Ceremonię rozdania nagród (statuetek autorstwa Andrzeja Renesa) poprzedziła międzynarodowa konferencja pt.: „Państwa Partnerstwa Wschodniego i prawa człowieka” z okazji Jubileuszu 10-lecia Partnerstwa Wschodniego oraz panel dyskusyjny zatytułowany „Demokracja i prawa człowieka w krajach Partnerstwa Wschodniego. Osiągnięcia i wyzwania” z udziałem ekspertów z Armenii, Azerbejdżanu, Białorusi i Ukrainy.

- Forum PL-EU

Projekt skupiający się na współpracy dyplomatycznej oraz spotkaniach w obszarze dialogu międzykulturowego z udziałem dyplomatów, czołowych naukowców, intelektualistów i publicystów z Polski i różnych krajów europejskich poświęconych najbardziej aktualnym zagadnieniom europejskiego kręgu cywilizacyjnego. W ramach Forum PL-EU w roku 2019 odbyły się dwa spotkania we współpracy z placówkami dyplomatycznymi, z Konsulem Generalnym Francji (14.07.2019) oraz z Konsulem Generalnym Republiki Słowacji (28.08.2019). Ponadto 28 sierpnia 2019 w Willi Decjusza odbyła się uroczystość z okazji 75. Rocznicy Słowackiego Powstania

Narodowego, podczas której można było zapoznać się z wystawą dotyczącą słowackiego zrywu narodowowyzwoleńczego, jednego z najważniejszych wydarzeń w historii tego kraju.

- „Tramwaj Praw Człowieka”

Stowarzyszenie Willa Decjusza w ramach projektu „Tramwaj Praw Człowieka”, który odbył się 10 grudnia 2019, prowadziło rozmowy na temat sposobów przeciwdziałania dyskryminacji w Krakowie. Reprezentacja promowała idee SWD oraz projekt Polskiej Nagrody im. Sergio Vieira de Mello. Uczestnicy wydarzenia mogli nie tylko poobcować z różnymi formami odmienności, wesprzeć działania różnych grup działających na terenie Krakowa, ale także osobiście porozmawiać z reprezentantami m.in. społeczności LGBT, wyznawcami islamu, wolontariuszami Amnesty International czy przedstawicielką ruchu feministycznego.

Warto też wśród projektów wspieranych przez Wydział Kultury i Dziedzictwa Narodowego wymienić:

- Program pn. „Dziedzictwo, Pamięć, Wspólnota Obywatelska” -Fundacji Judaica – działania całoroczne,
- „Cheder na Kazimierzu - całoroczna oferta kulturalno-edukacyjna budująca tożsamość lokalną i integrująca krakowian” - Festiwal Kultury Żydowskiej
- „Rola Krakowa w dziejach narodu” - Towarzystwa Miłośników Historii i Zabytków Krakowa

Wydział Mieszkalnictwa

Wydział Mieszkalnictwa udzielił pomocy mieszkaniowej trzem rodzinom, które nie posiadały polskiego obywatelstwa. Dwie rodziny z Ukrainy, objęte zostały listą mieszkaniową na 2018 r. oraz jedna rodzina repatriantów. W sytuacji, gdy Gmina zostanie zobligowana do wskazania lokalu ze swojego zasobu cudzoziemcowi, w stosunku do którego zapadł wyrok orzekający eksmisję z lokalu położonego na terenie Krakowa, wyrok jest rejestrowany w wykazie orzeczeń sądowych orzekających eksmisję i oczekuje na realizację w zakresie wydania skierowania uprawniającego do zawarcia umowy najmu socjalnego lokalu.

Realizacja wyroków eksmisyjnych następuje przy zastosowaniu zasad racjonalnego gospodarowania zasobem i powierzonymi środkami finansowymi, z uwzględnieniem kolejności dostarczenia odpisu prawomocnego wyroku przez wierzyciela lub osobę uprawnioną do zawarcia umowy najmu socjalnego lokalu.

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej, poza świadczeniem usług na rzecz mieszkańców, zgodnie ze swoją funkcją podejmuje szereg działań na rzecz cudzoziemców.

W wybranych filiach MOPS dostępne są informacje dla cudzoziemców w językach obcych:

- informator w języku ukraińskim;
- informacje dotyczące działalności Klubu Integracji Społecznej MOPS;
- informacje o Niebieskiej Linii;
- ulotka informująca o możliwości skorzystania ze wsparcia dla cudzoziemców z Ukrainy;
- ulotka informująca o możliwości skorzystania z Przeciwdziałania Przemocy Seksualnej i Przemocy ze Względu na Płeć oraz Wzmacniania Wsparcia dla Ofiar.

W ramach działań na rzecz ułatwienia cudzoziemcom korzystania z prowadzonych usług, MOPS planuje:

- poszerzenie listy tłumaczonych procedur zewnętrznych na języki obce;
- udzielanie informacji o Punkcie Informacyjnym dla Obcokrajowców w Krakowie;
- dostarczanie cudzoziemcom informacji o infrastrukturze pomocowej, w tym możliwości skorzystania z poradnictwa psychologicznego i prawnego;
- współpracę z organizacjami ułatwiających integrację;

- wspieranie cudzoziemców w załatwianiu spraw urzędowych.

Na terenie Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej są dostępne ulotki informacyjne dotyczące działalności Punktu Informacyjnego dla Obcokrajowców przy ul. Batorego 2 w Krakowie.

Urząd Stanu Cywilnego

W Urzędzie Stanu Cywilnego w formie ulotki informacyjnej w języku ukraińskim dostępna jest procedura SC-18: Wydawanie odpisów z rejestru stanu cywilnego, która jest najczęściej realizowaną usługą w Wydziale. Planowany jest wydruk kolejnych. Ponadto wykorzystywane są inne usługi wraz z załącznikami przetłumaczone na język angielski, ukraiński oraz rosyjski, które zostały opublikowane na stronie www.otwarty.krakow.pl. Karty usług oraz podania są dostępne dla obcokrajowców w tych trzech wersjach językowych, na stanowiskach informacyjno-podawczych oraz w innych punktach bezpośredniej obsługi klienta. W sytuacji identyfikacji potrzeby tłumaczenia następnych usług, Wydział skieruje kolejne procedury do przełożenia na języki obce.

Na terenie wydziału jest dostępna informacja o działalności Punktu Informacyjnego dla Obcokrajowców przy ul. Batorego 2/28 w Krakowie, umieszczona na tablicach informacyjnych.

Straż Miejska

Straż Miejska przygotowała na swojej stronie internetowej informacje dla cudzoziemców w języku angielskim. Obecnie strona jest w fazie zmian i trwają prace nad przygotowaniem strony strazmiejska.krakow.pl w języku angielskim.

Wydział Spraw Administracyjnych

W Wydziale Spraw Administracyjnych, na stanowiskach ewidencji ludności umieszczone zostały informacje w języku ukraińskim, dotyczące załatwiania spraw bieżących (w porozumieniu z Fundacją Współpracy Polsko-Ukraińskiej U-WORK). Procedury dotyczące zameldowania i wymeldowania cudzoziemca na pobyt stały lub czasowy (SA-12, SA-13) zostały przetłumaczone na język ukraiński, język angielski i język rosyjski dostępne są na portalu „Otwarty Kraków”.

Wydział Spraw Administracyjnych przetłumaczył również na język angielski, ukraiński i rosyjski procedury:

dotyczące wydawania zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych, tj.

- SA-2 Zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych o zawartości alkoholu do 4,5% oraz piwa, powyżej 4,5% do 18% oprócz piwa oraz powyżej 18%, przeznaczonych do spożycia poza miejscem sprzedaży (kat. ABC- detal)
- SA-3 Zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych, o zawartości alkoholu do 4,5% oraz piwa, powyżej 4,5% do 18% z wyjątkiem piwa oraz powyżej 18% alkoholu, przeznaczonych do spożycia w miejscu sprzedaży (kat. ABC- gastronomia)
- SA-5 Zezwolenia na jednorazową sprzedaż napojów alkoholowych, w trakcie imprez organizowanych na otwartym powietrzu lub w pomieszczeniach (kat. ABC)
- SA-7 - Postępowanie dotyczące opłat za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych

zawarcia umów na udostępnienie terenu w Krakowie , tj.

- SA-9 Zawarcie umowy na udostępnienie miejsca w Krakowie w celu prowadzenia działalności artystycznej

- SA-36 Zawarcie umowy na udostępnienie miejsca w Rynku Głównym w Krakowie na organizowanie imprez i innych przedsięwzięć
- SA-41 Zawarcie umowy na udostępnienie miejsca poza Rynkiem Głównym w Krakowie na zorganizowanie imprezy/przedsięwzięcia

W Oddziale Obsługi Przedsiębiorcy czterech pracowników posługuje się językiem angielskim w stopniu umożliwiającym obsługę przedsiębiorców. Ponadto dla potrzeb cudzoziemców dokonujących rejestracji działalności gospodarczej w Krakowie przetłumaczona została na język angielski i ukraiński procedura SA-21 -Przekazywanie danych z wniosku CEIDG-1 do Centralnej Ewidencji i Informacji o Działalności Gospodarczej. W ramach współpracy z Fundacją Polsko-Ukraińską "U-WORK", w Centrum Administracyjnym przy al. Powstania Warszawskiego 10 i w budynku przy ul. Wielickiej 28 A wywieszane są plakaty, także w języku ukraińskim, informujące o istniejącym punkcie informacyjnym dla cudzoziemców.

Miejskie Przedsiębiorstwo Oczyszczania

W kwietniu 2019 roku w związku ze zmianą przepisów dotyczących gospodarki odpadami, wprowadzono poważne zmiany dotyczące segregacji odpadów. Miejskie Przedsiębiorstwo Oczyszczania miasta we współpracy z Wydziałem Polityki Społecznej i Zdrowia dokonał tłumaczeń informacji dotyczących prawidłowej segregacji wg nowych zasad. Przetłumaczono pakiety informacyjny na trzy języki: angielski, ukraiński i rosyjski. Materiał można znaleźć pod linkiem: https://mpo.krakow.pl/pl/edukacja/dopobrania/zasady_segregacji

Wydział Ewidencji Pojazdów i Kierowców

Wydział Ewidencji Pojazdów i Kierowców zrealizował w Centralnym Systemie Kolejkowym obsługującym wydawanie numerków oraz przywoływanie do stanowiska obsługi (rejestracja pojazdów, wydawanie praw jazdy) możliwość dodatkowego wybrania przez klientów języka angielskiego. Ponadto zadbano infolinia telefoniczna 12 616 9109 obsługują dwie osoby, które mówią po angielsku. Obecnie jest przetłumaczona procedura wymiana prawa jazdy KM-19 na portalu www.otwarty.krakow.pl

Zarząd Transportu Publicznego

Zarząd Transportu Publicznego wychodząc naprzeciw potrzebom obywateli Ukrainy, którzy nie znają języka polskiego, w 2019 roku podjął się systematycznego wprowadzania do wielojęzycznych automatów biletowych języka ukraińskiego. Aktualnie język ukraiński jest w ok. 35 automatach (model MERA BS-209) na ok. 237 automatów biletowych Komunikacji Miejskiej w Krakowie.

Wydział Polityki Społecznej i Zdrowia

Wydział Polityki Społecznej i Zdrowia - **Referat Wielokulturowości i Projektów Społecznych** jest odpowiedzialny za wspieranie inicjatyw i współpracę z przedstawicielami mniejszości narodowych i etnicznych oraz cudzoziemców.

Wydział przeprowadził w 2019 r. otwarte konkursy ofert, na podstawie ustawy z dnia 24 kwietnia 2003r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie, co pozwoliło sfinansować takie projekty jak: Festiwal Wielokulturowy, Punkt Informacyjny dla Obcokrajowców czy konkurs edukacyjny dla

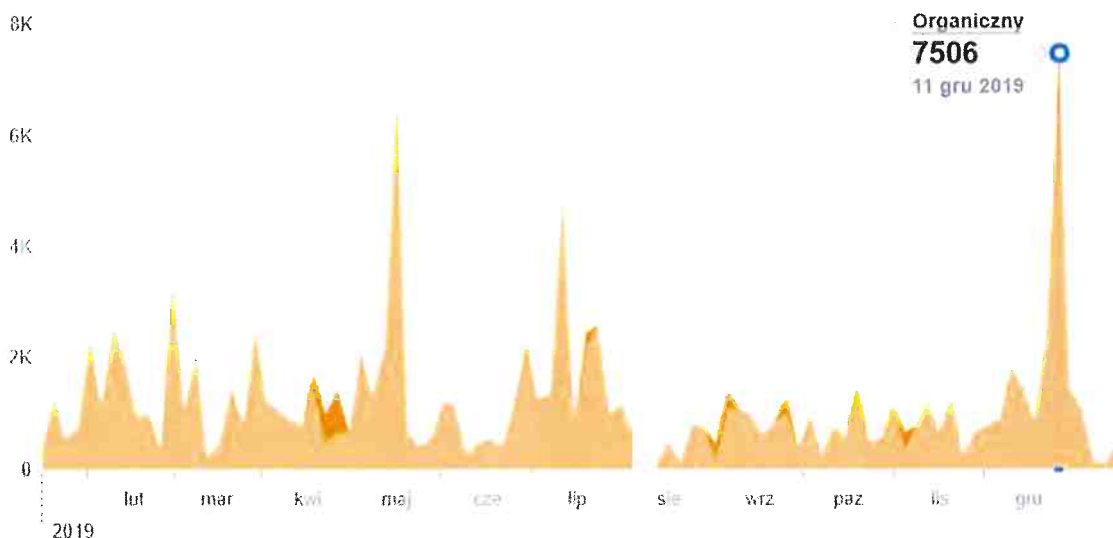
dzieci mieszkających w Krakowie. Wydział wspierał również realizację projektów wielokulturowych finansowanych z art. 19a. ww. ustawy (o współpracy z NGOs czytaj w dalszej części sprawozdania).

Komunikacja i strona internetowa Otwarty Kraków

Wydział Polityki Społecznej i Zdrowia prowadzi miejski portal internetowy, poświęcony tematyce cudzoziemców w Krakowie pod adresem www.otwarty.krakow.pl oraz funpage OtwartyKrakow. Portal jest prowadzony w czterech językach: polskim, ukraińskim, angielskim i rosyjskim. Większość komunikatów – aktualności jest przygotowywana w trzech językach obcych, znaleźć tam można listę organizacji pozarządowych działających w obszarze wielokulturowości oraz reprezentujących mniejszości narodowe i etniczne. Umieszczane są na bieżąco informacje z Punktu Informacyjnego dla Obcokrajowców oraz innych organizacji pozarządowych i grup nieformalnych o działaniach, spotkaniach, warsztatach i konferencjach.

Umieszczane są w nim przede wszystkim dokumenty, procedury Urzędu Miasta Krakowa, które zostały przetłumaczone przez Wydział Polityki Społecznej i Zdrowia oraz inne jednostki. Możemy tam znaleźć w wersjach językowych: informatory na temat pomocy społecznej, legalizacji pobytu przez obcokrajowców, informacje dot. zasad segregacji śmieci, informacje na temat pracy Zespołu Interdyscyplinarnego ds. współpracy na rzecz realizacji Programu „Otwarty Kraków”, pakiety informacyjne dla cudzoziemców i wiele innych.

Od ponad roku działa też Funpage <https://www.facebook.com/OtwaryKrakow/> wykorzystywany jest głównie do komunikowania wydarzeń, które dotyczą swoją tematyką wielokulturowości lub też popularyzują kultury mniejszości narodowych i etnicznych. FP ma już ponad 3 tysiące obserwujących. Zasięgi postów pozwalają dotrzeć do kilkunastu tysięcy mieszkańców. Większość osób obserwujących, to mieszkańcy Krakowa.

Procedury urzędowe oraz informatory w językach obcych

Wydział realizował w 2019 roku kolejne tłumaczenie procedur urzędowych. Aktualizowano wcześniej tłumaczone procedury oraz tłumaczono nowe, poszerzając tym samym ofertę dostępnych dokumentów, wzorów wniosków. Ponadto Wydział zlecił i opublikował kilka informatorów, które są wydawane przez poszczególne Wydziały i miejskie jednostki organizacyjne dla mieszkańców Krakowa. Tłumaczono na język ukraiński, rosyjski i angielski między innymi: Informator dla osób z niepełnosprawnościami, Informator Inicjatywy Obywatelskiej, Informator Krakowskiego Centrum Świadczeń, Informator Krakowskiej Rodziny.

Rada ds. Równego Traktowania

Miasto wychodząc naprzeciw oczekiwaniom aktywnego środowiska lokalnego działającego na rzecz równouprawnienia i przeciwdziałania zjawiskom dyskryminacji podjęło decyzję o przystąpieniu do

prac nad opracowaniem koncepcji strategii równościowej i antydyskryminacyjnej i powołało Radę ds. Równego Traktowania. Prezydent Miasta Krakowa zarządzeniem nr 1162/2019 z dnia 17 maja 2019r. (z późniejszymi zmianami) powołał na 2-letnią kadencję Radę ds. Równego Traktowania: https://www.bip.krakow.pl/?dok_id=111746 w skład, której weszli m.in. przedstawiciele organizacji pozarządowych działających w obszarze wielokulturowości.

Celem działania Rady jest wypracowanie koncepcji, pomysłów i rozwiązań na rzecz opracowania strategii równego traktowania i przeciwdziałania dyskryminacji na poziomie lokalnym we współpracy z komórkami organizacyjnymi Urzędu Miasta Krakowa, miejskimi jednostkami organizacyjnymi, instytucjami kulturalno-oświatowymi, wyższymi uczelniami, organizacjami pozarządowymi oraz wszystkimi zainteresowanymi wypracowaniem takich rozwiązań w Krakowie.

Spośród inicjatyw realizowanych w 2019 r. przez Radę ds. Równego Traktowania należy wymienić wydarzenia, które wpisują się w obszar działań Programu Otwarty Kraków:

„Kraków wolny od nienawiści”

W dniu 25 lipca 2019 r. pod krakowskim magistratem z inicjatywy Rady została zorganizowana akcja pod hasłem „Kraków wolny od nienawiści”. Organizatorami wydarzenia były krakowskie organizacje pozarządowe: Stowarzyszenie Queerowy Maj i Fundacja Równość.org.pl.

Celem akcji był pokazanie Krakowa jako miasta wolnego od nienawiści, otwartego na każdego człowieka niezależnie od płci, tożsamości płciowej, wieku, stopnia sprawności, stanu zdrowia, koloru skóry, religii, narodowości, pochodzenia etnicznego, przekonania politycznego, światopoglądu, przynależności związkowej, wyznania, orientacji psychoseksualnej, statusu społecznego i ekonomicznego. Miasta, w którym możemy czuć się bezpiecznie. Wydarzeniu towarzyszyła wystawa fotografii Agnieszki Fiejki (fotografka, edukatorka, nauczycielka plastyki, aktywistką na rzecz walki o prawa kobiet, współorganizatorka protestów kobiecych w Krakowie) w holu głównym na parterze Urzędu, natomiast przy Pawilonie Wyspiańskiego, pod specjalnym namiotem, ustawiono księgę solidarności z możliwością składania pamiątkowych wpisów wspierających osoby LGBT+. Wieczór solidarności z osobami LGBT+ to wyraz solidarności społeczeństwa w czasach nieustannego i nieuprawnionego hejtu, nagonki medialnej i politycznej oraz dyskryminujących działań takich jak tworzenie w przestrzeni publicznej „stref wolnych od LGBT+”.

Tramwaj Praw Człowieka:

W międzynarodowy Dzień Praw Człowieka – 10 grudnia 2019 r. Rada ds. Równego Traktowania zaprosiła mieszkanki i mieszkańców Krakowa do udziału w wyjątkowym wydarzeniu. Na trasie linii nr 1 Salwator - Wzgórza Krzesławickie /przejazd również z powrotem/ w godz. 16.00 – 18.00 ulicami Krakowa przejechał Tramwaj Praw Człowieka. Tramwaj zorganizowano jako mobilny punkt rozmowy o równości, wolności, solidarności i otwartości oraz o sposobach przeciwdziałania dyskryminacji w naszym mieście. Zachęcono mieszkańców i mieszkanki do zapoznania się z krakowskimi projektami i inicjatywami, które działają na rzecz otwartego społeczeństwa, w którym każdy z nas zasługuje na szacunek.

W tramwaju dla podróżujących krakowian i krakowianek przygotowano specjalny punkt poradnictwa antydyskryminacyjnego, prawnego i psychologicznego. W Tramwaju odbył się maraton pisania listów Amnesty International, a także „Spotkanie w tramwaju”, w którym w celu odszukania ścieżki dialogu i porozumienia, odbywały się rozmowy z osobami postrzeganymi stereotypowo, często wykluczonymi. Zorganizowano także strefa ngo, gdzie organizacje pozarządowe działające na terenie Krakowa w sprawie równego traktowania prezentowały swoje działania i projekty. We współpracy z Krakowskim Biurem Festiwalowym przygotowano specjalny kącik dla dzieci, gdzie udostępniono atrakcje dla najmłodszych mieszkańców i mieszkanki. Tramwaj dostosowano do potrzeb osób z niepełnosprawnościami i osób niesamodzielnych, wydarzenie było tłumaczone także na język migowy.

W organizację wydarzenia zaangażowali się/zaangażowały się:

- Krakowskie Biuro Festiwalowe,
- Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Krakowie,
- Miejskie Przedsiębiorstwo Komunikacyjne S.A. w Krakowie,
- Fundacja Równość.org.pl,
- Stowarzyszenie Queerowy Maj,
- Fundacja Diversity Hub,
- Wielokulturowy Kraków,
- Fundacja U-WORK,
- Amnesty International Kraków,
- Towarzystwo Edukacji Antydyskryminacyjnej,
- Federacja Znaki Równości,
- Unsound Festiwal Solidarity – Mutual Respect,
- Islamista Blog,
- Instytut Willa Decjusza,
- Polski Związek Głuchych Oddział Małopolski w Krakowie,
- Fundacja Pełna Życia,
- Szymon Laciuga,
- Olha Menko z Ukrainy,
- Irmina Szałapak - członkini zarządu Federacji Znaki Równości oraz stowarzyszenia „My, Rodzice”,
- Stowarzyszenie Wiosna,
- Rada ds. Równego Traktowania,
- Wydział Polityki Społecznej i Zdrowia UMK,
- Wojciech Piątkowski i Michał Niepielski – para działająca na rzecz praw osób LGBT+,
- Fundacja Autonomia,
- Stowarzyszenie INTERKULTURALNI PL,
- Fundacja im. Mikołaja Reja.

Inicjatywa lokalna i budżet obywatelski

W celu popularyzacji formy partycypacji jaką jest inicjatywa lokalna **Referat ds. Partycypacji i Dialogu** przeprowadził w dniu 23 września 2019 r. szkolenie dla cudzoziemców w siedzibie Fundacji Współpracy Polsko-Ukraińskiej "U-WORK".

Na stronie <https://dialogspoeczny.krakow.pl/inicjatywa-lokalna/ua/> dostępny jest informator w języku ukraińskim na temat inicjatywy lokalnej.

W zakresie promocji idei budżetu obywatelskiego, Punkt Informacyjny Dla Obcokrajowców z siedzibą przy ul. Batorego 2/28 w Krakowie zorganizował spotkanie informacyjno-konsultacyjne w dniu 8.05.2019, godz. 17:00-19:00 oraz maraton pisania projektów 22.05 -17.00-19.00. Działania te były dedykowane obcokrajowcom. Podczas spotkań obecni byli eksperci UMK oraz tłumacze języków obcych. W Punkcie Informacyjnym dostępny był również punkt głosowania w ramach budżetu obywatelskiego.

Wychodząc naprzeciw oczekiwaniom osób, które są mieszkańcami Krakowa i chcą zagłosować w budżecie obywatelskim, a nie mają numeru PESEL, po raz kolejny możliwa była opcja założenia konta w platformie bez podawania PESEL. Zamiast tego, na etapie rejestracji system głosowania generował specjalny kod identyfikacyjny, za pośrednictwem którego możliwe było oddanie głosu.

Działania na rzecz młodzieży

Jednym z zadań wynikających z miejskiego Programu „Młody Kraków 2.0” realizowanego przez **Referat ds. Młodzieży**, jest tworzenie przestrzeni do spotkań o charakterze wielokulturowym tak, aby jak najwięcej młodych ludzi mogło kształtować postawę otwartości na różnorodność i wielokulturowość. W ramach zadania inicjowana jest współpraca szkół, organizacji i grup młodzieży o charakterze międzynarodowym, w wyniku której 5 listopada 2019 r. w Urzędzie Miasta Krakowa odbyła się międzynarodowa konferencja „Centra Młodzieżowe jako narzędzie polityki młodzieżowej” z udziałem miasta partnerskiego Norymbergi, poświęcona wymianie dobrych praktyk w zakresie tworzenia centrów młodzieżowych.

Referat ds. Młodzieży poprzez media społecznościowe i fan page’a programu Młody Kraków 2.0, w 2019 roku zachęcał również do udziału w projektach integracyjnych dla młodzieży i studentów m.in. „Nowi krakowianie poznają swoje miasto” inicjatywie skierowanej do studentów z Ukrainy, czy „Art-Picnic”, wydarzeniu poświęconemu Dniu Niepodległości Ukrainy.

Znajomość języków obcych wśród pracowników UMK i miejskich jednostek organizacyjnych obsługujących cudzoziemców

Zestawienie dotyczy wyłącznie Wydziałów, które raportują, że mają wśród klientów osoby obcojęzyczne, które nie znają języka polskiego.

jednostka	angielski	ukraiński	rosyjski	niemiecki	inne
Grodzki Urząd Pracy	7	3	1	0	1
Straż Miejska	115	0	33	20	3
Wydział Przedsiębiorczości i Innowacji ¹⁰	9	-	-	1	2
Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej	-	-	-	-	86 ¹¹
Krakowskie Centrum Świadczeń	1	0	1	1	1 ¹²
Urząd Stanu Cywilnego	15	0	1	1	0
Wydział Ewidencji Pojazdów i Kierowców	-	-	-	-	40 ¹³

¹⁰ Informacja dotyczy pracowników Wydziału Przedsiębiorczości i Innowacji, którzy obsługują przedsiębiorców przy realizacji procedury PI-1 (wydawanie zaświadczeń z zakresu rewitalizacji celem urzędowego potwierdzenia określonych faktów lub stanu prawnego ze względu na wymogi przepisów prawa lub posiadanie interesu prawnego).

¹¹ 86 osób deklaruje znajomość języków obcych – angielskiego, rosyjskiego, niemieckiego, francuskiego, włoskiego, ukraińskiego i japońskiego.

¹² pracownicy Referatu ds. Obsługi Mieszkańców posiadają umiejętność komunikowania się w stopniu podstawowym w języku: angielskim, rosyjskim, niemieckim oraz hiszpańskim.

¹³ 40 osób łącznie w trzech lokalizacjach tj. al. Powstania Warszawskiego 10 - 28 osoby komunikuje się m.in. po angielsku oraz niemiecku, os. Zgody 2 – 2 osoby komunikują się po angielsku, ul. Wielicka 28 a - 10 osób komunikuje się m.in. po angielsku, francusku i niemiecku.

Wydział Spraw Administracyjnych	- ¹⁴	0	2	2	1
---------------------------------	-----------------	---	---	---	---

Ponadto - jednym z celów realizacji zadania „Punkt Informacyjny dla Obcokrajowców” (więcej o Punkcie w dalszej części sprawozdania) był również wzrost zaangażowania pracowników samorządowych Miasta Krakowa oraz pracowników państwowych w budowanie urzędów przyjaznych cudzoziemcom. Jedną z inicjatyw Punktu w tym zakresie była organizacja zajęć z języka ukraińskiego dla urzędników; zajęcia były darmowe prowadzone przez wolontariuszy ze Skovoroda Institute na dwóch poziomach: początkowy i zaawansowany.

Edukacja

Wydział Edukacji

Wydział Edukacji UMK, mając pełną świadomość znaczenia działań zapobiegającym przemocy słownej i fizycznej od lat podejmuje działania mające na celu zapobieganie tym zjawiskom. Do najważniejszych działań podejmowanych w obszarze przemocy w szkole należą:

- pilotaż TAMUJEMY PRZEMOC. Jego efektem było utworzenie w Krakowie możliwości stałego wsparcia dla szkół poprzez ulokowanie w siedzibie Specjalistycznej Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej „Krakowski Ośrodek Terapii” Krakowskiego Centrum Budowania Bezpieczeństwa i Przeciwdziałania Przemocy Szkolnej. W 2019 r. były realizowane dalsze działania związane z programem,

- warsztaty skierowane do nauczycieli. Celem prowadzonych w 2019 r. warsztatów było wzmocnienie ich kompetencji i dostarczenie narzędzi przydatnych do omawiania z uczniami tak trudnych tematów, jak przemoc, agresja słowna, budowanie dobrych relacji czy szacunek dla drugiego człowieka,

- Krakowski Tydzień Dobrego Słowa – akcja, której intencją było skoncentrowanie się na przeciwdziałaniu mowie nienawiści oraz promowaniu pozytywnej komunikacji. Od 4 do 8 lutego 2019r. szkoły, które przyłączyły się do inicjatywy, dzieliły się dobrymi praktykami, uwalniając przestrzeń od mowy nienawiści, także na murach i ulicach, a uczniowie wraz z nauczycielami w trakcie zajęć wypracowywali rozwiązania wzmacniające dobrą komunikację. Pomagały w tym specjalne warsztaty kompetencyjne, w których brała udział kadra pedagogiczna,

- publikacja „Moją szkolną supermisją” – oprócz tematów poświęconych środowisku, w publikacji będącej częścią ekologicznej wyprawki pierwszoklasistów przygotowanej przez Wydział Edukacji można znaleźć także wiele ciekawych informacji na temat Krakowa i jego symboli, zdrowego stylu życia, bezpieczeństwa uczniów, ale w jej treści zostały zawarte także treści promujące różnorodność. Z myślą o uczniach pochodzących z innych krajów publikacja została przetłumaczona na trzy języki obce: angielski, rosyjski i ukraiński. Została przygotowana także w Braille’u oraz druku powiększonym,

- „Budujemy krakowski model bezpieczeństwa psychicznego w szkole” - w 2019 r. przez Wydział Edukacji UMK we współpracy z Specjalistyczną Poradnią Psychologiczno-Pedagogiczną "KOT" w Krakowie oraz Instytutem Pedagogiki Uniwersytetu Jagiellońskiego prowadzone były działania

¹⁴ Cudzoziemcy anglojęzyczni obsługiwani są bez problemów, gdyż duża liczba pracowników posługuje się językiem angielskim w stopniu komunikatywnym. W Oddziale Obsługi Przedsiębiorcy nie ma dostępnych informacji w języku obcym, czterech pracowników posługuje się językiem angielskim w stopniu umożliwiającym obsługę przedsiębiorców.

związane z badaniami dotyczącymi bezpieczeństwa psychicznego w szkole oraz organizacją konferencji dla nauczycieli 16 stycznia 2020 r.,

Chcąc podnosić kompetencje pracowników Wydziału Edukacji UMK w zakresie zwalczania mowy nienawiści oraz wszelkich przejawów dyskryminacji, 10 pracowników wydziału wzięło w udział w specjalistycznym, dwudniowym szkoleniu dla samorządowców organizowanym przez Muzeum Historii Żydów Polskich POLIN w Warszawie oraz Fundację w Stronę Dialogu. Odbyło się ono w dniach 12-13 grudnia 2019 r. w Warszawie.

W 2019 roku 30 nauczycieli skorzystało z dofinansowania na doskonalenie zawodowe studiów podyplomowych/kursów kwalifikacyjnych/innych form nadających kwalifikacje z zakresu nauczania języka polskiego jako obcego. W zakresie edukacji wielokulturowej żaden nauczyciel nie skorzystał z dofinansowania.

Edukacja krakowskich dzieci romskich

Koordynatorem zadania od 2019 r. jest Wydział Polityki Społecznej i Zdrowia.

Zadanie pn. „Edukacja przedszkolna krakowskich dzieci romskich” jest realizowane przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Krakowie w ramach rządowego Programu integracji społeczności romskiej w Polsce na lata 2014 – 2020. Celem głównym Programu jest zwiększenie poziomu integracji społecznej Romów w Polsce poprzez działania w dziedzinie edukacji. Priorytetowym obszarem działania jest edukacja, a celem szczegółowym jest zwiększenie uczestnictwa w edukacji uczniów oraz studentów pochodzenia romskiego.

Program realizuje następujące działania:

- dofinansowaniem edukacji przedszkolnej krakowskich dzieci romskich,
- zatrudnianiem trzech asystentów romskich.

W ramach realizacji zadania rodziny romskie otrzymują finansowanie kosztów edukacji przedszkolnej dzieci romskich, w tym:

- a) opłaty związane z pobytem dzieci romskich w publicznych przedszkolach i oddziałach przedszkolnych w szkołach podstawowych prowadzonych przez Gminę Miejską Kraków powyżej 5 godzin dziennie w wysokości zgodnej z obowiązującą Uchwałą Rady Miasta Krakowa w sprawie ustalenia wysokości opłat za świadczenia publicznych przedszkoli i oddziałów przedszkolnych w szkołach podstawowych prowadzonych przez Gminę Miejską Kraków,
- b) opłaty związane z pobytem dzieci romskich w przedszkolach niepublicznych (w przypadku, kiedy obowiązek ich odpłatności obciąża opiekuna dziecka romskiego)
- c) opłaty za zajęcia dodatkowe (w przypadku, kiedy obowiązek ich odpłatności obciąża opiekun dziecka romskiego),
- d) opłaty jednorazowe (w przypadku, kiedy obowiązek ich odpłatności obciąża opiekuna dziecka romskiego).
- e) opłaty za wyżywienie,
- f) inne opłaty związane z uczęszczaniem dzieci romskich do przedszkoli oraz oddziałów przedszkolnych w szkołach podstawowych (w przypadku, kiedy obowiązek ich odpłatności obciąża opiekuna dziecka romskiego).

Adresatem zadania w Krakowie są krakowskie rodziny romskie znajdujące się w trudnej sytuacji materialnej związanej z występowaniem w rodzinach problemu: ubóstwa, bezrobocia, niepełnosprawności, długotrwałej lub ciężkiej choroby, trudności mieszkaniowych, bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych. Trudna sytuacja materialna rodzin romskich jest związana

przede wszystkim z bezrobociem, które wiąże się bezpośrednio z niskim poziomem wykształcenia. Dziedzina wymagająca największego wsparcia jest przed wszystkim aktywizacja zawodowa osób pochodzenia romskiego, zmierzająca do znalezienia przez nich stałego zatrudnienia oraz edukacja dzieci romskich, umożliwiająca integrację Romów z lokalnym środowiskiem oraz zdobyciem lepszego wykształcenia.

W 2019 r. z ww. pomocy skorzystało 22 dzieci pochodzących z rodzin romskich. Dzieci uczęszczały do następujących przedszkoli na terenie Krakowa: Samorządowe Przedszkole Nr 88, Samorządowe Przedszkole Nr 107, Przedszkole Niepubliczne „Bajka”, Samorządowe Przedszkole Nr 94, Prywatne Przedszkole Bajeczka, Samorządowe Przedszkole "Kraina Małych Sportowców", Samorządowe Przedszkole nr 58, Przedszkole Samorządowe nr 5, Przedszkole "Promitis", Prywatne Przedszkole "Niedźwiadka Gruchatki", Przedszkole Samorządowe Nr 32 z Oddziałami Integracyjnymi im. L. J. Kerna oraz klas zerowych na terenie szkół podstawowych : Oddział Przedszkolny przy SP 154.

Dane będące podstawą realizacji Programu w obszarze edukacji, odnoszące się do udziału uczniów pochodzenia romskiego w procesie edukacji znajdują się w Systemie Informacji Oświatowej, który jest obsługiwany przez Wydział Edukacji. Na podstawie tych danych sporządzane są wnioski do Ministerstwa Edukacji Narodowej o dofinansowanie edukacji przedszkolnej krakowskich dzieci romskich w kolejnych latach. Zatrudnianie asystentów romskich jest finansowane corocznie ze środków subwencji oświatowej, ponadto z kwoty subwencji oświatowej pokrywane są wynagrodzenia i pochodne od wynagrodzeń nauczycieli zatrudnionych w szkołach, do których uczęszczają dzieci pochodzenia romskiego oraz na organizację zajęć pozalekcyjnych.

Istotny wpływ na edukację dzieci romskich zarówno przedszkolną jak i szkolną, ale również utrwalenie w świadomości wśród rodzin romskich jak ważnym obszarem jest w ogóle edukacja mają **asystenci romscy**. Na terenie Gminy Miejskiej Kraków zatrudnionych jest 3 asystentów, którzy bezpośrednio uczestniczą w procesie edukacji całych rodzin romskich.

Asystenci romscy mają również zasadniczy wpływ na integrację społeczności romskiej w Krakowie, realizując swoje obowiązki w następujących szkołach, przedszkolach na terenie Krakowa (łącznie 3 asystentów udziela wsparcia w 52 placówkach oświatowych, pomagając 137 dzieciom i młodzieży): Przedszkole Samorządowe Nr 14, Przedszkole Nr 88, Przedszkole Samorządowe Nr 116, Przedszkole Samorządowe Nr 182, Szkoła Podstawowa NR 11, Szkoła Podstawowa Nr 16, Szkoła Podstawowa Nr 27, Szkoła Podstawowa Nr 29, Szkoła Podstawowa Nr 37, Szkoła Podstawowa Nr 40, Szkoła Podstawowa Nr 52, Szkoła Podstawowa Nr 53, Szkoła Podstawowa Nr 56, Szkoła Podstawowa Nr 61, Szkoła Podstawowa Nr 77, Szkoła Podstawowa Nr 80, Szkoła Podstawowa 86, Szkoła Podstawowa Nr 87, Szkoła Podstawowa Nr 88, Szkoła Podstawowa Nr 91, Szkoła Podstawowa Nr 92, Szkoła Podstawowa Nr 100, Szkoła Podstawowa nr 101, Szkoła Podstawowa Nr 103, Szkoła Podstawowa Nr 123, Szkoła Podstawowa Nr 148, Szkoła Podstawowa Nr 155, Zespół Szkół Ogólnokształcących Integracyjnych Nr 4, Zespół Szkół Zawodowych Nr 2, Branżowa Szkoła I Stopnia Nr 23, Zespół Szkół Przemysłu Spożywczego, Zespół Szkół Ekonomicznych nr 2, Szkoła Podstawowa z Oddziałami Integracyjnymi Nr 105, Szkoła Podstawowa z Oddziałami Integracyjnymi nr 144, Chrześcijańska Szkoła Manuel, Specjalistyczny Ośrodek Szkolno-Wychowawczy pn. Centrum Autyzmu i Całościowych Zaburzeń Rozwoju Spadochroniarzy, XVI Liceum Ogólnokształcące, Szkoła Branżowa Specjalna I Stopnia Nr 59, Młodzieżowy Ośrodek Socjoterapii Nr 2 w Zespole Placówek Resocjalizacyjno-Socjoterapeutycznych, Zespół Szkół Zawodowych nr 2 - nowoczesne technikum budowlane i gastronomiczne, Zespół Szkół Zawodowych Huty im. Tadeusza Sendzimira, Zespół Szkół Gastronomicznych nr 1, XII Liceum Ogólnokształcące im. Cypriana Kamila Norwida, Zespół Szkół Budowlanych Chemobudowa, Zespół Szkół Elektrycznych Nr 1, Zespół Szkół Nr 3, Zespół Szkół Specjalnych Nr 14, X Liceum Ogólnokształcące X, Zespół Szkół Ogólnokształcących Integracyjnych Nr 6, Szkoła Muzyczna.

Specjalistyczna poradnia psychologiczno-pedagogiczna dla dzieci z niepowodzeniami edukacyjnymi

Specjalistyczna Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna Dla Dzieci z Niepowodzeniami Edukacyjnymi w roku szkolnym 2018/19 udzieliła 120 porad w sprawie uczniów cudzoziemskich, z których skorzystało 34 nauczycieli, 13 szkolnych specjalistów, 17 rodziców.

- 66 uczniów było diagnozowanych psychologicznie, pedagogicznie, logopedyczne i uzyskało opinie.
- 130 uczniów cudzoziemskich było objętych opieką poradni w postaci zajęć wspierających, wsparciem dla rodziców.

W roku szkolnym 2019/20 w tut. Poradni udzielono:

- 80 porad w sprawie uczniów cudzoziemskich, z których skorzystało 173 nauczycieli, 6 szkolnych specjalistów, 29 rodziców.
- 56 uczniów było diagnozowanych psychologicznie, pedagogicznie, logopedyczne i uzyskało opinie.
- 152 uczniów cudzoziemskich było objętych opieką poradni w postaci zajęć wspierających, wsparciem dla rodziców.

Na terenie Poradni jest dostępna informacja dot. działalności Punktu Informacyjnego dla Obcokrajowców (rosyjskim, ukraińskim, niemieckim). Informacje na temat działań podejmowanych na rzecz wielokulturowości są dostępne w języku polskim na stronie Poradni, natomiast wszelkich informacji udziela sekretariat Poradni w języku angielskim oraz część pracowników posługuje się językiem angielskim, ukraińskim, rosyjskim, hiszpańskim.

Projekt „MURAL – Mutual Understanding, Respect And Learning”

Projekt MURAL to międzynarodowy projekt realizowany pod przewodnictwem British Council w Polsce we współpracy z organizacjami z sześciu krajów: Polski, Wielkiej Brytanii, Portugalii, Grecji, Holandii oraz Niemiec. Instytucje uczestniczące zostały wybrane na podstawie swego zaangażowania w procesy budowania dialogu oraz wymiany najlepszych praktyk wspierających tolerancję i wzajemny szacunek. MURAL był współfinansowany przez Komisję Europejską w ramach programu „Prawa, równość i obywatelstwo” (Rights, Equality and Citizenship Programme). Adresatami projektu były osoby, które w swojej codziennej pracy (jako aktywiści i aktywistki, liderki i liderzy czy przedstawiciele i przedstawicielki regionalnych władz) stykają się z przejawami dyskryminacji.

Kalendarium wydarzeń realizowanych w 2019 roku:

- styczeń – marzec 2019

Szkolenia uczestników projektu odbyły się w dwóch pięciodniowych cyklach: 14–18 stycznia i 21–25 stycznia w Krakowie. Łącznie przeszkolono zgodnie z metodą Active Citizens 62 osoby. Uczestnicy mieli do wyboru jeden z cykli. W marcu przeprowadzono dodatkowy dzień szkolenia podczas, której zorganizowano giełdę NGO, ta pozwoliła uczestnikom zapoznać się z działalnością krakowskich organizacji pozarządowych. Była to też okazja do nawiązania relacji pomiędzy całą blisko 60 osobową grupą. Zarówno integracja pomiędzy uczestnikami jak nawiązanie kontaktu z organizacjami pozarządowymi było pomocne przy realizacji miniprojektów, które były zadaniem wszystkich uczestników szkoleń.

- marzec – wrzesień 2019

Realizacja mini projektów przez uczestników projektu MURAL.

Zgodnie z założeniami projektu zrealizowano ponad 46 mini projektów. Niektórzy uczestnicy zorganizowali kilka akcji, spotkań lub wykładów inni skupili się na jednym wydarzeniu,

przygotowując go w grupie kilku uczestników projektu. Projekty głównie były organizowane w szkołach, ponieważ większość przeszkolonych i przygotowanych do realizacji projektów, to nauczyciele lub dyrektorzy szkół. Udańskie akcje były też realizowane w Wojewódzkiej Bibliotece Publicznej w Krakowie, Centrum Aktywizacji Seniorów czy siedzibach organizacji pozarządowych działających na rzecz cudzoziemców, mniejszości narodowych i etnicznych.

Liczba beneficjentów projektu to 3 698 osób. Wśród 46 mini projektów znalazły się między innymi takie inicjatywy jak:

- o **Gra miejska jako przykład innowacji pedagogicznej**

Zorganizowano dwa spotkania zapoznawczych (16.03.br. i 30.03.br.) oraz dwa szkolenia (9.05.br. i 15.06.br.) dla potencjalnych asystentów międzykulturowych, w trakcie których omówiono m.in. kwestię mobbingu w szkole oraz metody przeciwdziałania temu zjawisku, kwestie równego traktowania uczniów z Ukrainy w szkołach polskich, wpływ różnic kulturowych oraz bariery językowej na komunikację pomiędzy uczniami z doświadczeniem migracji a nauczycielami, rówieśnikami.

Liczba beneficjentów: 33

- o **Warsztaty wielokulturowe dla dzieci „Kids Around the World”**

Warsztaty zostały zorganizowane w ramach wielokulturowego pikniku krakowskiego. Warsztaty przygotowane ze scenariuszem z materiałami dostosowanymi do wieku uczestników. Doskonale przygotowane merytorycznie, kreatywne i zachęcające do dalszej pracy w dziedzinie różnorodności. Warsztaty obejmowały takie aspekty 4 krajów: Indie, Ukraina, Japonia i Francja jak: położenie geograficzne, zabytki, jedzenie, szkoła, rodzina, gry i zabawy, ciekawostki. Warsztaty miały za zadanie wprowadzenie do koncepcji różnorodności. Miały pokazać jak poprzez zabawę można pokazać dzieciom, że się różnimy i że te różnice nie muszą wzbudzać lęku a mogą wzbudzać zaciekawienie i pozytywne nastawienie. Miały też za zadanie zainspirować dzieci do dalszych poszukiwań wiedzy na temat innych krajów i ich kultur. Miał to być swoisty test, czy takie warsztaty są interesujące dla dzieci, czy czują chęć na poznawanie nowych innych, ciekawych miejsc na świecie, miały też pokazać rodzicom, że to świetny materiał do zabawy i zaszczepienie u dzieci chęci do podróżowania i zdobywania nowych doświadczeń.

Liczba beneficjentów: 20

- o **„Otwórz się na Wielokulturowość ”**

Projekt pt. „Otwórz się na wielokulturowość” był realizowany w Szkole Podstawowej nr 114 im. Arkadego Fiedlera w Krakowie. Głównym celem projektu było wsparcie uczniów cudzoziemskich w adaptacji i integracji w polskiej rzeczywistości szkolnej. W ramach projektu zorganizowano:

Warsztaty wielokulturowe dla klas IV-VIII (trwające od marca do czerwca 2019 r), podczas których uczniowie cudzoziemscy mieli okazję zaprezentować kraj, z którego pochodzą, jego tradycje i kulturę. Podczas tych prezentacji uczniowie często dzielili się bardzo osobistymi historiami dotyczącymi swoich rodzin, a także powodów, dla których musieli zdecydować się na zmianę miejsca zamieszkania. Dzięki tym warsztatom, którym towarzyszyło wiele emocji, uczniowie cudzoziemscy mieli okazję otworzyć się przed rówieśnikami, pokazać im piękno swojego kraju, ale także często podzielić się przykrymi doświadczeniami, z którymi musieli się zmierzyć.

„Smaki Ukrainy” (21, 22 maja 2019 r.) - warsztaty kulinarne dla klas VI, podczas których uczniowie mieli okazję własnoręcznie przygotować i spróbować ukraińskiej kuchni. Zajęcia były prowadzone przez młodzież z Ukrainy uczęszczającą do Szkoły Podstawowej nr 114.

Lekcja języka ukraińskiego (kwiecień 2019 r.) – zajęcia również były prowadzone przez uczennice z Ukrainy. Podczas lekcji, dzieci poznały alfabet ukraiński, nauczyły się także kilku podstawowych zwrotów w tym języku. Po zakończonych zajęciach uczniowie dzielili się z nami swoimi refleksjami, w których często zwracały uwagę na trudności w posługiwaniu się obcym językiem. Wielokrotnie wyrażały także podziw dla uczniów z obcych krajów, którzy rozpoczynają naukę w polskiej szkole i muszą posługiwać się obcym dla nich językiem.

Projekt zakończył się konkursem pt. „Wielokulturowość w mojej szkole”, który polegał na napisaniu krótkiej wypowiedzi na wyżej wymieniony temat w języku angielskim.

Liczba beneficjentów: 200

o **„Polski jest super!”** – Polish language meetings for foreigners 18+ (elementary level)

W Wojewódzkiej Bibliotece Publicznej zorganizowano lekcje języka polskiego jako obcego (konwersacje) poziom podstawowy. Zajęcia cały czas się odbywają raz w tygodniu (cykl roczny), uczestniczą w nich obcokrajowcy w wieku 18+.

Cyt.:” Po 12 latach pracy znalazłam to, czego szukałam. Wróciły do mnie słowa dziadka: „Świat jest tylko wtedy piękny, kiedy możemy dzielić go z innymi kulturami, religiami. Kiedy możemy uczyć się nawzajem od siebie”. Decyzja zapadła –chcę prowadzić konwersacje(...)

Chcę, aby moja Biblioteka stała się miejscem, gdzie Ukraińcy będą mogli czuć się swobodnie. Będą rozwijać swoje pasje. Wypożyczalnia i Czytelnia Zbiorów Obcojęzycznych gromadzi książki w języku ukraińskim, który cały czas jest wzbogacany. Zostało zakupionych kilkanaście kompletów podręczników do nauki języka polskiego jako obcego.

Liczba beneficjentów: 19

o **Wielokulturowy Piknik – Mistrzejowice**

Pod koniec czerwca 2019 roku w ramach prowadzonych od roku Pikników Krakowskich zorganizowano Wielokulturowy Piknik Krakowski w Mistrzejowicach. Wśród wystawców znaleźli się przedstawiciele kilku kultur silnie związanych z Krakowem. Były reprezentowane przez między innymi organizacje ukraińskie, hiszpańskie, Punkt Informacyjny dla Obcokrajowców. Serwowano wielokulturowe jedzenie, zabawy dla dzieci i naukę języków. Wśród uczestników byli obecni mieszkańcy okolicznych nowohuckich osiedli. Bardzo dobrze nagłośniono wydarzenie, dzięki zaangażowaniu Krakowskiego Biura Festiwalowego. Były obecne media, piknik miał patronat Radia Kraków. Plany na przyszłość: Powołanie grupy roboczej ds. wielokulturowości w Krakowskim Biurze Festiwalowym oraz cykliczne edycje Pikniku Wielokulturowego w ramach Pikniku Krakowskiego. Relacja z pikniku była na bieżąco prezentowana na antenie Radia Kraków, które było partnerem medialnym wydarzenia.

Liczba beneficjentów: 2000 (impreza plenerowa)

o **Europejski Korpus Solidarności dla Seniorów**

W ramach projektu zaangażowano przedstawicieli Europejskiego Korpusu Solidarności w zajęcia dla seniorów. Przeprowadzono zajęcia językowe – język rosyjski wspierany przez wolontariuszki z Rosji i Armenii. Ponadto Anna z Rosji pochodzi z St. Petersburga, a ponieważ seniorzy planują wycieczkę do tego miasta, wolontariuszka przybliżyła im jego historie i miejsca warte odwiedzenia. Wolontariusze z Belgii, Turcji i Niemiec opowiedzieli seniorom o projektach wolontariatu w których uczestniczą, a seniorzy podzielili się opowieściami o swoich działaniach czy akcjach społecznych. Wolontariusze wspólnie z seniorami odwiedzili jurte w Porębie Żegocie, gdzie poznali uzbecką kuchnię i kulturę. Seniorzy podczas świąt Wielkanocnych zorganizowali święta dla wolontariuszy. Spotkania były bardzo inspirujące dla obu stron. W ramach projektu zorganizowano również spotkania w Szkole Podstawowej 144 i Przedszkolu nr 90.

Liczba beneficjentów: 30 osób

- lipiec 2019

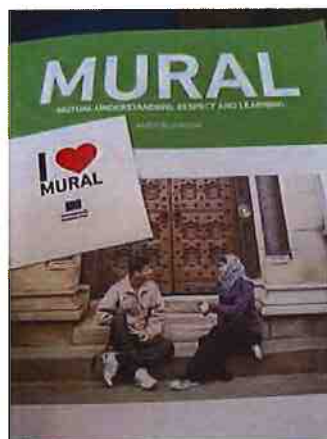
Międzynarodowi uczestnicy projektu przyjechali do Krakowa (study visit). Spotkanie polskich i międzynarodowych uczestników odbyło się w dniach 2 do 5 lipca 2019 roku. Zgodnie z listami obecności w wizycie wzięło udział ok. 49 osób oraz 3 facilitatorów.

Uczestnicy w ramach zajęć zapoznali się z działalnością Wojewódzkiej Biblioteki Publicznej, która posiada bardzo bogatą ofertę dla cudzoziemców mieszkających w Krakowie. Zapoznali się z działalnością Punktu Informacyjnego dla Obcokrajowców w Krakowie oraz poznali problemy społeczności muzułmańskiej. Społeczność Żydów została zaprezentowana przez Stowarzyszenie Żydowskie Czulent. Podczas wizyty zorganizowano również spotkania w Centrum Społeczności Żydowskiej JCC. Na zakończenie zorganizowano spotkanie z władzami miasta, które reprezentował Zastępca Prezydenta Krakowa Andrzej Kulig. Był to też dzień, podczas którego przedstawiciele mniejszości narodowej Ukrainy zaprezentowali sytuację największej grupy migrantów w Krakowie.

- maj – wrzesień 2019

Wizyty studyjne polskich uczestników projektu odbyły się w następujących krajach: Wielka Brytania, Portugalia, Grecja, Holandia oraz Niemcy. Łącznie 20 osób miało okazję zapoznać się z działaniami na rzecz migrantów i mniejszości narodowych i etnicznych i innych krajach europejskich. Uczestnicy dzielili się swoimi doświadczeniami z pozostałymi uczestnikami projektu poprzez naszą miejską stronę internetową www.otwarty.krakow.pl oraz media społecznościowe.

- listopad 2019

Od 3 do 5 listopada w Krakowie odbyła się międzynarodowa konferencja na którą przyjechało do Krakowa ponad 100 aktywistów i aktywistek społecznych, którzy podzielili się doświadczeniami związanymi z zagadnieniem walki z dyskryminacją w Europie. Odbywająca się w Krakowie konferencja była zwieńczeniem trwającego od blisko dwóch lat projektu, składającego się także z warsztatów, sesji treningowych i badań. Projekt MURAL zainspirował 180 akcji społecznych zrealizowanych wśród społeczności lokalnych; w przedsięwzięcie zaangażowało się około 5400 osób. Zrealizowane projekty zaaktywizowały instytucje oraz osoby zaangażowane w MURAL.

- grudzień 2019

W ramach projektu (etap upowszechnianie) zorganizowano 9 grudnia 2019 roku konferencję „Otwarty Kraków 4 - wzajemne zrozumienie, szacunek i edukacja”. W konferencji uczestniczyło 114 osób, dla których kwestia edukacji wielokulturowej jest szczególnie ważna, między innymi nauczyciele, pedagodzy, dyrektorzy szkół i asystenci kulturowi. Konferencja połączona została z rozpoczęciem warsztatów Akademii Asystentów Międzykulturowych – projektu zainicjowanego przez Fundację Wspierania Kultury i Języka Polskiego im. Mikołaja Reja, który ma na celu wspieranie edukacji dzieci cudzoziemców oraz dzieci, których rodzice wrócili z migracji do Polski.

Podczas konferencji wyróżniono najbardziej aktywne osoby, zaangażowane w realizację projektu MURAL. Nagrodzono ponad 50 osób. Przyznano im tytuł **Lidera Edukacji Wielokulturowej**. Ponadto wyróżniono 34 instytucje, które otrzymały tytuł **Lidera Innowacji Społecznej**.

W ramach upowszechniania rezultatów projektu, korzystając z doświadczeń oraz zasobów wypracowanych w projekcie (metody Active Citizens, kontaktów ze szkołami, asystentami międzykulturowymi, facylitatorami, NGOs działającymi na rzecz wielokulturowości oraz mniejszości narodowych i etnicznych) zorganizowano Akademię Asystentów Międzykulturowych (AAM).

Akademia Asystentów Międzykulturowych

Akademia Asystentów Międzykulturowych została zainicjowana przez Fundację Wspierania Kultury i Języka Polskiego im. Mikołaja Reja jako jeden z rezultatów projektu MURAL. Ma ona na celu wspieranie edukacji dzieci cudzoziemców oraz dzieci, których rodzice wrócili z migracji do Polski.

W ramach Akademi przeprowadzono warsztaty dla asystentów międzykulturowych, działających w krakowskich szkołach oraz dla osób, które chciałyby podjąć się takiego zadania. Projekt ma na celu wsparcie kompetencji asystentów międzykulturowych i profesjonalizację stanowiska pomocy nauczyciela z zadaniami asystenta międzykulturowego. W wyniku realizacji projektu, w grudniu 2019 roku przeszkolono (od 9 do 13 grudnia 2019) ok 25 asystentów międzykulturowych, którzy w swoim środowisku będą pełnić rolę Liderów Edukacji Międzykulturowej (LEM). Projekt będzie kontynuowany w 2020 roku.

Projekt MURAL zakończono w styczniu 2020 roku. Film podsumowujący projekt: <https://tiny.pl/7q8bj>

Szkolenia dla pracowników urzędu miasta Krakowa i miejskich jednostek organizacyjnych

Wydział Polityki Społecznej i Zdrowia zorganizował wspólnie z **Międzynarodową Organizacją ds. Migracji (IOM)**, w ramach projektu „**Wsparcie integracji migrantów wymagających szczególnego traktowania**”, współfinansowanego przez Komisję Europejską w kwietniu 2019 dwa szkolenia:

- „Rozwiązywanie konfliktów międzykulturowych”
- „Przeciwdziałanie dyskryminacji”

Łącznie w szkoleniach uczestniczyło 40 pracowników Urzędu Miasta Krakowa oraz miejskich jednostek organizacyjnych.

Ponadto dwóch przedstawicieli Wydziału Polityki Społecznej i Zdrowia wzięło udział w wizycie seminaryjnej „Mid – Term Regional Consultation” w ramach projektu „Wsparcie integracji migrantów wymagających szczególnego traktowania”. Podczas wizyty zapoznano się z działaniami na rzecz cudzoziemców między innymi w takich krajach jak Portugalia, Hiszpania, Włochy.

W listopadzie 2019 roku, w ramach projektu **PROTECT Preventing Sexual and Gender-Based Violence against Migrants and Strengthening Support to Victims**, finansowanego z Europejskiego Programu Praw, Równości i Obywatelstwa na lata 2014-20 zorganizowano warsztaty kompetencyjne z udziałem pracowników Urzędu Miasta Krakowa, Punktu Informacyjnego dla Obcokrajowców oraz przedstawicieli krakowskich organizacji społecznych. W szkoleniu uczestniczyło ok. 20 osób.

Pomoc społeczna i świadczenia społeczne

Krakowskie Centrum Świadczeń

Na stronie internetowej <https://sprawypoleczne.krakow.pl/>, zostały zamieszczone informatory ze świadczeniami realizowanymi w Krakowskim Centrum Świadczeń, przetłumaczone na język ukraiński, a pracownicy Referatu ds. Obsługi Mieszkańców posiadają umiejętność komunikowania się w stopniu podstawowym w języku: angielskim, rosyjskim, niemieckim oraz hiszpańskim.

Dane dotyczące dodatków mieszkaniowych i dodatków energetycznych

Dodatki mieszkaniowe	Liczba cudzoziemców
Kraj	37
BIAŁORUŚ	1
ESTONIA	1
IRAK	2
KAZACHSTAN	1
LITWA	1
MOŁDOWA (MOŁDAWIA)	1
ROSJA	2
SYRIA	1
UKRAINA	25
UZBEKISTAN	1
WIETNAM	1
Dodatki energetyczne	5
KAZACHSTAN	1
UKRAINA	4
Suma końcowa	42

Dane dotyczące świadczeń rodzinnych

Zasilek rodzinny	Liczba cudzoziemców
Kraj	288
ARMENIA	7
AZERBEJDŻAN	2
BIAŁORUŚ	17
BUŁGARIA	1
EGIPT	1
ESTONIA	2
GRUZJA	3
IRAK	4
KAZACHSTAN	2

LITWA	2
MOŁDOWA (MOŁDAWIA)	1
MONGOLIA	4
PERU	2
ROSJA	10
RUMUNIA	5
SŁOWACJA	1
SYRIA	2
UKRAINA	219
WIETNAM	3
Świadczenie rodzicielskie	134
AZERBEJDŻAN	2
BIAŁORUŚ	13
BUŁGARIA	1
CHINY	1
IRAN	1
KAZACHSTAN	2
LITWA	2
MAROKO	1
MOŁDOWA (MOŁDAWIA)	2
MONGOLIA	2
PAKISTAN	1
REPUBLIKA KOREI (KOREA POŁUDNIOWA)	1
ROSJA	18
TURCJA	1
UKRAINA	84
UZBEKISTAN	2
Zasilek pielęgnacyjny - niepełnosprawni	67
ARMENIA	1
BIAŁORUŚ	2
BRAZYLIA	2
HOLANDIA	2
KAZACHSTAN	1
LITWA	1
NIEMCY	1
ROSJA	2
RUMUNIA	2
UKRAINA	49
WIETNAM	4
Zasilek pielęgnacyjny - 75 lat	6
BIAŁORUSKIE	1
BIAŁORUŚ	1
KAZACHSTAN	1
ROSJA	1

UKRAINA	2
Świadczenie pielęgnacyjne	25
ARMENIA	2
BRAZYLIA	2
FRANCJA	2
KAZACHSTAN	1
ROSJA	1
RUMUNIA	1
UKRAINA	16
Specjalny zasiłek opiekuńczy	2
UKRAINA	2
Jedn. zapomoga z tyt. ur. dziecka ustawowa	66
BIAŁORUŚ	5
BUŁGARIA	2
CHINY	1
GRUZJA	1
IZRAEL	1
KAZACHSTAN	1
LITWA	2
ROSJA	1
SŁOWACJA	1
UKRAINA	49
WIETNAM	2
Jedn. zapomoga z tyt. ur. dziecka gminna	45
BIAŁORUŚ	5
BUŁGARIA	1
CHINY	1
GRUZJA	1
IZRAEL	1
KAZACHSTAN	1
LITWA	1
ROSJA	1
RUMUNIA	1
SŁOWACJA	1
UKRAINA	30
WIETNAM	1
Jedn. świadcz. z tyt. ur. dz. dodatek do zasiłku	1
SŁOWACJA	1
Dodatek opiekuńczy dla os. niepełnosprawnej art.22b	2
UKRAINA	2
Suma końcowa	636

Dane dotyczące Świadczeń z Funduszu Alimentacyjnego

Kraj	Liczba cudzoziemców
ANGOLA	2
ARMENIA	1
EGIPT	2
GRECJA	1
IRAK	1
JAPONIA	1
ROSJA	2
SENEGAL	4
TUNEZJA	1
TURCJA	1
UKRAINA	3
WIETNAM	3
Suma końcowa	22

Dane dotyczące Świadczenia 500+ oraz Dobry Start

Świadczenia wychowawcze	Liczba cudzoziemców
Kraj	3423
ALBANIA	4
ANGOLA	4
ARGENTYNA	3
ARMENIA	42
AUSTRALIA	1
AUSTRIA	7
AZERBEJDŻAN	22
BELGIA	2
BEZPAŃSTWOWCY	3
BIAŁORUŚ	174
BRAZYLIA	43
BUŁGARIA	24
CHINY	8
CHORWACJA	1
CZECHY	7
CZESKIE	2
DANIA	1
DOMINIKANA	2
EGIPT	13

ESTONIA	3
FINLANDIA	1
FRANCJA	17
GRECJA	2
GRUZJA	12
GWINEA (GWINEA KONAKRY)	1
HISZPANIA	18
HOLANDIA	9
INDIE	99
IRAK	8
IRAN	2
IRLANDIA	6
IZRAEL	4
JORDANIA	1
KAMERUN	8
KANADA	1
KAZACHSTAN	45
KONGO	1
KYRGYSTAN (KIRGISTAN, KIRGIZJA)	2
LIBAN	1
LIBIA	2
LITWA	17
MACEDONIA	4
MAROKO	1
MEKSYK	1
MOŁDOWA (MOŁDAWIA)	16
MONGOLIA	6
NEPAL	3
NIEMCY	8
NIGERIA	3
PAKISTAN	6
PERU	2
PORTUGALIA	5
REPUBLIKA KOREI (KOREA POŁUDNIOWA)	11
REPUBLIKA POŁUDNIOWEJ AFRYKI (RPA)	2
ROSJA	198
RUMUNIA	48
SERBIA	7
SŁOWACJA	37
SRI LANKA	2
STANY ZJEDNOCZONE AMERYKI	14
SYRIA	2
SZWAJCARIA	3
TUNEZJA	5
TURCJA	14
UKRAINA	2266
UZBEKISTAN	6
WENEZUELA	2

WĘGRY	10
WIELKA BRYTANIA	12
WIETNAM	87
WŁOCHY	16
ZSRR	3
Świadczenie Dobry Start	1138
ALBANIA	1
ARGENTYNA	1
ARMENIA	14
AUSTRIA	3
AZERBEJDŻAN	6
BIAŁORUŚ	45
BRAZYLIA	10
BUŁGARIA	7
CHINY	1
CHORWACJA	1
CZECHY	2
DANIA	1
EGIPT	2
ESTONIA	2
FRANCJA	5
GRECJA	1
GRUZJA	3
HISZPANIA	3
HOLANDIA	2
INDIE	16
IRAK	2
IRLANDIA	1
IZRAEL	2
KAMERUN	2
KANADA	1
KAZACHSTAN	9
LITWA	5
MOŁDOWA (MOŁDAWIA)	5
NEPAL	1
NIEMCY	3
NIEUSTALONE	1
NIGERIA	1
PAKISTAN	1
PERU	1
PORTUGALIA	2
REPUBLICA KOREI (KOREA POŁUDNIOWA)	4
ROSJA	53
RUMUNIA	10
SERBIA	1
SŁOWACJA	9
SŁOWENIA	1
STANY ZJEDNOCZONE AMERYKI	3

SYRIA	2
SZWAJCARIA	1
TUNEZJA	1
TURCJA	3
TURKMENISTAN	1
UKRAINA	837
UZBEKISTAN	3
WĘGRY	4
WIELKA BRYTANIA	2
WIETNAM	33
WŁOCHY	6
ZSRR	1
Suma końcowa	4561

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej

Liczba cudzoziemców korzystających z zasiłku celowego, wypłacanego przez MOPS to 69 osób w 41 rodzinach. W tabeli poniżej umieszczono informację jakie narodowości reprezentują osoby, korzystające z pomocy.

Kraj pochodzenia	Liczba osób z zasiłkiem celowym
UKRAINA	30
ROSJA	11
RUMUNIA	11
IRAK	4
BIAŁORUŚ	3
ARMENIA	1
EGIPT	1
KAZACHSTAN	1
MEKSYK	1
NIEMCY	1
PERU	1
SENEGAL	1
SYRIA	1
TUNEZJA	1
WIETNAM	1

Liczba cudzoziemców objętych **Indywidualnym Programem Integracji** (według wszystkich form pomocy): 3 osoby w 3 rodzinach (1 osoba – Rosja, 1 osoba – Liban, 1 osoba – Irak). Osoby objęte Indywidualnym Programem Integracji posiadały status ochrony uzupełniającej lub status uchodźcy. W ramach Indywidualnego Programu Integracji udzielono następującego wsparcia:

- 4 osoby w 3 rodzinach (2 osoby – Ukraina, 1 osoba – Rosja, 1 osoba – Liban) skorzystały ze świadczenia pieniężnego na utrzymanie, przeznaczonego na pokrycie wydatków na żywność, odzież, obuwie, środki higieny osobistej, opłaty mieszkaniowe;
- 2 osoby w 2 rodzinach (1 osoba – Rosja, 1 osoba – Liban) skorzystały ze świadczenia pieniężnego, przeznaczonego na pokrycie wydatków związanych z nauką języka polskiego;
- 1 osoba w 1 rodzinie (Liban) skorzystała z pomocy w formie pracy socjalnej;
- 1 osoba w 1 rodzinie (Liban) skorzystała z pomocy w formie poradnictwa specjalistycznego, w tym psychologicznego, pedagogicznego i prawnego;

- 2 osobom w 2 rodzinach (1 osoba – Liban, 1 osoba – Irak) udzielono informacji oraz wsparcia w kontaktach z innymi instytucjami i urzędami;
- 4 osobom (2 osoby – Ukraina, 1 osoba – Włochy, 1 osoba – Irak) udzielono wsparcia w formie innych działań wspierających proces integracji cudzoziemca – uczestnictwo w działaniach Klubu Integracji Społecznej MOPS (1 osoba – Irak) oraz Programów Aktywności Lokalnej (2 osoby – Ukraina, 1 osoba – Włochy).

Poza Indywidualnym Programem Integracji udzielono wsparcia:

- 4 dzieci cudzoziemskich w 2 rodzinach zastępczych (2 osoby – Rumunia, 2 osoby – Węgry) korzystało z pomocy w formie świadczeń pieniężnych dla rodzin zastępczych (pomoc przyznawana zgodnie z ustawą z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej);
- 7 dzieci cudzoziemskich (2 osoby - Ukraina, 2 osoby - Łotwa, 1 osoba - Rosja, 2 osoby nieposiadające żadnego obywatelstwa) korzystało z pomocy w formie pokrycia kosztów utrzymania w placówkach opiekuńczo-wychowawczych typu socjalizacyjnego, specjalistyczno-terapeutycznego oraz interwencyjnego;
- Dzieciom cudzoziemskim przebywającym w pieczy zastępczej opłacono składki na ubezpieczenie zdrowotne.

Pracownicy MOPS podjęli w 2019 roku także następujące działania w ramach Programu „Otwarty Kraków”:

- Udział w szkoleniu dotyczącym Przeciwdziałania Przemocy Seksualnej i Przemocy ze Względu na Płeć oraz Wzmacniania Wsparcia dla Ofiar (dot. migrantów);
- Udział w spotkaniu na temat Indywidualnych Programów Integracji dla uchodźców i osób z ochroną uzupełniającą, zorganizowanym przez Biuro UNHCR i Departament Pomocy i Integracji Społecznej MRPiPS we współpracy z Centrum Analiz Społeczno-Ekonomicznych;
- Podjęcie kontaktu z Fundacją Zustricz w celu zorganizowania tłumacza, który był obecny podczas kontaktu MOPS z klientem oraz w celu rozeznania możliwości podjęcia kursu języka polskiego;
- Podjęcie kontaktu ze Stowarzyszeniem Polska Misja Medyczna w zakresie organizowania nauki języka polskiego dla cudzoziemców;
- Podjęcie kontaktu ze szkołą językową Accent School of Polish w celu zorganizowania dostępu do kursu języka polskiego.

Działania na rzecz integracji wspierane przez Program „Otwarty Kraków”

Wspólna działalność organizacji pozarządowych i Gminy Miejskiej Kraków

Wieczór solidarności z krakowskimi muzułmanami

Po zamachach w Nowej Zelandii, w marcu 2019 r. Wydział Polityki Społecznej i Zdrowia, grupa nieformalna IslamistaBlog.pl i krakowska społeczność muzułmańska wspólnie zorganizowały wieczór solidarności. Wydarzenie odbyło się w Urzędzie Miasta Krakowa przy pl. Wszystkich Świętych 3-4 (Sala Obrad Rady

Miasta Krakowa). W wieczorze wziął udział imam dr Tariq Al-Kubaisi, imam przy Radzie Imamów w Lidze Muzułmańskiej w RP, pracujący dla krakowskiej wspólnoty muzułmanów. Obecni usłyszeli również świadectwa mieszkańców i mieszkanek Krakowa wyznających islam.

Projekt Barwy - szycie polskiej flagi przez obywateli Ukrainy

11 maja 2019 r. Ukraińcy mieszkający w Krakowie wspólnie tworzyli dzieło sztuki pod tytułem: "Barwy". Uczestnicy przez kilka godzin przygotowywali flagę polską, zszywając żółto-niebieskimi nićmi białe i czerwone elementy. Projekt był próbą stworzenia przestrzeni, w której mieszkający w Krakowie Ukraińcy, mogliby zaznaczyć swoją obecność. Spotkanie przy wspólnym szyciu flagi było również okazją do wymiany myśli, prowadzenia dialogu, zaakcentowania rozwoju, jaki płynie ze spotkania kultur. Kolektywne wykonanie dzieła sztuki bazującego na ważnych dla tożsamości polskiej i ukraińskiej barwach było okazją do rozmów na temat obecności Ukraińców w Polsce, opowiedzenia historii ich przyjazdu do Krakowa oraz planów na przyszłość. Efekt wspólnej pracy został zaprezentowany podczas wystawy w Urzędzie Miasta Krakowa przy Placu Wszystkich Świętych, w listopadzie 2019r. Autorka projektu i prowadząca warsztaty: Marta Romankiv, opiekun merytoryczny projektu: dr Krzysztof Marchlak. Wsparcie organizacyjne: Fundacja Współpracy Polsko Ukraińskiej U-Work; Urząd Miasta Krakowa, Wydział Polityki Społecznej i Zdrowia.

Wielokulturowy Międzynarodowy Dzień Dziecka

Stowarzyszenie INTERKULTURALNI PL, we współpracy z innymi organizacjami (Fundacja „Zustricz”, Accent School of Polish, Klub Multi, One World One, Szkoła Podstawowa nr 22) zorganizowało dwudniowe wydarzenie z okazji Międzynarodowego Dnia Dziecka, które było skierowane do krakowskich dzieci i ich rodziców. Projekt został zrealizowany w czerwcu 2019 roku. Wspierany medialnie przez portal www.otwarty.krakow.pl

Prezentacja Raportu „Mniejszość ukraińska i migranci z Ukrainy w Polsce. Analiza dyskursu”

13 czerwca Fundacja Zustricz wspólnie ze Związkiem Ukraińców w Polsce zorganizowała spotkanie w salach Urzędu Miasta Krakowa na którym został zaprezentowany raport „Mniejszość ukraińska i migranci z Ukrainy w Polsce. Analiza dyskursu”. Spotkanie poprowadziła Aleksandra Zapolska z Fundacji Zustricz, a wystąpili Piotr Tyma – Przewodniczący Związku Ukraińców w Polsce, historyk i publicysta oraz dr. Marek Troszyński – socjolog, specjalista od mediów cyfrowych, wykładowca Collegium Civitas w Warszawie i Prezes Fundacji Wiedza Lokalna. Raport jest pracą zbiorową i jest już drugim raportem badań prowadzonych przez Związek Ukraińców w Polsce, dotyczących monitorowania i dokumentowania przejawów dyskryminacji oraz mowy nienawiści wobec mniejszości ukraińskiej i migrantów z Ukrainy. Drugi raport obejmuje okres od stycznia 2018 do maja 2019 roku. Celem Raportu jest nie tylko ukazanie negatywnych zjawisk zagrażających mniejszości ukraińskiej i migrantom z Ukrainy, ale również przeciwdziałanie wszelkim formom dyskryminacji o podłożu narodowościowym oraz wskazanie rozwijających się tendencji.

W dniu 18 czerwca odbyła się prezentacja Raportu na konferencji zorganizowanej przez Biuro Rzecznika Praw Obywatelskich. Raport jest dostępny na stronie Rzecznika Praw Obywatelskich pod linkiem: <https://tiny.pl/7q1tn>

Konferencja "Polska i Świat Turecki"

Konferencja "Polska i Świat Turecki" (13 i 14 maja 2019 r.) miała na celu przybliżenie jej uczestnikom z całego świata oraz mieszkańcom Krakowa tego, co nas łączy i co stanowi wspólny potencjał Polaków i Turków. Była też okazją do refleksji na temat różnic kulturowych, historii, literatury i stosunków politycznych. Podczas dwóch dni przeprowadzono 13 sesji tematycznych i ponad pięćdziesiąt referatów, które wygłosili badacze z Turcji, Rosji, Kazachstanu, Tadżykistanu, Azerbejdżanu, Ukrainy, Białorusi, Szwajcarii i Polski. Konferencja zorganizowana została w ramach Programu „Otwarty Kraków” przez Urząd Miasta Krakowa, Fundację Wspierania Kultury i Języka Polskiego im. M. Reja oraz Katedrę Turkologii Instytutu Orientalistyki Uniwersytetu Jagiellońskiego. Była jednym z wielu wydarzeń poszerzających wiedzę na temat innych kultur i narodów. Relacja fotograficzna z wydarzenia:

https://otwarty.krakow.pl/aktualnosci/230276,1992,komunikat,wiedziec_wiecej__miedzynarodowa_konferencja_polska_i_swiat_turecki_-_za_nami__.html

Znajdź wielokulturową książkę - gra miejska

26 października Stowarzyszenie Wielokulturowy Kraków zorganizowało grę miejską, która polegała na ukryciu w mieście książki związanej z szeroko pojętą wielokulturowością i różnorodnością naszego miasta: zarówno historyczną, jak i współczesną. Książki przekazali partnerzy Stowarzyszenia: Wydawnictwo Karakter, Księgarnia Karakter, Wydawnictwo Austeria, Austeria Księgarnie oraz Wydawnictwo Dwie Siostry. Do każdej książki dodano zestaw krakowskich gadżetów (pocztówka, zakładka do książki i magnes), które przekazała firma Mycitysomething. Gra była reklamowana w sieci i cieszyła się bardzo dużym zainteresowaniem. Bardzo dobry przykład współpracy pomiędzy biznesem i NGO. Akcja wspierana przez media miejskie, FP otwartykrakow oraz stronę www.

Rethinking Refugees - Knowledge and Action

Wydarzenie zorganizowano w dniach 20-21 czerwca 2019 r. z okazji Światowego Dnia Uchodźcy. W ramach wydarzenia Rethinking Borders: #YouMeRefugee odbył się panel, warsztaty teatralne, projekcja filmu i koncert w wykonaniu jednego z uchodźców z Syrii - Mulhama Abordana - muzyka oraz innych lokalnych artystów. Uczestnicy wydarzenia pokazali solidarność #withrefugees w Światowym Dniu Uchodźcy. Głównym celem dwudniowego spotkania było stworzenie przestrzeni do dzielenia się swoimi doświadczeniami, a jednocześnie stworzenie szansy krakowskiej społeczności na spotkanie się z uchodźcami i angażowanie się w otwarty dialog. Realizator wydarzenia: Grupa nieformalna. Inicjatywa wspierana przez media miejskie, FP otwartykrakow oraz stronę www.

Informacja o wydarzeniu dostępna pod linkiem:

http://otwarty.krakow.pl/aktualnosci/231012,1992,komunikat,rethinking_borders__youmerefugee__eng_.html

Rethinking Refugees Winter Light Festival

Wydarzenie realizowane wspólnie z przedstawicielami mniejszości narodowych mieszkających w Krakowie. Podczas festiwalu zrealizowano takie wydarzenia jak: teatr, muzyka, panele dyskusyjne, film dokumentalny oraz warsztaty skupiające się na podnoszeniu świadomości o uchodźcach. Szczególnie ciekawym wydarzeniem były warsztaty dotyczące: komunikacji z dziećmi na temat uchodźców, komunikacji odnośnie uchodźców poprzez sztukę, warsztaty szydełkowania, warsztaty pisania pocztówek, które zostały przygotowane w języku arabskim i potem wysłane do różnych obozów uchodźców na terenie Grecji. Realizator zadania: Grupa nieformalna. Inicjatywa wspierana organizacyjnie oraz medialnie przez FP otwart Krakow oraz stronę www.

Wystawa w Holu Kamiennym - podsumowanie Programu Otwarty Kraków 2019

W listopadzie 2019 roku Wydział Polityki Społecznej i Zdrowia zaprosił mieszkańców Krakowa na wystawę do Holu Kamiennego (Plac Wszystkich Świętych 3-4 w Krakowie), prezentującą wybrane działania Programu „Otwarty Kraków”. Wśród prezentowanych projektów znalazły się między innymi: projekt „Barwy”, „Obserwatorium Wielokulturowości i Migracji”, „Krakowscy Ambasadorowie Wielokulturowości”. W tym samym miejscu można było zobaczyć wystawę *From the land and the air*, będącą częścią Festiwalu Wielokulturowego (24.11. – 01.12.2019). Wystawa była elementem dyskusji na temat wyzwań dla ochrony dóbr kulturowych w sytuacjach konfliktowych.

Otwórzmy Skwer Kongresowy – Park Wielokulturowy

Nowy Park Kiszonkowy jest inicjatywą Zarządu Zieleni Miejskiej oraz Krakowskiego Biura Festiwalowego i zlokalizowany w pobliżu Centrum Kongresowego ICE (ul. Bułhaka). Projektem Skweru Kongresowego – Parku Wielokulturowego chciano znaleźć odpowiedź na pytanie, czy przestrzeń publiczna historycznego Krakowa jest otwarta na nowoczesność, na kontrast zderzenia epok, wielokulturowość w dużej dawce na małej przestrzeni. Otwarcie nastąpiło w październiku 2019 roku.

Projekty dla cudzoziemców – uczelnia Ignatianum w Krakowie

Zespół Projektowy Akademii Ignatianum w Krakowie realizował w 2019 roku trzy projekty wspierające Cudzoziemców w Krakowie:

"Liderzy Integracji Społecznej" – poszerzanie kompetencji językowych i zawodowych dla osób w wieku 18-59 lat. W ramach projektu przygotowano w 2019 roku:

- Coffee Polish Speaking Club
- Targi Pracy dla Cudzoziemców
- Akademię Projektów UE
- Akademię Przedsiębiorczości
- spotkania integracyjne
- Konkurs Fotograficzny „Kraków Oczami Migranta”

Informacje na temat wydarzeń można znaleźć pod linkiem:

<https://www.facebook.com/wsparciedlacudzoziemcow/>

"Wartościowy Wolontariat" – podniesienie kompetencji społecznych w formie udziału w Wolontariacie dla osób w wieku 15-29 lat. W trakcie realizacji przygotowano następujące spotkania.

- Wsparcie Placówek oświatowych, edukacyjnych, opiekuńczo-wychowawczych, fundacji non-profit
Zaangażowano cudzoziemców i studentów polskich w wspólne akcje:

- Podaruj Swój Czas – konwersacje z Migrantami w języku polskim

- Podaruj Swój Czas – czytanie bajek on-line

<https://www.facebook.com/wartosciowywolontariat/>

"Polska dla Początkujących" – kurs e-learning – nauka języka polskiego na platformie on-line dla osób w każdym wieku, zorganizowano:

- akcelerator Nauczania Języka Polskiego- kurs języka polskiego on-line

szczegóły pod linkiem: <https://www.facebook.com/p4pPolskaonline/>

Wszystkie wydarzenia były reklamowane i wspieranie medialnie przez media Programu Otwarty Kraków. Konkurs Fotograficzny posiadał patronat Programu „Otwarty Kraków”.

Wielokulturowy Happening w Podgórzu

Wielokolorowy i wielokulturowy szalik, zrobiony przez mieszkańców Krakowa z Ukrainy, Uzbekistanu, Turcji, Francji i Polski trafił na szyję Juliusza Lea - prezydenta, który połączył Podgórze

z Krakowem. - Tacy jesteście, jak ten szalik - mówili ci, którzy zaangażowali się w jego robienie - Kolorowi. Różnorodni. Umiemy się ze sobą dogadać i - jak widać - pomagamy sobie nawzajem. Happening zorganizowany został przez Ambasadorów Wielokulturowości - Urszulę Majcher Legawiec oraz Jakuba Kościółka. Wydarzenie promowało stowarzyszenie Podgórze, Kraków - organizator Podgórskich Dni Otwartych Drzwi. Szalik został wręczony przez mieszkańców – obcokrajowców Prezydentowi Miasta Krakowa w styczniu 2020 roku.

Konferencja „Wielokulturowość w polskiej szkole”

Podczas konferencji Aleksandra Zapolska – współzałożycielka Klubu Ukraińskiego w Krakowie - Fundacja Zustricz i członkini Zespołu Interdyscyplinarnego ds. współpracy na rzecz realizacji Programu Otwarty Kraków zaprezentowała rekomendacje dotyczących wsparcia uczniów z Ukrainy, przygotowane dla Fundacji im. Stefana Batorego oraz wyniki ankiety przeprowadzonej wśród rodziców uczniów migrantów z Ukrainy i kadry pedagogicznej szkół i internatów, w których są dzieci z Ukrainy. Organizatorami konferencji były: Zarząd Oddziału Krakowskiego Polskiego Towarzystwa Psychologicznego, Instytut Psychologii Akademia Ignatianum w Krakowie oraz Bilingualism Matters Krakow LangUsta - Laboratorium Psychologii Języka i Dwujęzyczności. Inicjatywa wspierana przez media miejskie, FP otwartykrakow oraz stronę www.

Konferencja „Diversity and Inclusion Changemakers 2019: Rethinking D&I. Towards The Real Change”

Organizatorem konferencji była Fundacja Diversity Hub, wydarzenie było dziesiątym, jubileuszowym spotkaniem środowiska największych firm, kluczowych uczelni, NGOs i przedstawicieli samorządu, dyskutujących nad ideami nowoczesnego zarządzania, które nie pozostaje obojętne wobec człowieka, które nie stawia na pierwszym miejscu pojęcia zysku. Konferencja była wezwaniem do powrotu do fundamentów, na których budowane powinny być strategie i dobre działania w obszarze Diversity & Inclusion. Prelegenci przyjrzą się podstawom D&I w pięciu kluczowych obszarach:

- strategicznego podejścia do D&I,
- skutecznego przewycięzania największego wroga D&I - unconscious bias,

- wspierania sieci pracowniczych - będących akceleratorem zmiany,
- przezwycięzania konfliktów wynikających z różnorodności,
- zadbania o kondycję psychiczną zespołu.

Podczas konferencji przedstawiciele Wydziału Polityki Społecznej i Zdrowia zaprezentowali Program „Otwarty Kraków”. Inicjatywa wspierana organizacyjnie oraz medialnie przez FP otwart Krakow oraz stronę www.

Odsłonięcie pomnika Anny Kijowskiej

W listopadzie 2019 r. Wiceprezydent Miasta Krakowa Bogusław Kośmider i Wiceprezydent Miasta Kijowa Walentyn Mondyiwski oraz Przewodniczący Rady Miasta Krakowa Dominik Jaśkowiec dokonali uroczystego odsłonięcia pomnika Anny Kijowskiej (księżniczki Rusi Kijowskiej), który stanął przy Placu Wszystkich Świętych, na wewnętrznym placu budynku Urzędu Miasta Krakowa. Delegacja z Kijowa odwiedziła też wystawę w holu kamiennym prezentującą wybrane działania Programu Otwarty Kraków w 2019 roku.

"Dziewczyńskie niedziele"

Projekt, który od lat cieszy się uznaniem w Krakowie, został w 2019 roku zrealizowany we współpracy z Fundacją Współpracy Polsko – Ukrainiejskiej. Spotkania, realizowane między innymi w siedzibie Fundacji, były okazją do poznawania nowych osób. Stworzono przestrzeń do spędzania przez kobiety czasu wolnego, obcowania ze sztuką, napicia się kawy i również nawiązania kontaktu z innymi kobietami o podobnych zainteresowaniach. Inicjatywa wspierana przez media miejskie, FP otwart Krakow oraz stronę www.

Projekt realizowany przez Stowarzyszenie Wielokulturowy Kraków przy wsparciu Programu FIO Małopolska Lokalnie - Północ, edycja 2019

Wielokulturowy Kraków zdobył III miejsce w konkursie na Najciekawszą Inicjatywę FIO 2019. W ramach projektu między innymi przygotował film, który jest odpowiedzią na pytanie „Czym jest dla nas wielokulturowość?”. Ponadto wykonano kopię wystawy „Mój, Twój, Nasz. Oblicza Krakowa” i opracowano dla niej dodatkowe materiały edukacyjne. Program FIO jest finansowany z krajowych środków publicznych, a także ze środków Województwa Małopolskiego i Gminy Miejskiej Kraków. Link do filmu: <https://www.youtube.com/watch?v=cb1T8ke5ska>

Projekty realizowane przez organizacje pozarządowe w ramach zadań zleczanych przez Gminę Miejską Kraków

Better with a Friend - Integracja kobiet migrantek

Projekt był skierowany do kobiet migrantek zamieszkujących miasto Kraków. Realizacja projektu to lipiec 2019. W projekcie mogły wziąć udział również Polki, otwarte na nowe kultury, które chciały poznać kobiety z całego świata, a przy okazji wesprzeć je w trudnym procesie adaptacji w nowym kraju. Celem projektu była integracja i tworzenie wspierającej społeczności kobiecej, a także stworzenie przestrzeni sprzyjającej poznawaniu innych kobiet na

takim samym etapie życia, gdzie mogły czerpać radość ze wspólnych spotkań, poznawać zwyczaje i kulturę Krakowa, zredukować stres i zdobyć inspiracje do dalszego działania, a tym samym przeciwdziałać poczuciu izolacji i osamotnienia. Podczas projektu uczestniczki brały udział w

licznych warsztatach i spotkaniach integracyjnych takich jak: warsztaty kulinarne, plastyczne, piękna, rzemieślnicze, śniadanie wielokulturowe, sesje relaksacyjne i świąteczna kolacja na zwieńczenie projektu.

Realizator zadania: Fundacja One World - One Heart, kwota dotacji: 10 000,00 zł.

Nowi krakowianie poznają swoje miasto

Projekt „Nowi Krakowianie poznają swoje miasto” był skierowany dla nowoprzybyłych do Krakowa studentów z Ukrainy i Białorusi. Głównym celem była integracja, a także wsparcie i pomoc studentom przyjeżdżającym ze Wschodu na studia wyższe do Krakowa. Uczestnicy projektu otrzymali niezbędną wiedzę związaną z systemem zdrowotnym RP, działalnością urzędów, możliwościami zaangażowania społecznego itp. Ponadto w projekcie powstał nowy poradnik, zawierający jeszcze więcej przydatnych informacji. Elementem integrującym projektu były nieformalne spotkania przy kawie oraz 5 wycieczek z przewodnikiem po Krakowie, wspólny grill oraz spotkanie informacyjne.

Realizator zadania: Fundacja Współpracy Polsko-Ukraińskiej “U-WORK”, kwota dotacji: 10 000,00 zł

„Fragile. Ukraina” – egzemplarze bezpłatne

Stowarzyszenie Fragile wydało 400 bezpłatnych egzemplarzy pisma kulturalnego „Fragile. Ukraina” 1-2/2019. Numer przybliży polskim czytelnikom współczesną kulturę ukraińską, pojawią się w nim również echa wspólnej, polsko-ukraińskiej historii. W numerze opublikowano artykuły dotyczące imigracji ukraińskiej w Polsce (projekt Niewidzialni, który walczy m.in. ze stereotypem Ukrainka jako robotnika niewykwalifikowanego), próby zmierzenia się z trudną historią powojennych wysiedleń, ukraińskiej tożsamości narodowej, wizerunku Ukrainy w Polsce, współpracy artystów polskich i ukraińskich, jak również bogactwa kultury ukraińskiej, z dużym naciskiem na osiągnięcia artystów z ostatnich 30 lat (m.in. eksperymentalna scena muzyczna, literatura, teatr, sztuka, street art). Dzięki zebranemu materiałowi przybliżono polskiemu odbiorcy ważne społecznie w kontekście relacji polsko-ukraińskich problemy i aktualny, obejmujący zupełnie nieznaną w Polsce zjawiska, obraz kultury ukraińskiej. Artykuły zawarte w numerze to teksty profesorów Uniwersytetu Jagiellońskiego, doktorów Uniwersytetu Lwowskiego, uznanych publicystów i artystów, przedstawiciele starszego i młodego pokolenia. Co wydaje się istotne, numer powstał przy zaangażowaniu tak polskich, jak i ukraińskich autorów i fotografików (m.in. Miroslav Trofymuk, Natalia Dovha, Stepan Rudik). Autorzy i redaktorzy zaangażowani w proces powstawania numeru podkreślali, że był to istotny poznawczo, angażujący emocjonalnie projekt pozwalający nawiązać ważne relacje. W numerze obecne były też krakowskie akcenty: wywiad o komiksie ukraińskim, który powstał w kontekście Krakowskiego Festiwalu Komiksu, twórczość Hryhorija Semenczuka – ukraińskiego pisarza, uczestnika Programu Rezydencjalnego Krakowa Miasta Literatury UNESCO współorganizowanego przez Stowarzyszenie Willa Decjusza oraz Krakowskie Biuro Festiwalowe. Dzięki powyższym walorom projekt mógł się przyczynić do przybliżenia polskiemu odbiorcy ukraińskiej imigracji, nawiązania/wzmocnienia relacji polsko-ukraińskich, wzajemnego zrozumienia i podkreślenia związków między naszymi krajami i kulturami, co ma znaczenie dla budowania otwartego społeczeństwa lokalnego i procesów integracyjnych. Dystrybucja wydrukowanych w ramach zadania egzemplarzy odbyła się na terenie Krakowa (biblioteki, uczelnie wyższe, instytucje kulturalne, urzędy, organizacje III sektora). Czasopismo jest adresowane do młodzieży i dorosłych. Czasopismo można pobrać pod linkiem: <https://fragile.net.pl/ukraina-nr-1-2-43-44-2019/> .

Realizator zadania: Stowarzyszenie Fragile, kwota dotacji: 10 000,00 zł.

„Zustricz znaczy spotkania”

Projekt „Zustricz znaczy spotkania” realizowany był od 23 maja do 20 sierpnia 2019 r. W ramach projektu przeprowadzono 48 zajęć adaptacyjnych, których zadaniem była nauka pokonywania barier społecznych i kulturowych. Uczestnikami byli głównie obywatele Ukrainy, którzy od niedawna są mieszkańcami Krakowa. Osoby biorące udział w projekcie nawiązały ze sobą kontakty, kilka osób skorzystało z porad psychologa oraz zaangażowało się w działania społeczne na rzecz społeczności migrantów. Szczegóły projektu zostały zaprezentowane pod linkiem: <https://tiny.pl/7ql36>

Realizator zadania: Fundacja Zustricz, kwota dotacji: 7 530,00 zł.

“Media informacyjne, które łączą”

Projekt został zrealizowany przez Fundację Instytut Polska – Ukraina. Fundacja podjęła współpracę z popularnym wśród migrantów z Ukrainy portalem UinKrakow.pl

W ramach zadania przygotowano i opublikowano 28 tekstów w języku ukraińskim, między innymi w takich dziedzinach jak: praca dla cudzoziemców, informacja dot. działań realizowanych przez Program Otwarty Kraków, historia i zabytki Krakowa. Artykuły były publikowane w listopadzie i grudniu 2019 roku.

Realizator zadania: Fundacja Polska-Ukraina, kwota dotacji: 10 000,00 zł.

“Otwórz serce na Kraków”

Projekt „Otwórz serce na Kraków” realizowany był w okresie od 12 listopada do 31 grudnia 2019r. Zorganizowano zajęcia dla 58 uczniów w wieku 13-18 lat, mieszkających w internatach lub bursach uczniowskich w Krakowie. W ramach projektu przeprowadzono zajęcia adaptacyjne z elementami nauki języka polskiego, konsultacje psychologiczne, lekcje historii i poznawania zabytków Krakowa. W projekcie wzięła udział młodzież mieszkająca w internatach Zespołu Szkół Gastronomicznych i Zespołu Szkół Eklektycznych (os. Szkolne 17) oraz Zespołu Szkół Inżynierii Środowiska i Melioracji (ul. Ułanów).

Realizator zadania: Fundacja Zustricz , kwota dotacji: 10 000,00 zł.

„Empatia i wielokulturowość”

Od października do grudnia 2019 roku Fundacja Internationaler Bund Polska zorganizowała warsztaty dla uczniów szkół podstawowych i ponadpodstawowych pn. „Empatia i wielokulturowość”. Zajęcia zorganizowano w krakowskich szkołach (Szkoła Podstawowa nr 109 im. K. Makuszyńskiego, Szkołą Podstawowa nr 67 im. Wł. Łokietka, Szkoła Podstawowa nr 137 im. Prof. W. Zina) oraz w Liceum (VII Prywatne Liceum Ogólnokształcące im. M. Reja). Warsztaty były realizowane przez Joannę Malec i Karola Wilczyńskiego. Zajęcia zostały przeprowadzone według zaplanowanego zakresu tematycznego. Począwszy od problematyki empatii (rozumianej jako stan emocjonalny i poznawczy zarazem), uczniowie ćwiczyli przyjmowanie perspektywy innych osób na przykładzie osób reprezentujących inne kultury oraz na przykładzie Polaków, którzy w historii doświadczyli innych okoliczności życiowych (biedy, migracji, wojny, prześladowań politycznych). W drugiej części cyklu realizatorzy projektu skupili się na tym, by przeanalizować to, w jaki sposób media oraz media społecznościowe mogą nam przeszkodzić we właściwym wyobrażeniu sobie życia innych osób poprzez manipulacje i fałszywe informacje (tzw. fake news).

Realizator zadani: Fundacja Internationaler Bund Polska, kwota dotacji: 9 720,00 oraz kolejna dotacja (Empatia i wielokulturowość – kontynuacja) 4 300,00 zł.

Kraków Miejsce Spotkań - „Festiwal wielokulturowy”

W okresie realizacji zadania od 24 listopada do 1 grudnia 2019 odbyło się łącznie 76 wydarzeń, w tym 34 na terenie Willi Decjusza oraz 42 na terenie miasta Krakowa. Zorganizowano dwa seminaria poświęcone zagadnieniom dziedzictwa materialnego i niematerialnego. Pierwsze otwierające festiwal odbyło się w reprezentacyjnej sali UMK pt.: Zarządzanie miastem wielokulturowym”. Drugie seminarium odbyło się w Klubie Strefa i

poświęcone było ochronie zabytków w czasie konfliktu zbrojnego w oparciu o polskie doświadczenia w Iranu, Syrii oraz Afganistanie. Omówiono polskie działania na rzecz ratowania dziedzictwa kulturowego na terenach objętych konfliktami zbrojnymi: „Prace ratunkowe w Palmirze w latach 2016-2017”, Bartosz Markowski oraz „Archeolog na wojnie: dylematy ratowania dziedzictwa kulturowego Iraku i Afganistanu”, Marek Lemiesz. Zorganizowano cykl 5 edycji „Inni ale tacy sami” - spotkań z obcokrajowcami: z muzykiem kurdyjskim połączone z muzycznymi warsztatami; spotkania z mieszkającymi w Krakowie kobietami z 7 państw: z Iranu, Afganistanu, Wenezueli, Gruzji, Japonii, Chin, Korei pt.: „Kobiety Krakowa – bogactwo kultur”, z Pełnomocnikiem rządu Kurdystanu; spotkanie poświęcone kobietom Azji oraz ich statusie społecznym, a ostatnie na temat różnic kulturowych z przedstawicielem Konsulatu Republiki Słowacji.

Organizatorzy nie zapomnieli też o najmłodszych i tak cykl „Z bajką pod rękę” odbywał się w Willi Decjusza i skierowany był do uczniów najmłodszych klas. (łącznie 8 grup). Czytano legendy arabskie, tureckie, słowackie, japońskie, bułgarskie, ponadto dzieci uczestniczyły w warsztatach manualnych, które utrwały poznane podczas czytania treści. Zorganizowano warsztaty kulinarne (5 edycji) kuchni koreańskiej, chińskiej, japońskiej (w Willi Decjusza) oraz dwa warsztaty kuchni francuskiej w Vall&Lilly na Kazimierzu, a także warsztat ceremonii parzenia herbaty w Centrum Sztuki Japońskiej Manggha. Liczba zorganizowanych warsztatów kulinarnych jest większa niż we wniosku. Wszystkie warsztaty cieszyły się dużym zainteresowaniem. Kolejnym wydarzeniem były warsztaty manualne powiązane tematycznie z charakterystycznymi cechami kultury danego kraju: warsztaty furoshiki, origami, pisma chińskiego, pisma arabskiego, kurdyjskiego, chińskiego oraz japońskiej kaligrafii. Wszystkie miały intensywny charakter i wymagały od uczestników aktywności oraz dużego zaangażowania intelektualnego oraz manualnego.

Przeprowadzono warsztaty językowe, intensywne warsztaty leksykalno-gramatyczne z języka japońskiego, angielskiego, hiszpańskiego oraz portugalskiego. Dały szansę uczestnikom uporządkowania znanego już słownictwa oraz poznania nowych form dialogu. Warsztaty języka japońskiego i hiszpańskiego prowadzone były przez obcokrajowców z tych państw.

Wieczorne i popołudniowe spotkania native meeting stanowiły rozwinięcie i poszerzenie oferty warsztatów językowych w mniej oficjalnej wersji. Odbyły się w krakowskich kawiarenkach, promując jednocześnie te miejsca jako doskonałe do takich spotkań. Podczas netive meetingów można było porozmawiać w językach: ukraińskim, francuskim (2 edycje), węgierskim, japońskim, rosyjskim, greckim. Każde ze spotkań prowadzone było przez przedstawiciela danej narodowości. Ten blok został poszerzony o wieczór z grami francuskimi opartymi o znajomość słownictwa tego języka.

Dla zainteresowanych zwiedzaniem miasta zorganizowano cztery spacer tematyczne: Kraków francuski, węgiersko-czeski, austriacki oraz włoski. Opracowane i przeprowadzone przez Krzysztofa Jakubowskiego i Wojciecha Zabielskiego.

Odbyło się kilka koncertów w Willi Decjusza i jeden warsztat muzyki kurdyjskiej na tradycyjnym instrumencie Daf w Centrum Kultury Kurdyjskiej oraz w przestrzeni Rynku Głównego. Koncerty

miały następujące tytuły: koncert dla upamiętnienia rocznicy Wielkiego Głodu na Ukrainie (1932-1933), Koncert pieśni w 14 językach w wykonaniu „Chóru w Kontakcie” pod batutą Wassima Ibrahima, „Józefina w podróży” – muzyczna podróż po świecie, koncert uczniów Szkoły Muzycznej I i II stopnia im. Rutkowskiego w Krakowie, Koncert muzyki hiszpańskiej pt.: „W ogrodach Hiszpanii”, Koncert zespołu NASMEH, „Śladami Margot” – koncert muzyki bałkańskiej, „Zaczarowane skrzypce” - koncert muzyki żydowskiej. Dużym zainteresowaniem cieszyły się warsztaty tańców kurdyjskich, taniec brzucha, tańce krakowiaka, tańce etniczne, tańce latynoskie dla dzieci, taniec chiński.

Były też spotkania i debaty: „Ze światem przy kawie”: slajdowisko o kobietach w różnych kulturach azjatyckich; „O wielokulturowej edukacji” - 2 spotkania dla rodziców przedszkolaków i uczniów szkół podstawowych; wykład Krzysztofa Jakubowskiego pt.: „Kraków Czas, Ludzie, Miejsca”, poświęcony niemieckiej mniejszości w Krakowie od czasu średniowiecza do XIX w. oraz spotkania z podróżnikami: z autorką Agatą Romaniuk o podróżach i wokół książki pt.: „Z miłości? To współczuję” - opowieść o losach kobiet arabskich; wykład Agnieszki Pietruszki omawiający międzynarodowy projekt „Europa – Azja – Afryka – Ameryka - Australia. Dekalog wartości - co naprawdę jest warte w życiu?”, spotkanie z Jolantą Mirecką wokół książki pt.: „Oman. Przystanek w podróży” oraz Agnieszka Kurczabą pt.: „American dream - czy wciąż żywy?” - prelekcja i pokaz zdjęć z podróży do Stanów Zjednoczonych.

Przez blisko dwa tygodnie w Holu Kamiennym budynku UMK prezentowano wystawę na temat polskiego programu ochrony dóbr kultury podczas misji stabilizacyjnej w Iraku pt.: „From the land and the air”. Organizator, by móc zaprezentować tę ekspozycję pozyskał zgodę MKiDN, które koordynowało polskie działania na rzecz ochrony dziedzictwa kulturowego w strefie irackich walk, MON, a także właściciela praw autorskich Instytutu Adama Mickiewicza w Warszawie. Wystawa cieszyła się dużym zainteresowaniem, a nawet była pomocą naukową dla realizowanych zajęć akademickich z grupami studentów Uniwersytetu Papieskiego Jana Pawła II w Krakowie.

Ważnym elementem Festiwalu były lekcje z obcokrajowcami w krakowskich szkołach: SP nr 33, SP nr 40, SP nr 4, SP im. Palotiego oraz LO nr 8. Spotkania te prowadzili obcokrajowcy: Ukrainka, Jordanka oraz Kurdowie. Tematyka dotyczyła stereotypów, podobieństw i różnic kulturowych, rasizmu oraz walki z nim, a także tego jak winniśmy się nawzajem traktować i żyć w mieście wielokulturowym. Ważnym punktem każdego spotkania była część poświęcona na pytania. Uczniowie z zaciekawieniem Gośćmi pytali o wiele aspektów kulturowych, społecznych, edukacyjnych. Nauczyciele jednogłośnie, w każdej z tych placówek zgłaszali potrzebę dalszej współpracy w obszarze bezpośredniego kontaktu z przedstawicielami innych narodowości mieszkających w Krakowie. W ramach drugiego dnia otwartego odbyło się spotkanie zainteresowanych organizacji pozarządowych działających na rzecz obcokrajowców. Organizacje dzieliły się doświadczeniem, pomysłami oraz wymieniały poglądy na temat możliwości aktywności społecznej na rzecz obcokrajowców w Krakowie.

W ramach dni otwartych w Willi Decjusza (2 edycje) Wnioskodawca przygotował: zabawy dla dzieci z Indii, Taiwanu, Chin, Meksyku i Wenezueli, podczas których okazano uczestnikom typowe gry z ich krajów, jakie można przenieść na krakowskie podwórka i place zabaw. Przeprowadzono warsztat kuchni polskiej dla obcokrajowców pt. „Barszcz”, zwiedzanie Willi Decjusza w kontekście wielokulturowego Krakowa doby renesansu (2 edycje). Obcokrajowcy mogli wziąć udział w dyktandzie z języka polskiego. Dla nich też zorganizowano warsztaty: Polskie tradycje bożonarodzeniowe w rękodziele artystycznym i kuchni.

Festiwal dał też możliwość działań w terenie, przeprowadzono grę terenową na terenie Starego Miasta. Krakowianie mogli zobaczyć pokaz dawnego ceremonialnego japońskiego łucznictwa: Kyuudou, spotkać się z Pełnomocnikiem Rządu Kurdystanu Ziyadem Raoofem pt.: „Mój Kraków – mój Kurdystan” połączone z pokazem filmowym. Zaprezentowano dwie dodatkowe wystawy. Pierwszą była ekspozycja ilustracji książkowych ukraińskiej projektantki Julii Tabenskiej prezentowana w Willi Decjusza. Zaprezentowano też wystawę pt.: „Mój, Twój, Nasz. Oblicza Krakowa” – przedstawiała wielokulturowy fotoreportaż stanowiący serię 12 wywiadów z przedstawicielami i przedstawicielkami mniejszości narodowych, etnicznych i wyznaniowych, którzy

są zaangażowani nie tylko w życie swojej społeczności, ale też całego Krakowa (przy współpracy ze Stowarzyszeniem Wielokulturowy Kraków).

Realizator zadania: Stowarzyszenie Willa Decjusza, kwota dotacji: 70 000,00 zł

Punkt Informacyjny dla Obcokrajowców

Zadanie Punkt Informacyjny dla Obcokrajowców (PIO) było realizowane przez Fundację Współpracy Polsko-Ukraińskiej U-Work od 15 marca do 31 grudnia 2019 roku. W ramach projektu prowadzone były: działania informacyjne, w tym między innymi upowszechniające wydarzenia kulturalno-oświatowe, działania zachęcające do skorzystania z wiedzy i możliwości oferowanych przez inne organizacje wspierające migrantów oraz mniejszości narodowe i etniczne, konsultacje ze specjalistami oraz przy okazji wydarzeń integracyjnych - organizowane poza siedzibą PIO.

Konsultacje były prowadzone w językach: polskim, ukraińskim, rosyjskim, angielskim. Jeśli była taka potrzeba, możliwe było skorzystanie z konsultacji w języku hiszpańskim oraz arabskim. Poza celem głównym osiągnięto również cele szczegółowe takie jak: zwiększenie wiedzy cudzoziemców na temat ich praw i obowiązków oraz w kwestii związanych z życiem w mieście. Punkt Informacyjny wzmacniał działania informacyjno-promocyjne poprzez:

- obsługę skrzynki mailowej Punktu Informacyjnego, udostępnionej do obsługi cudzoziemców (info@migrant.krakow.pl),
- obsługę dyżurnego telefonu (12 312 46 06) informacyjnego dla cudzoziemców w trakcie pełnionych dyżurów,
- obsługę Fanpage na Facebooku Punktu Informacyjnego dla Obcokrajowców, <https://www.facebook.com/PIO.KRK/>, stały kontakt z Referatem ds. Projektów Społecznych, Dialogu i Wielokulturowości w zakresie opracowywania treści do publikacji,
- dostarczenie plakatów oraz ulotek PIO do urzędów i instytucji obsługujących migrantów,
- tłumaczeniu ulotki oraz organizacja spotkania na temat Inicjatywy Lokalnej <https://dialogospoleczny.krakow.pl/inicjatywa-lokalna/ua/>
- kampanię promocyjną, której zadaniem było zmotywowanie społeczności migranckiej do wzięcia udziału w głosowaniu w Budżecie Obywatelskim itp.

W 2019 r. Punkt Informacyjny dostarczał aktualnych informacji w zakresie:

- przepisów prawa, w tym legalizacji pobytu oraz zakupu i najmu nieruchomości,
- dostępu do rynku pracy i możliwości rozpoczęcia działalności gospodarczej,
- podniesienia kwalifikacji zawodowych, w tym nauki języka polskiego,
- uzyskania pomocy społecznej, mieszkaniowej i socjalnych,
- edukacji dzieci i dorosłych,
- dostępu do kultury,
- sposobu funkcjonowania systemu ubezpieczeń społecznych i dostępu do służby zdrowia,
- dostępu do organizacji pracujących z migrantami i na rzecz migrantów.
- procedur administracyjnych związanych z bieżącym funkcjonowaniem w środowisku lokalnym (np. prawo jazdy, rejestracja samochodu, Karty Krakowskiej, meldunek, PESEL, E-PUAP, PUE ZUS itp.)

W Punkcie Informacyjnym dla Obcokrajowców w roku 2019: 369 obcokrajowców uzyskało informację nt. spraw życia codziennego oraz prawnych aspektów życia w Polsce, w tym 1694 bezpośrednio od konsultanta, 1904 za pośrednictwem infolinii, maila lub Facebooku, 356 podczas sesji tematycznych z ekspertem oraz 415 pod czas spotkań informacyjno-integracyjnych. Z raportu aktywności osób odwiedzających profil punktu utworzony na Facebook'u wynika, że 128 051 osób korzystało z informacji publikowanych w wydarzeniach (informacjach o spotkaniach tematycznych, zapisach na konsultacje prawne, pedagogiczne, psychologiczne, informacjach o dostępnych wydarzeniach kulturalnych, szkołach językowych, instytucjach pomocowych).

Ponadto 356 cudzoziemców wzięło udział w 18 sesjach tematycznych z ekspertem trwających łącznie 38,5 godz. Tematami przewodnimi były m. in prawo pracy, rozliczanie PIT, obowiązki pracownicze i pracodawcy, urlopy macierzyńskie i świadczenia dla matek, dziecko idzie do szkoły, zakup i wynajem mieszkania i in. W trakcie spotkań następowało sieciowanie cudzoziemców, które miało przełożenie na upowszechnianie informacji o działalności PIO – część informacji do nowych osób trafiała poprzez osoby, które skorzystały ze wsparcia. Przy projekcie PIO pracował zespół pracowników (9 osób) i wolontariuszy (przeszkolono 35 osób), którzy zostali profesjonalnie przygotowani poprzez szkolenia prowadzone przez ekspertów.

Realizator zadania: Fundacja Współpracy Polsko-Ukraińskiej U-Work, kwota dotacji: 250 000,00 zł.

Program Otwarty Kraków – konkursy edukacyjne „Kraków w Twojej Wyobraźni”

Dzieci i młodzież w wieku 6-18 lat z doświadczeniem migracji oraz przedstawiciele mniejszości narodowych i etnicznych, a także dzieci mieszkające w Krakowie i ich rodzice podczas 3-ch spacerów edukacyjnych, poznały lepiej Kraków i jego historię m.in. przez pryzmat historii innych narodowości zamieszkujących miasto. Łącznie w spacerach udział wzięło 41 osób, z czego 26 – dzieci i młodzież. Zdobyta wiedza, rozszerzona o dodatkowe informacje, których dzieci wyszukiwały samodzielnie lub ze specjalnie opracowanych dla nich w ramach zadania publicznego 3-ch filmików, przekształcona została w krótkie powieści graficzne, tj. komiksy. Realizacja działań umożliwiła dzieciom i młodzieży z doświadczeniem migracji lepiej poznać miasto, w którym mieszkają oraz zrozumieć kulturę mieszkańców Krakowa, co w efekcie pozytywnie przełoży się na proces ich adaptacji. Z kolei dzieci mieszkające w Krakowie mogły poznać kolegów z innych krajów, dowiedzieć się więcej o ich języku, tradycjach, spędzić z nimi razem czas, co w przyszłości będzie skutkowało postawą bardziej otwartą na inne narodowości i ich doświadczenia historyczne i kulturowe.

Efektom realizacji zadania był konkurs komiksowy, który przeprowadzono w podziale na dwa komponenty: 1 komponent – skierowany do dzieci przedstawiciele mniejszości narodowych i etnicznych oraz obcokrajowców z zakresu wiedzy i historii Krakowa; 2 komponent – skierowany do dzieci z zakresu wiedzy o innych narodowościach. Łącznie do konkursu dopuszczono i poddano ocenie 48 prac, w tym: 36 prac w grupie wiekowej 6-11 lat i 12 prac w grupie wiekowej 12-18 lat. W wyniku konkursu przyznano: - w kategorii I „KRAKÓW w TWOJEJ WYOBRAŹNI” – wiedza o historii Krakowa”: 2 nagrody w grupie wiekowej 6-11 lat i 3 nagrody w grupie wiekowej 12-18 lat;

- w kategorii II „KRAKÓW w TWOJEJ WYOBRAŹNI” – wiedza o narodowościach zamieszkujących Kraków”: 3 nagrody w grupie wiekowej 6-11 lat i 2 wyróżnienia oraz 2 nagrody w grupie wiekowej 12-18 lat. Zwieńczeniem konkursu był wernisaż nagrodzonych prac oraz wystawa pokonkursowa zorganizowana we współpracy z Wojewódzką Biblioteką Publiczną w Krakowie oraz Krakowskim Stowarzyszeniem Komiksowym. Łącznie wydrukowano 25 plasz wystawowych, z czego 12 plasz były prezentowane podczas wernisażu wystawy, który odbył się w Artetece, a 13 plasz zostało wyeksponowane przed Wojewódzką Biblioteką Publiczną w Krakowie.

Realizator zadania: Fundacja Zustricz, kwota dotacji: 70 000,00 zł

Wydarzenia kulturalne nawiązujące do idei wielokulturowości, propagujące kulturę mniejszości narodowych i etnicznych

---

Biblioteka Kraków

W 2019 r. Biblioteka Kraków podjęła szereg działań na rzecz mniejszości narodowych, etnicznych oraz cudzoziemców. Jednym z zadań było również popularyzowanie innych kultur wśród mieszkańców Krakowa. Wybrane działania podjęte przez Bibliotekę Kraków:

W 2019 r. nawiązane zostały lub były kontynuowane kontakty z instytucjami w 18 miastach: Bordeaux - Biblioteka Miejska, Bratysława - Biblioteka Miejska, Budapeszt - Biblioteka Miejska im. E. Szabó, Chmielnicki - Biblioteka Technologicznego Liceum Wieloprofilowego im. A. Mazura, Edynburg - Urząd Miasta, Erywań - Urząd Miasta, Kijów - Urząd Miasta oraz Sieć Bibliotek Publicznych dzielnicy Desniański, Lwów - Biblioteka Miasta Lwowa, Norymberga - Biblioteka Publiczna, Ołomuniec - Biblioteka Miejska, Opatija - Biblioteka Miejska „Victor Car Emin”, Petersburg - Międzydzielnicowa Centralna Biblioteka Systemowa im. M. J. Lermontowa, Praga - Biblioteka Miejska, Ryga - Centralna Biblioteka Miejska, Strasbourg - Madiatheque Andre Malraux, Tbilisi - Biblioteka Miejska oraz Biblioteka Narodowa, Wilno - Centralna Biblioteka Miejska oraz Biblioteka Publiczna im. Adama Mickiewicza.

- styczeń 2019 roku Biblioteka Kraków, przy współudziale Kancelarii Prezydenta Miasta Krakowa oraz Wydziału Kultury i Dziedzictwa Narodowego UMK, zorganizowała III Międzynarodową Konferencję pt. „Oferta bibliotek, a dostępność odbioru kultury”, w której uczestniczyli przedstawiciele dziewięciu państw: Chorwacji, Czech, Gruzji, Litwy, Niemiec, Słowacji, Ukrainy, Węgier oraz Wielkiej Brytanii. Materiały pokonferencyjne przygotowane przez prelegentów dostępne będą w „Roczniku Biblioteki Kraków” za 2019r.
- w 2019 r. podpisano umowę o współpracy z Biblioteką Miejską im. Ervina Szabó w Budapeszcie, z Biblioteką Miejską w Zagrzebiu, z Biblioteką Miejską w Opatiji oraz Biblioteką Centralną Miasta Wilna.
- Biblioteka Kraków regularnie prowadzi wymianę księgozbiorów, w 2019 r. pozyskano książki w języku chorwackim, obecnie Biblioteka dysponuje największym w Krakowie zasobem książek w tym języku. Księgozbiór Wypożyczalni Obcojęzycznej zasilony również książkami w języku francuskim. Zbiory dostępne są w Filii nr 21 przy ul. Królewskiej 59.
- Przygotowano w języku ukraińskim wyciągu z regulaminu korzystania z materiałów bibliotecznych oraz usług Biblioteki Kraków, który dostępny jest na stronie internetowej www.biblioteka.krakow.pl oraz w filiach bibliotecznych.
- marzec 2019 roku, w ramach tygodnia przyjaźni polsko-węgierskiej zainaugurowano wystawę „Tysiąc lat przyjaźni polsko-węgierskiej w pracach artystów węgierskich”. Na wystawie zaprezentowanej w Filii 46 (ul. Limanowskiego 4) przedstawiono prace wykonane w różnych technikach malarskich i rękodzielniczych ukazujące wspólne wartości duchowe oraz bogate kontakty historyczne łączące te kraje (wystawa była prezentowana do 30 kwietnia 2019 roku).
- w czerwcu w odpowiedzi na zaproszenie Biblioteki Miejskiej im. Ervina Szabó w Budapeszcie dwuosobowa delegacja Biblioteki Kraków uczestniczyła w konferencji „Biblioteki publiczne w XXI wieku - W partnerstwie ze światem cyfrowym”, na której Izabela Ronkiewicz-Brągiel, Zastępca Dyrektora ds. Merytorycznych wygłosiła referat „Edukacja informacyjna i cyfrowa w polskich bibliotekach publicznych na przykładzie Biblioteki Kraków”.
- w ramach projektu „Europejska powieść graficzna, czyli lato z komiksem w Bibliotece Kraków” zorganizowano:

- w Filii nr 49 (os. Tysiąclecia 42) wernisaż wystawy „Tymczasem w innym miejscu / Stulecie czeskiego komiksu” udostępnionej przez czeskie Centrum w Warszawie (wystawa była dostępna do 30 czerwca 2019 roku),
- w Filii nr 3 (Plac Jana Nowaka Jeziorańskiego 3) wernisaż wystawy prac Rafała Szłapy „Świat zaklęty w obrazach”. Biblioteka Kraków przygotowała okolicznościową zakładkę książkową zaprojektowaną przez artystę, a do czterech filii trafiły albumy komiksowe autorstwa Rafała Szłapy. Po zakończeniu ekspozycji wystawa w wersji elektronicznej dostępna jest w infokioskach Biblioteki Kraków,
- w Filii nr 46 (ul. Limanowskiego 4) wernisaż wystawy „René Gościnnny i jego bohaterowie w Bibliotece Kraków”. Biblioteka Kraków we współpracy z Instytutem Francuskim i Konsulatem Generalnym Francji w Krakowie, a także Biblioteką Jagiellońską, Muzeum Narodowym w Krakowie i Krakowskim Stowarzyszeniem Komiksowym zaprezentowała najpopularniejszych bohaterów stworzonych przez René Gościnnny’ego. Autorska wystawa (trwająca do końca września), prezentowała blisko 50 eksponatów pochodzących z kolekcji Wojciecha Jamy,
- w Filii 49 (os. Tysiąclecia 42) warsztaty komiksowe dla dzieci poprowadzone przez Rafała Szłapę. Celem zajęć skierowanych do młodych miłośników komiksów było pokazanie, jak powstaje komiks, jego scenariusz oraz z jakich technik artystycznego wyrazu korzystają twórcy.
- W Klubie Dziennikarzy „Pod Gruszką” zorganizowano spotkania prezentujące publikacje naukowe oraz popularyzujące kulturę innych krajów:
- promocja książki „Teraz jesteście Niemcami” (praca zbiorowa), gośćmi były współautorki: Ewelina Karpińska-Morek, Agnieszka Waś-Turecka oraz dr Anna Czocher z Instytutu Pamięci Narodowej,
- spotkanie Towarzystwa Miłośników Lwowa i Kresów Południowo-Wschodnich - projekcja filmu – relacji ze spektaklu „Sen o Lwowie”,
- spotkanie w ramach Salonu Literackiego Biblioteki Kraków – prezentacja książki ambasadora Krzysztofa Płomińskiego pt. „Arabia Incognita. Raport polskiego ambasadora”,
- wręczenie Mateuszowi Borkowskiemu Nagrody Krakowskiej Książki Miesiąca Kwietnia 2019 za książkę „Organy na krańcach świata”,
- spotkanie z Michałem Piekarskim autorem książki „Muzyka w lwowskim salonie”.
- W ramach Nocy Poezji zorganizowano spotkanie literackie Konfraterni Poetów i Towarzystwa Słowaków w Polsce połączone z promocją tomiku wierszy poetów polskich i słowackich,
- Alosza Awdiejew został laureatem Nagrody Krakowskiej Książki Miesiąca Września 2019 za książkę „Polak z wyboru, czyli szczęśliwy Rosjanin nad Wisłą”.
- W listopadzie odbyła się Ogólnopolska Konferencja Naukowa „Jerzy Harasymowicz-poeta Krakowa, poeta Karpat. Próba nowego odczytania” zorganizowana przez Uniwersytet Pedagogiczny im. Komisji Edukacji Narodowej i Bibliotekę Kraków. Obrady odbywały się w Uniwersytecie Pedagogicznym oraz w Sali Fontany w Klubie Dziennikarzy „Pod Gruszką”.
- W ramach Salonu Literackiego Biblioteki Kraków zorganizowano spotkanie, „Opowieść Wigilijna - Boże Narodzenie u sąsiadów” - opowieść o zwyczajach bożonarodzeniowych w Niemczech, Czechach, Słowacji, Ukrainie, Białorusi, Rosji oraz Szwecji, a także Rumunii.
- W październiku 2019 r. zorganizowano XX Międzynarodowe Sympozjum Biografistyki Polonijnej zatytułowane „Z pastorałem przez kontynenty. Kardynałowie i biskupi polskiego pochodzenia w świecie”. Wśród prelegentów znaleźli się wybitni pracownicy naukowcy m.in. z Paryża, Watykanu, Warszawy, Krakowa, Lublina.
- W kwartalniku „Czas Literatury” w 2019 roku ukazało się wiele artykułów, które propagowały twórczość autorów z różnych stron świata, prezentując prozę i poezję, jak również opracowania dotyczące literatury wybranych regionów m.in. Macedonii, Grecji, Serbii, Czech.

- Redakcja miesięcznika „Kraków” w każdym numerze stara się pamiętać o dostrzeganiu zagadnień związanych z wielokulturowością. Ukazał się artykuł np. Krakowianka w Izraelu Rozmowa z Lili Haber; Dwóch od duchów (o zdjęciach Maurizia Buscarina) Paweł Głowacki – Kantor i jego włoskie związki; Rekomendacje: Dziedzictwo świata / wystawa Jacka Balcewicza – prezentacja różnych miast dziedzictwa kulturowego w Krakowie przy okazji Kongresu Organizacji Światowych Miast Dziedzictwa.

Ponadto przez cały rok w wybranych filiach bibliotecznych można było obejrzeć wystawę fotografii publicysty i dziennikarza Jacka Balcewicza pt. „40 lat listy UNESCO. Zaczęło się w Krakowie”. W Filii nr 3 przygotowana została półka do wymiany książek w języku ukraińskim. Biblioteka Kraków współpracowała z obywatelką pochodzenia ukraińskiego, autorką projektu budżetu obywatelskiego, który dotyczył zakupu nowości do bibliotek publicznych w języku ukraińskim. Finalnie projekt nie zdobył odpowiedniego poparcia mieszkańców miasta i nie otrzymał dofinansowania. Pracownik Biblioteki Kraków rozpoczął studia podyplomowe dotyczące nauczania języka polskiego, jako obcego. Po ich zakończeniu opracuje projekt, który będzie realizowany w jednej z filii bibliotecznych. Ponadto przygotowana zostanie platforma e-learningowa, na której zamieszczane będą materiały ułatwiające obcokrajowcom naukę języka polskiego.

Krakowskie Biuro Festiwalowe

Piknik Wielokulturowy, Planty Mistrzejowickie

Piknik realizowany był jako efekt projektu MURAL – Mutual Understanding, Respect And Learning – w dniu 29 czerwca 2019 roku. Program pikniku został przygotowany we współpracy z lokalnymi organizacjami działającymi na rzecz promocji wielokulturowości (m.in. Latająca Biblioteka, Fundacja Understanding, Rethinking Refugees - Knowledge and Action, Klub Ukraiński w Krakowie - Fundacja Zustricz, Żywa Biblioteka Kraków, Fundacja Polistrefa, One World - One Heart Foundation).

Piknik Norymberski – 28 lipca, Park Krakowski

Piknik zorganizowany we współpracy z Domem Norymberskim, z okazji 40. lecia partnerstwa Krakowa i Norymbergii. Prezentował kulturę i kuchnię Norymbergii.

Piknik Ukraiński – 25 sierpnia, Park Krakowski

Piknik zorganizowany we współpracy ze Slawą Frołową, pomysłodawczynią i koordynatorką Art Picnic. Bogaty program promocji kultury (m.in. teatr, taniec, sztuki plastyczne, muzyka) i kuchni (pokaz kulinarny) ukraińskiej.

15. Światowy Kongres Organizacji Miast Światowego Dziedzictwa OWHC

Wydarzenie zorganizowano w dniach 2-5 czerwca. Zadanie zostało zrealizowane przez KBF, UMK oraz firmę KDK, we współpracy z Willą Decjusza. Organizacja Miast Światowego Dziedzictwa (OWHC) została założona 8 września 1993 r. w Fezie (Maroko). Do Organizacji należy ponad 300 miast,

w których znajdują się obiekty wpisane na Listę Światowego Dziedzictwa UNESCO. Mówimy zatem o populacji ponad 164 milionów mieszkańców miast, połączonych wspólnym pragnieniem ochrony i promocji ich cennego światowego dziedzictwa. W Organizacji miasta są reprezentowane przez swoich prezydentów, przy aktywnym udziale specjalistów ds. zarządzania dziedzictwem.

Orfeo&Majnun

Międzykulturowy, międzypokoleniowy, międzyreligijny i wielojęzyczny projekt zakładający bardzo intensywną współpracę ze społecznością lokalną – zarówno instytucjonalną jak i z mieszkańcami każdego z partnerskich miast. KBF – jako przedstawiciel Krakowa - jest jednym z 7 partnerów międzynarodowego grantu współfinansowanego z programu Kreatywna Europa. Projekt składa się z trzech części: opery, której libretto nawiązuje do mitów o Orfeuszu i Eurydyce oraz o Layli i Majnunie, serii warsztatów społeczno-artystycznych, parady miejskiej. W grudniu 2019 roku odbyły

się warsztaty „train the trainers” z zakresu tworzenia i animacji lalek zwierząt, które później wykorzystywane będą podczas Opery i Parady w 2020 roku.

Ośrodek Kultury Biblioteka Polskiej Piosenki

Ośrodek Kultury Biblioteka Polskiej Piosenki pamięta o ważnej grupie mieszkańców jaką są cudzoziemcy. Na każdej Lekcji Śpiewania pojawiają się elementy wpisujące się założenia Programu Otwarty Kraków. Podczas Lekcji Śpiewania 2019 na scenie wystąpił chór Studentów Szkoły Języka Polskiego, w którego skład wchodzi studenci różnych narodowości

<https://www.youtube.com/watch?v=CsuCxHhCwSA>

11 listopada 2019 na scenie Lekcji Śpiewania wystąpił Michał Hochman w piosence Moja Wędrówka - https://www.youtube.com/watch?v=qDW0GzBB4_s

Występ nawiązywał do otwartości na wielokulturowość.

Instytut Dialogu Międzykulturowego im. Jana Pawła II w Krakowie

„Oblicza Dialogu: Młody Asyż. Młodzież na rzecz tolerancji i pokoju”: projekt edukacyjno – wychowawczy dla uczniów starszych klas szkół podstawowych i ponadpodstawowych. W roku 2019 VI edycja, hasło przewodnie: „Przy wspólnym stole. Obrzędy i tradycje kulinarne w różnych kulturach i religiach.”

Głównym celem projektu jest stworzenie wśród młodzieży płaszczyzny porozumienia na rzecz dialogu międzyreligijnego i międzykulturowego zgodnie z nauczaniem Jana Pawła II, promowanie działań i postaw otwartych na inne kultury i religie, zwalczających stereotypy, skierowanych na poznanie i współistnienie z drugim człowiekiem. Przedsięwzięcie realizowało 40 szkolnych zespołów uczniowskich pod opieką nauczyciela/koordynatora. Zebrane materiały zogniskowane wokół tematyki projektu (w postaci organizacji konkursów, wystaw wewnętrznych a także tworzenie filmów, prac literackich, projektów multimedialnych, spektakli, pokazów, materiałów poglądowych, folderów, albumów i wszelkich innych materiałów) umieszczone zostały na wspólnie tworzonej stronie internetowej projektu: www.obliczadialogu.pl

W ramach projektu zrealizowano także warsztaty tematyczne prowadzone przez pracowników Katedry Porównawczych Studiów Cywilizacji UJ, Jewish Community Centre w Krakowie oraz pracownika IDMJP2. Tematyka warsztatów: „Kuchnia Tybetu”, „Jan Paweł II – Budowniczy Mostów”, „Wprowadzenie do judaizmu. Pieczenie chałki”. VI edycję ukończyło 27 placówek oświatowych z całej Polski. W przedsięwzięcie zaangażowanych było 762 uczniów, oficjalną stronę projektu od momentu jego powstania odwiedziło ponad blisko 3 500 000 odbiorców. Uroczyste zakończenie tej edycji odbyło się 7 czerwca 2019 roku w Sali Konferencyjnej przy Sanktuarium Św. Jana Pawła II w Krakowie.

Muzeum Armii Krajowej im. gen. Emila Fieldorfa „Nila” w Krakowie

Muzeum objęło patronatem VI Międzynarodowy Festiwal Teatru Ukraińskiego „Wschód-Zachód”, w tym preferencyjne warunki wykorzystania oferty edukacyjno-kulturowej dla uczestników. Festiwal organizowany był w dniach 7-15 kwietnia 2019 r.

Ośrodek Kultury Kraków-Nowa Huta (Klub Wersalik)

Akademia Dzieci i Młodzieży

Miejsce otwarte dla dzieci mieszkających w lokalnej społeczności Nowej Huty, które potrzebują aktywnie i twórczo spędzić czas po szkole lub wymagają wsparcia, którego nie mają w domu. Jest to forma otwarta dla dzieci i młodzieży w wieku szkolnym. W zajęciach uczestniczą dzieci z rodzin romskich oraz osoby emigrujące z innych krajów (np. Ukrainy), dzieci poznają kulturę polską i zwyczaje innych kultur (termin - cały rok szkolny).

Warsztaty we współpracy z Internationaler Bund Polska

Warsztaty edukacji wielokulturowej z wolontariuszami z różnych krajów. Pokazywanie podobieństw i różnic kultury polskiej z kulturą innych krajów (Francja, Hiszpania, Włochy, Niemcy), warsztaty edukacyjne i integracyjne dla dzieci (termin – lipiec 2019).

Edukacja w zakresie Kultury Ukraińskiej

Warsztaty dla uczestników Akcji Zima 2019 z obywatelką Ukrainy mieszkającą w Polsce. Warsztaty dotyczyły poznawania zwyczajów i obrzędów ukraińskich oraz poszerzanie wiedzy z zakresu kultury: muzyki i sztuki ukraińskiej (termin – styczeń 2019).

Teatr Groteska

W marcu 2019 r. odbyła się prezentacja spektaklu słowno-muzycznego „Dalida- pieśń miłości – chant d’amour” w wyk. Justyny Bac. Spektakl nawiązywał do życia i kariery słynnej francuskiej piosenkarki urodzonej w Kairze, jako Iolanda Cristina Gigliotti. W projekcie zaprezentowano przeboje z repertuaru ikony piosenki francuskiej zaśpiewane w kilku językach: francuskim, polskim, włoskim, hiszpańskim i arabskim.

W kwietniu w ramach Festiwalu Teatru Ukraińskiego „Wschód-Zachód”, zorganizowano: Ceremonię otwarcia festiwalu oraz prezentacja spektaklu „Ecclesiastes” w wyk. Akademickiego Teatru Estradowych Miniatur „I ludzie, i lalki” (Lwów, Ukraina), spektakl „Helemscy mędrcy” przez teatralną grupę WIK (Kijów, Ukraina), spektakl „Serce boksera”, Narodowy akademicki teatr im. Łesi Ukrainki (Kijów, Ukraina), spektakl „Charms”, teatr "Atmosfera" (Charków, Ukraina), spektakl „Wij”, Państwowy Teatr Lalek im. Hovhannesa Tumanyana (Erywań, Armenia)

W czerwcu teatr wystawił „Wnuczki Pana Antoniego” Gala pieśni lwowskich – spektakl słowno-muzyczny nawiązujący do kultury kresów wschodnich, w szczególności do lwowskiego folkloru miejskiego.

Camille Saint Saëns „Karnawał zwierząt” – spektakl zorganizowany w lipcu we współpracy z Domem Norymberskim i Krakowskim Forum Kultury w ramach festiwalu Krakowskie Miniatury Teatralne. Spektakl w technice lakowej projekcji multimedialnej w wykonaniu Thalias Compagnons Tafelhalle z Norymbergii z udziałem sekstetu instrumentalnego nawiązujący do kultury francuskiej

„Wnuczki Pana Antoniego” Gala pieśni lwowskich (wrzesień) – spektakl słowno-muzyczny nawiązujący do kultury kresów wschodnich, w szczególności do lwowskiego folkloru miejskiego.

„Oriana Fallaci. Chwila, w której umarłam” (grudzień) monodram Ewy Błaszczyk prezentowany w ramach Sceny Mistrzów teatru Groteska. Opisuje on życie jednej z najbardziej wyrazistych dziennikarek XX wieku Oriany Fallaci, w swoisty sposób zafascynowanej wojną (pracowała jako korespondentka wojenna m.in. w Wietnamie, na Bliskim Wschodzie, w Południowej Afryce).

Balet Dworski Cracovia Danza

Programy edukacyjne realizowane we współpracy z Filharmonią Krakowską:

Spektakl „Muzyka w kolorach – ... niebiesko-błękitnym”, udział tancerzy Baletu w Porankach dla dzieci – program grecki, siedmiokrotne wystawienie, w Filharmonii Krakowskiej.

Ponadto tancerze Baletu uczestniczyli także w wyjazdowych koncertach szkolnych „Pocztówka z Italii” oraz program „Jedwabnym szlakiem – z Polski do Chin”. Podczas programów edukacyjnych w licznych szkołach i domach kultury na terenie Małopolski tancerze wspólnie z muzykami z Filharmonii wystawiali różne gatunki tańców nawiązujące do tytułów audycji.

Spektakl „La Fortuna – Dama z łasiczką” z okazji 500. rocznicy śmierci Leonardo da Vinci. Spektakl z udziałem muzyka Sławomira Zubrzyckiego, który zrekonstruował instrument projektu Leonardo Da Vinci viola organista. Wydarzenie w ramach cyklu „Cracovia Danza dla tańca”, ale także, jako „Dzień Tańca z Cracovia Danza”, Teatr Variété,

Wrzesień 2019 – pokaz „Suita tańców renesansowych” – program włoski, podczas Międzynarodowej Retro Mobil Gali, dziedziniec Zewnętrzny na Wawelu, wydarzenie plenerowe,

Spektakl „Ballet des Nations” ze słowackim Zespołem Muzyki Dawnej Solamente Naturali pod dyr. koncertmistrza Milosa Valenta (Słowacja), na zaproszenie Konsula Generalnego Republiki Słowacji dr Tomasa Kasaja. Wydarzenie odbyło się z okazji przewodnictwa Słowacji w Grupie Wyszehradzkiej, Teatr im. J. Słowackiego,

Festiwal Tańców Dworskich (lipiec 2019), a w ramach festiwalu: 5-dniowe warsztaty taneczne Kraków tańczy!, na które co roku przyjeżdża do Krakowa ponad 150 uczestników z całego świata. Kursanci kształcili się pod okiem takich mistrzów tańca jak m.in. Alaknanda (Indie), Barbara Segal (Anglia), Marie-Claire Bär Le Corre (Francja), Ana Yepes (Hiszpania), Pierre-Francois Dollé (Francja), Irène Feste (Francja), Gloria Giordano (Włochy).

Premiera spektaklu „Metamorfozy. Kot w butach” (lipiec 2019 r.), francuski spektakl barokowy, wydarzenie plenerowe na Rynku Głównym.

„Życie dla tańca – spotkania im. profesor Janiny Strzembosz” – dwudniowy projekt Baletu z udziałem wychowanków. W dniu 2 grudnia odbyła się taneczna gala będąca artystyczną prezentacją działalności kilku krakowskich zespołów wywodzących się z działalności prof. J. Strzembosz, ale także gości z Grecji oraz tancerek specjalizujących się stylu Isadory Duncan (ze Szwecji i USA). W drugiej części wystawiony został przez Balet Cracovia Danza specjalnie przygotowany na tę okoliczność premierowy spektakl „Hymn dla Apollina”. Wydarzenie zrealizowane w ramach dotacji z MKiDN, projekt planuje się kontynuować w kolejnych latach, Teatr Variété,

Grudzień 2019 – zatytułowane „Profesor Janina Strzembosz. Wspominamy! – Kontynuacja”. Spotkanie to było wydarzeniem odbywającym się w ramach najnowszego projektu Baletu „Życie dla tańca” – spotkania im. profesor Janiny Strzembosz. Gośćmi spotkania były Kathleen Quinlan (USA) słynna "artystyczna wnuczka" Isadory Duncan, uczennica Anny Duncan, a także Lilly Zetterberg (Szwecja) artystka tańcząca w stylu isadoriańskim. Wśród zaproszonych gości byli także wychowankowie Janiny Strzembosz.

W związku ze współpracą z krakowskim oddziałem ZASP spotkania z powyższego cyklu odbywają się w Klubie Aktora „SPATiF” (Loża) na Rynku Głównym.

Ponadto w 2019 roku tancerze Baletu prowadzili szereg różnych warsztatów tanecznych, podczas których uczyli uczestników dawnych tańców m.in. włoskich, francuskich oraz narodowych tańców greckich.

Muzeum Krakowa

„Kazimierzanie” 4.07.2019- 10.10.2019 - wystawa z cyklu *PrzeMieszczanie*. Druga wojna światowa i Holokaust zmieniły nieodwracalnie tkankę społeczną ludności Kazimierza. Pozostało wielowiekowe dziedzictwo Żydów krakowskich, które przez dekady niszczało i popadało w ruinę. W latach 90. XX w. Kazimierz zaczął odżywać, głównie dzięki rozwojowi turystyki. Jak w tym wszystkim odnajduje się współczesny mieszkaniec Kazimierza? Kim jest i skąd pochodzi? Wystawa nie odpowiadała do końca na te pytania, dając jednak pewien obraz współczesnych Kazimierzan.

„Jom riszon” 7.10.2019 - Świąto oddziału Stara Synagoga. W programie: oprowadzania po wystawie stałej Z dziejów żydów i czasowej, wykłady, promocja książki autorstwa Prof. Czesława Brzozy, Żydzi Krakowa międzywojennego. Kalendarium

Pochód Lajkonika 27.06.2019- Tradycyjny pochód Lajkonika odbywający się w pierwszy czwartek po święcie Bożego Ciała. Pochód Lajkonika to tradycja, którą od 1947 r. opiekuje się Muzeum Historyczne Miasta Krakowa. Orszak Lajkonika przemierza przy dźwięku krakowskich melodii w wykonaniu kapeli Młaskoty od lat niezmienną trasę: od ulicy Senatorskiej, do Klasztoru Sióstr Norbertanek, następnie ulicami Kościuszki i Zwierzyniecką pod Filharmonię Krakowską, następnie ulicą Franciszkańską i Grodzką do Rynku Głównego, gdzie o godzinie 19.00 na scenie pod Wieżą Ratuszową ma miejsce finałowy taniec Lajkonika i odebranie „haraczu” z rąk Prezydenta Miasta.

Muzeum Inżynierii Miejskiej

Muzeum Inżynierii Miejskiej oferuje zniżki dla posiadaczy Karty Polaka. W 2019 roku zostały także przygotowane ulotki w języku ukraińskim, które pojawiły się na terenie muzeum. Większość prowadzonych zajęć dla grup obcokrajowców odbywała się w języku angielskim. W 2019r. przeprowadzono ich łącznie 12. Na terenie Muzeum zorganizowano w 2019 roku wręczenie tytułów Krakowskiego Ambasadora Wielokulturowości AD 2018.

Centrum Kultury „Dworek Białooprądnicki”

Dzień Kultury Palestyńskiej

27.07.2019 - występ zespołu Ghorbet Lagee, warsztaty tańca, atrakcje dla dzieci, oraz spotkanie na temat kultury, tradycji i życia codziennego w Palestynie. Ghorbet lagee to grupa młodzieży z Palestyny, mieszkająca w obozie dla uchodźców Deheisha w Betlejem. Towarzyszył im zespół muzyków, grających na tradycyjnych arabskich instrumentach. Swój patronat nad wydarzeniem objęła Ambasada Palestyny.

Sunday Funday

Styczeń – czerwiec 2019 - cykl otwartych warsztatów tanecznych z różnych regionów świata, a także tradycyjnych tańców polskich. Warsztaty były popularne zarówno wśród mieszkańców Krakowa, jak i obcokrajowców przebywających w naszym mieście.

Adult Art Club

Styczeń-czerwiec 2019, zorganizowano warsztaty artystyczne w języku angielskim, prowadzone dla Polaków i obcokrajowców przez Anglika.

Dzień Frankofonii

Marzec 2019 w ramach wydarzenia można było zobaczyć francuskojęzyczne filmy, dla dzieci zorganizowano warsztaty na temat kultury Francji ze studentami francuskimi przebywającymi w Krakowie, a finałem wydarzenia był koncert François Martineau. Dzień Frankofonii w Dworku zorganizowany został dzięki współpracy z Délégation Wallonie-Bruxelles à Varsovie.

Od gór do morza

Wystawa estońskiej ilustracji książkowej. Zorganizowana we współpracy z Ambasadą Estonii w Warszawie i Viive Noor z Estońskiego Centrum Literatury Dziecięcej. Zaprezentowano prace znakomitych ilustratorów, przybliżające kulturę i tradycję Estonii.

Noc Tańca

Kraków kontra reszta świata – czerwiec 2019r., barwne widowisko sceniczne bazujące na pięknych, kulturowych kontrastach i nietypowym połączeniu tradycyjnych tańców krakowskich z tymi „egzotycznymi”. Wystąpili: Zespół Pieśni i Tańca AGH „Krakus”, Sambaxe Brazilian - samba dance show, Tanwi Bhattacharya wraz z tancerkami – indyjski taniec, African Roots – taniec inspirowany tradycjami Afryki Zachodniej, Zespół Tańca Irlandzkiego Comhlan.

Dookoła świata - warsztaty rodzinne

Styczeń – czerwiec 2019: Kreatywne warsztaty, pozwalające poznać kultury i tradycje krajów i ludów z różnych zakątków świata.

Shalom. Judaizm w sztuce

Kwiecień-maj 2019 - wystawa zbiorowa, prezentująca prace 32 artystów z całej Polski a wśród nich znakomitych reprezentantów grafiki plakatowej czy malarstwa. Ponadto ekspozycja zawierała prace przedstawicieli takich gatunków plastycznych jak ceramika, rzeźba, fotografia, wycinanka, instalacja czy video-art. Wernisażowi towarzyszył koncert muzyki klezmerskiej oraz poczęstunek tradycyjnej kuchni żydowskiej.

Patronat Honorowy: Fundacja Shalom, Muzeum Historii Żydów Polskich POLIN

Patronat medialny: Słowo Żydowskie, TVP3 Kraków, Radio Kraków, Karnet

Partnerzy: Cukunft Jewish Association, MI POLIN, JCC Krakow (Jewish Community Centre)

TSKŻ-Towarzystwo Społeczno-Kulturalne Żydów w Polsce, Wydawnictwo Austeria, Klezmer Hois

Light Up Dworek!

Grudzień 2019 - każdego roku w grudniu, we francuskim Lyonie rozświetlają się całe ulice, a mieszkańcy świętują Festiwal Światła „Fête des Lumières”. W grudniu 2017 roku, za sprawą wolontariuszki Dworku Białoprądnickiego Roxane Girin, pochodzącej właśnie z Lyonu, była okazja do poznania tej tradycji lepiej. Tak zrodziło się wydarzenie Light Up Dworek. W 2019 r. było kontynuowane przez kolejnych wolontariuszy z Francji. W programie znalazły się: warsztaty, plenerowy pokaz malowania światłem i koncert.

Centrum Kultury „Dworek Białoprądnicki” Klub Kultury „Wola” - „Ferie z kulturą – Świat na różne sposoby”

Dla dzieci w wieku od 6-12 lat, 14.-18.01. oraz 21-25.01. 2019 r. Warsztaty artystyczno-kulturalne wprowadzające w ideę wielokulturowości. Uczestnicy zajęć mieli okazję poznać kulturę i tradycję wielu krajów, m.in., Włochów, Nepalu, Meksyku. Jednym z najważniejszych celów wydarzenia było uwrażliwienie uczestników zajęć na sytuację dzieci w innych częściach świata oraz próba odpowiedzi na pytanie, czy istnieje uniwersalny dla wszystkich ludzi język.

Centrum Kultury „Dworek Białoprądnicki”, Klub Kultury „Przegorzał” i Klub Kultury „Wola” - POLISH HISTORY

Cykl pięciu spotkań edukacyjnych dla obcokrajowców w języku angielskim, luty – wrzesień 2019; Podczas warsztatów przygotowanych przez wolontariuszy programu EVS Erasmus Plus znajdą się mini wykłady, fragmenty filmów i gry, które przybliżą uczestnikom w przystępny sposób skomplikowaną historię Polski. Na cykl składa się 5 spotkań, obejmujących okres od czasu pierwszego rozbioru po czasy współczesne. Prowadzenie: Sergi Peñarrubia i Matteo Scopol

Centrum Kultury „Dworek Białostradnicki” Klub Kultury „Wola” - Impronte / Ś l a d y
Koncert muzyki etnicznej, odbył się w maju 2019 r., w wykonaniu duetu Sabir Duo, którego nazwa pochodzi z dawnego języka mieszanego, złożonego z dialektów: francuskiego, włoskiego, hiszpańskiego, greckiego i arabskiego. Sabir Duo łączy etniczne melodie z obszarów Morza Śródziemnego i Ameryki Łacińskiej we współczesnych aranżacjach i swobodnych improwizacjach, tworząc nowe wielokulturowe brzmienie. Podczas koncertu słuchacze wykonywali zapisu muzycznej podróży i wrażeń, śladów (tytułowych impronte) – dowolnymi środkami wyrazu pod opieką malarki Anny Szafrąńskiej.

Muzyka Świata – interaktywna wyprawa do świata muzyki, październik 2019
Warsztaty dla dzieci i rodziców, podczas których uczestnicy mogli zapoznać się z instrumentami pochodzącymi z całego świata, mogli usłyszeć ich brzmienie oraz muzykę, wykonywaną przez wybitnych instrumentalistów. Atrakcją spotkania było tworzenie instrumentów z przedmiotów codziennego użytku. Prowadzenie: Maciej Trifonidis

Centrum Kultury „Dworek Białostradnicki” Klub Kultury Mydlniki
marzec - „Południe z Armenią”, ormiańskie spotkanie z grupą taneczną;
maj - „Francuskie spotkanie rendez-vous”, spotkanie ze stażystami z Francji;
październik – „Hola Jorge”, przyjazd hiszpańskiego wolontariusza do KK Mydlniki;
październik - „Viva Espana” dzień hiszpański w KK Mydlniki, rodzinna niedzielna fiesta, warsztaty kuchni hiszpańskiej, warsztaty plastyczne, seans filmowy;
wrzesień - Francuska edycja kina „Klon” – Bon Appetit!;
grudzień - Świąteczna edycja kina „Klon”, warsztaty nauki kolęd z różnych zakątków świata

Centrum Kultury „Dworek Białostradnicki” Klub Kultury Wena
Hiszpański dla maluchów z rodzicami w ramach cyklu Strefa Rodzica - nauka języka hiszpańskiego z elementami tańca, śpiewu i zabawy. Zajęcia prowadzone przez filolożkę hiszpańską, nauczycielkę Montessori, która fascynację kulturą iberoamerykańską stara się przekazać na zajęciach z najmłodszymi. Doświadczenie trenera międzykulturowego wykorzystuje kształtując u dzieci wrażliwość na wielojęzyczność i postawę otwarcia na świat, a eksperymenty pedagogiczne opiera na pedagogice M. Montessori i Metodzie Dobrego Startu prof. Bogdanowicz. Za Sinchi Suzukim może powtórzyć: „Talent nie jest wrodzony”.

lipiec: Wakacje z Kulturą „Kraina Marzeń”: Podróż marzeń: Afryka – warsztaty podróżnicze i artystyczne. Prowadzenie: Agnieszka Matusiak

lipiec - Wakacje z Kulturą „Kraina Marzeń”: Podróż marzeń: Azja – warsztaty podróżnicze i artystyczne. Prowadzenie: Agnieszka Matusiak

lipiec - Wakacje z Kulturą „Kraina Marzeń”: Podróż marzeń: Hiszpańska fiesta. Prowadzenie: Małgorzata Markiel

Wakacje z Kulturą „Kraina Marzeń”: Podróż do wymarzonego kraju – warsztaty geograficzno – artystyczne. Prowadzenie: Agnieszka Matusiak, Izabela Parkitna – Mierzwa.

Teatr Ludowy

Pokaz w ramach Nocy Teatrów (15 czerwca 2019 r.) na Scenie Stolarnia Teatru Ludowego spektaklu Akademickiego Teatru Złote Wrota z Kijowa pt.: „Otello/Ukraina/ Facebook” w reżyserii Stasa Żyrkowa.

W październiku, na Dużej Scenie wraz z Towarzystwem Krzewienia Kultury i Tradycji Romskiej „Kałe Jakha”, odbył się Dzień Romski – spotkanie ze sztuką (recytacje romskiej poezji, pokaz filmu „Byli kowale byli” oraz koncert romskich zespołów z Polski, Rosji i Słowacji).

Nowohuckie Centrum Kultury

BURSZTYNOWE DRZEWO - ART COLOR BALLET

Nieoczywista podróż przez dzieje. Widowisko inspirowane jest pradziejami ludów przemierzających Europę, będących protoplastami współczesnych mieszkańców ziem polskich. Opowieść o naszym pochodzeniu, formowaniu się rodzimej społeczności pod wpływem innych kultur, kształtujących się w ten sposób wartości duchowych i materialnych.

KONCERT ZESPOŁU PIEŚNI I TAŃCA NOWA HUTA

Koncert podsumowujący sezon artystyczny zespołu 2018/2019, składający się z pieśni i tańców różnych regionów kraju a także z polskich tańców narodowych. W koncercie wzięły udział wszystkie grupy zespołu oraz kapela ludowa.

CZAS ZATRZYMANY. FOTOGRAFIE Z TERENÓW OBECNEJ NOWEJ HUTY I OKOLIC

Wystawa reprodukcji zdjęć udostępnionych przez rdzennych mieszkańców pochodzących z terenów, na których zbudowano Nową Hutę. Celem ekspozycji było zachowanie pamięci o ludziach z podkrakowskich wsi oraz utrwalenie śladów przeszłości.

Teatr Bagatela

PIĘKNY TEATR PIĘKNIE PŁONIE - w 2 pierwsze tygodnie wakacji teatr zaprosił młodzież szkolną na dwutygodniowe warsztaty teatralno-muzyczne. W ramach obchodów 100. lecia Teatru przygotowano spektakl „Piękny teatr pięknie płonie. Bagatela, lata dwudzieste” o pierwszym dziesięcioleciu Teatru Bagatela (1919-1928). Przyjrano się wielokulturowemu miastu Kraków lat 20.tych.

ŚMIERĆ PIĘKNYCH SAREN Oty Pavla w reżyserii Jana Szurmieja (premiera październik 2019). Widzowie oglądali historię czesko-żydowskiej rodziny Popperów na tle gwałtownie zmieniającej się historii, przedwojennej stabilizacji, wojennej degradacji i zagłady, aż po komunistyczne przygnębienie. Wszystko to w tyglu wielokulturowej mieszanki małego miasteczka.

„ŻYD” Z WESELA. WYCIECZKA KRAJOZNAWCZA” w reżyserii Klaudii Hartung-Wójciak (premiera grudzień 2019 w ramach projektu „Wyspiański raz jeszcze”). To opowieść o przybyciu Żydów do Polski, „wizja Rzeczypospolitej jako żydowskiego raju”, snująca sentymentalną „wizję dobrobytu

w międzywojennym Krakowie”. To opowieść o ile bogatszy jest świat w wielokulturowym i wielonarodowym kraju.

Instytut Kultury Willa Decjusza

- Pobyt stypendialny w ramach sieci ICORN, styczeń – grudzień 2019 – Kholoud Charaf; Kholoud Charaf przebywa w Krakowie w ramach programu stypendialnego sieci ICORN, pozwalającego na bezpieczny pobyt i pracę twórczą prześladowanego artysty. Kholoud weszła w lokalną społeczność dzięki zaangażowaniu w wolontariat oraz udział w wielu inicjatywach artystycznych, pozwalających jej dzielić się swoją kulturą oraz twórczością. Spotkanie poetyckie „Massolit Presents: Kholoud Charaf” ze stypendystką ICORN (30 osób – luty 2019).
- Prezentacja twórczości syryjskiej poetki przebywającej na stypendium w Krakowie w Willi Decjusza. „Ambasadorzy OWHC – warsztaty edukacyjne” (198 osób – 7 wydarzeń w maju 2019); w ramach spotkań, lokalna społeczność: młodzież wczesnoszkolna, szkolna oraz seniorzy zaangażowali się w projekt realizowany przy okazji organizowanego w Krakowie 15. Kongresu Miast Dziedzictwa (OWHC). Uczestnicy dyskutowali na temat dziedzictwa,

wyzwań turystyki i bogactwa kulturowego. Poznali także podstawowe założenia sieci OWHC oraz jej cele.

- Pochód tradycji z udziałem Ambasadorów OWHC (263 osoby – 02.06.2020 r.). Przemarsz uczestników warsztatów edukacyjnych i odbiorców kampanii informacyjnej na temat dziedzictwa i Kongresu Miast OWHC. W uroczystym pochodzie otwierającym 15. Kongres OWHC, organizowanym przez Miasto Kraków, przemaszerowało 263 wolontariuszy.
- „Umsijja szirijja” – noc poezji arabskiej w Willi Decjusza (25 osób – 12.10.2019). Wieczór mający na celu prezentację najważniejszych przedstawicieli i współczesnych tradycji poezji arabskiej. Gospodarzami Umsijja szirijja (z arab. „noc poezji”) byli Chulud Szaraf, syryjska poetka i krytyczka literacka przebywająca w Krakowie w ramach programu Międzynarodowej Sieci Miast Schronienia (ICORN) i prof. Marek Dziekan, arabista, popularyzator kultury arabskiej, tłumacz m.in. tomiku Ch. Szaraf (Odwrócone niebo, Wydawnictwo Znak 2019). Prezentacja wierszy wybranych poetów wraz z wprowadzeniem.
- Wydarzenie Literackie “Literacki Środek Europy”. (20 osób – 20.11.2019). Wydarzenie organizowane przez stypendystów programu „Wyszehradzkich Rezydencji Literackich”. Spotkanie osnute wokół tematu "przeszłości" – o stosunku do tego, co minione oraz o tym, dlaczego nie istnieje tylko jedna „przeszłość” goście opowiedzieli Marcinowi Wilkowi. Zaprezentowano również fragmenty tekstów napisanych przez stypendystów w oryginałach oraz polskim przekładzie.
- Koncert dla upamiętnienia rocznicy Wielkiego Głodu na Ukrainie (1932-1933). (43 osoby – 24.11.2019). Wykonawcy: Vira Semerei oraz Zoriana Grzybowska - bandura i śpiew, Artur Grzybowski - prowadzenie. Koncert upamiętnia doświadczenie ludobójstwa na Ukrainie wśród społeczności polskiej i ukraińskiej w Krakowie.
- Festiwal Wielokulturowy Kraków Miejsce Spotkań; cykl wydarzeń edukacyjno-artystycznych adresowanych do społeczności Krakowa, upowszechniający ideę miasta wielokulturowego, wzbogacanego przez przybyszów z zagranicy. IKWD wsparło działania organizatora – Stowarzyszenia Willa Decjusza, poprzez: udostępnienie sal w pałacu na wydarzenia w ramach FW, działania komunikacyjno-promocyjne (wykupienie czasu antenowego TVP Kraków, artykułów płaconych, kampanii na Facebooku), udostępnienie swoich kanałów komunikacyjnych tj. strona www.willadecjusza.pl, Facebook, organizację dwóch Dni Otwartych wpisujących się tematycznie w FW – 24.11 i 01.12.2019.

Orkiestra Stołecznego Królewskiego Miasta Krakowa Sinfonietta Cracovia

V SINFONIETTA FESTIVAL STARS AND STRINGS

Jubileuszowa, piąta edycja autorskiego festiwalu Sinfonietty Cracovii, przypadająca na rok, w którym Zespół świętował 25-lecie pracy artystycznej, podobnie jak poprzednie odsłony tej wyjątkowej inicjatywy kulturalnej, nawiązywała do idei wielokulturowości, nieskrępowanej, twórczej interakcji pomiędzy artystami z różnych stron świata oraz promowała wspólnototwórczy potencjał muzyki. Motywem przewodnim V edycji Festiwalu była muzyka amerykańska – ze szczególnym uwzględnieniem obszarów twórczości, które początkowo sytuowały się na peryferiach normatywnego dyskursu muzycznego i związane były z opresją niewolnictwa bądź, w późniejszym okresie, rasowej segregacji: afroamerykańskich pieśni spirituals, muzyki bluesowej i jazzu.

W ramach Sinfonietta Festival zorganizowano cztery wyjątkowe koncerty – na szczególną uwagę w kontekście założeń programu Otwarty Kraków zasługuje wydarzenie zrealizowane w 2 lipca w Galerii Sztuki Polskiej XIX wieku w Sukiennicach: koncert „Za wolność naszą i waszą”, z udziałem międzynarodowej sławy afroamerykańskiego tenora, Stanley’a Jacksona.

W dniu 4 lipca Orkiestra zrealizowała kolejną odsłonę nowatorskiego, otwartego dla publiczności Clubbingu kameralnego realizowanego w przestrzeni oddziałów Muzeum Narodowego w Krakowie oraz przylegających do nich ogrodach. W trakcie koncertu finałowego Clubbingu, zrealizowanego w

Ogrodzie Józefa Mehoffera, kameraliści Sinfonietty Cracovii wraz z przyjaciółmi wykonali dla licznie zgromadzonej, wielopokoleniowej publiczności, program składający się z najznakomitszych standardów amerykańskiej muzyki bluesowej oraz jazzowej, ilustrujący bogactwo i zróżnicowanie muzyki wykształconej w kręgu kultury afroamerykańskiej. W trakcie koncertu prezentowano rzadko spotykane na polskich scenach, tradycyjne instrumenty amerykańskie, m.in. banjo.

Sinfonietta Festival został zrealizowany we współpracy i pod patronatem Konsulatu Generalnego USA w Krakowie.

Krakowskie Forum Kultury

- Cykl pokazów filmów z krajów latynoamerykańskich Kino Latino (we współpracy z Centrum Kultury Latinoamerykańskiej) – filmy głównie w języku hiszpańskim, niektóre z napisami Yvy Maraey: Tierra sin mal; Translucido; Amores peligrosos; Extreterrestres; Uma; Princesas Rojas; El patron – radiografía de un crimen; Maracaibo; Secuestro Express; Alamar Express. El Hombre Nuevo; Heroes of Maggotty; El Compadre Mendoza; Ahi esta el detalle; Distinto Amanecer; La Perla; Enamorada; Salon Mexico; Una familia de tantas; Calabacitas tiernas; Macario; En la palma de tu mano).
- Spektakle i warsztaty aktorskie w j. angielskim (pokazy spektaklu It's Only a Bed; warsztaty Acting workshop with Don Allen; warsztaty Play in a Day – acting workshop with Don Allen organizowane we współpracy z English Touring Theatre Company
- Warsztaty, kursy oraz pokazy taneczne Flamenco organizowane we współpracy ze Szkołą Flamenco Almoraima (np. Zambomba flamenca ; !Viva Espana! – taneczno-kulturowe spotkania z Hiszpanią; Feria de Abril; La leyenda del Tiempo; kursy i warsztaty:, wakacyjny kurs Flamenco
- Koncert muzyki francuskiej w ramach cyklu KFK Koncerty Promenadowe w Altanie na Plantach; wystąpili: Francois Martineau, Adrianna Kućmierz i Mateusz Gurgul
- Spektakl Karnawał zwierząt z teatru w Norymberdze w ramach X Krakowskich Miniatur Teatralnych
- XXVIII Międzynarodowy Festiwal Letnie Koncerty Organowe – 8 koncertów organowych w różnych kościołach krakowskich z udziałem zagranicznych wykonawców (wystąpili: Mariko Takei, Edward de Geest, Sławomir Kamiński, Stephan Wijgert, Peter Van de Velde, Marco Aurelio Lischt, Evan Bogerd, Daniel Zaretsky)
- XVI Międzynarodowy Festiwal Zaduszki Organowe im. prof. Jana Jargononia – 7 koncertów organowych w różnych kościołach krakowskich z udziałem zagranicznych wykonawców – (wystąpili: Arkadiusz Bialic, Agnieszka Tarnawska, Pascale Van Coppenolle, Kees van Eersel, Marek Miśkowicz i Chór Św. Michała pod dyr. Ewy Kieres, Aart Bergwerff, klasa organów prof. Dariusza Bąkowskiego-Kois, AM Kraków) oraz międzynarodowa sesja naukowa na Akademii Muzycznej w Krakowie
- Wystawa w Galerii MIKO KFK: Closer – wystawa prac maturzystów International Baccalaureate z International School of Krakow
- Wystawa w Galerii Sala z Widokiem KFK: The naked king: notes for an ethnography of the art world Amalii Belen Mazuecos Sanchez – hiszpańskiej artystki multidyscyplinarnej
- Wystawa w Galerii Sala z Widokiem KFK: ART VISIONS 2019 – Międzynarodowa Wystawa Sztuki Współczesnej
- Wystawa w Galerii Sala z Widokiem KFK: Lwów i Kraków – dwa siostrzane miasta – wystawa poplenerowa.

Klub Malwa Krakowskie Forum Kultury

- Cykl wydarzeń poświęconych Japonii: spotkanie Japonia, jakiej nie znacie w ramach Salonu Malwy, koncert Japońskie Impresje Muzyczne w wykonaniu DUO TORI: Rinko Yoshino

z Japonii i Alicji Molitorys; wystawa Pejzaże z kraju kwitnącej wiśni – wystawa obrazów Marii Sidor;

- Cykl spotkań Krakowski Klub Podróżników (Amerykańskie impresje – Utah; Naj, naj, naj...Dubaj; W krainie ludu Aymara. Przez Altiplano do La Paz; Dacja, Dacia czy Dracula – Rumunia; Tajlandia – państwo kontrastów; Japonia – tradycja i nowoczesność; Miejscówka w Montenegro; Ale Sajgon – czyli opowieści o południowym Wietnamie)
- Cykl spotkań Poprzez Kresy (Wilno cz. IV 17.01; Wilno i Troki cz. I; Wilno i Troki cz. II; Wilno 2014; Kiernów, Troki, Ponary; Wilno, Góra Krzyży, Cytowiany, Kowno; Szydłów, Wilno; Wilno 2019; Wilno i okolice; Okolice Wilna)

Teatr KTO

Artyści Teatru KTO przygotowali przedstawienie plenerowe pt. „DROM”, które walczy ze stereotypami. Z pomocą obrazów i muzyki KTO pokazał historię Romów od momentu ich wędrówki z Indii aż po współczesność, Romów w różnych krajach, przemieszczających się na różne sposoby, szukających swego miejsca. Jest tu także odniesienie do współczesnej migracji - uchodźców, migracji zarobkowej. Wspólnie z widzami zastanawiamy się nad tym czy dziś wszyscy nie prowadzimy "cygańskiego trybu życia" wciąż przemieszczając się po świecie.

32. ULICA. Festiwal Teatrów Ulicznych - Tematem dominującym 32. ULICY było przenikanie się dwóch światów: cyrku i teatru ulicznego – ich wspólne korzenie i wzajemne inspiracje.

Ośrodek Kultury im. C. K. Norwida

„NOWA HUTA NA KOŃCU ŚWIATA” - cykl slajdowisk podróżniczych. Poprzez opowieści prelegentów/podróżników dotyczące ich wyjazdów w różne regiony świata, propagujemy wśród uczestników wiedzę na temat kultur, obyczajów oraz światopoglądów innych narodowości. W ramach cyklu zapraszani są zarówno profesjonalni podróżnicy jak i podróżnicy amatorzy, hobbyści. Spotkania cieszą się dużym zainteresowaniem, gromadzą ludzi ciekawych świata, towarzyszy im ciepła, kameralna atmosfera. W 2019 r. tematami slajdowisk były Karaiby, Gruzja, góry Kaukazu, Jordania, RPA, szlak West Highland Way, europejskie szlaki Greenweys, Nowa Zelandia, Korsyka, Brazylia, Wielka Brytania.

BAJKI NIE TYLKO EUROPEJSKIE – 32 CZWARTKOWE SPOTKANIA DLA DZIECI - cykl zajęć podczas których, poprzez czytanie baśni z różnych stron świata, dzieci zapoznają się z kulturą różnych krajów. W każdym miesiącu czytane są bajki z innego kraju, a zabawy i elementy plastyczne, które uzupełniają zajęcia, zawsze posiadają związek nie tylko przeczytanym tekstem, ale i miejscem, do którego dzieci za pomocą tego tekstu się „przenoszą”.

DKK DLA DZIECI - 6 spotkań podczas, których rozmawiano o wrażeniach z przeczytanej lektury, o najciekawszych i najśmieszniejszych przygodach tytułowych bohaterów, o tym dlaczego warto tę książkę przeczytać i polecić innym. Były to książki autorów z całego świata poruszające wielu problemów równych narodowości (np. książka Anny Onichimowskiej Dziesięć stron świata).

Z MUZYKĄ PRZEZ WIEKI... - cykl ściśle ze sobą powiązanych tematycznie audycji muzycznych dla dzieci w wieku 5-7 oraz klas I-III realizowany we współpracy z Filharmonią im. Karola Szymanowskiego w Krakowie: W krainie czardasza, O Ameryce inaczej, Poczta z Italii, Jedwabnym szlakiem do Chin, Bracia Słowianie

STREFA SZTUKI - otwarte spotkania w poświęcone aktualnym wystawom czasowym w muzeach Krakowa.

ŻYDOWSKIE MUZEUM GALICJA, zwiedzanie wystaw:

1/ Śladami pamięci. Współczesne spojrzenie na żydowską przeszłość Polski. Wystawa prezentowała bogactwo i różnorodność żydowskiego życia, które istniało na terenie południowej Polski przed Zagładą.

2 / Re-Generation. Życie żydowskie w Polsce”. Wystawa fotografii Chucka Fishmana; wystawa unikalnych czarno-białych fotografii wybitnego amerykańskiego fotografa Chucka Fishmana, dokumentujących życie społeczności żydowskiej w Polsce w latach 70. i 80. XX wieku oraz współcześnie.

KOTY I PODRÓŻE – spotkanie z Elżbietą Lisowską Spotkanie w ramach akcji Kilometry Dobra, prowadzone przez osobę z niepełnosprawnością. Elżbieta Lisowska opowiedziała o swoich podróżach, innych kulturach, pasji i ciekawości świata. Przedstawiła też książki „Astrokoty” i „Południki szczęścia”. Wydarzeniu towarzyszyła kwesta na rzecz rozwijania pasji osób z zespołem Downa - podopiecznych Stowarzyszenia Rodziców i Przyjaciół Dzieci z Zespołem Downa „Tęcza” w Krakowie.

Z CYKLU SPOTKAŃ PODRÓŻNICZYCH: BRAZYLIA W RYTMIE SAMBY - Brazylia to największe państwo Ameryki Południowej i drugie na liście najniebezpieczniejszych krajów świata. Kraj setek kontrastów i tysiąca kolorów, które właśnie tutaj idealnie ze sobą współgrają – mówili prowadzący. Jola i Łukasz Wrzesińscy, przybliżając uczestnikom spotkania ten daleki kraj.

Z CYKLU SPOTKAŃ PODRÓŻNICZYCH - W POSZUKIWANIU ROSYJSKIEJ DUSZY - podróż koleją transsyberyjską; Justyna Janusz, z wykształcenia psycholog, z zamiłowania podróżniczka przez rok mieszkała w Sankt Petersburgu, gdzie w ramach współpracy z organizacją charytatywną Perspektywy pracowała w szkole specjalnej z niepełnosprawnymi dziećmi. Swoją wolny czas wykorzystywała na podróżowanie po różnych zakątkach Rosji, by lepiej zrozumieć ten nieoczywisty i pełen kontrastów kraj.

WIZYTA STUDYJNA Z IZRAELA - oprowadzanie po Nowej Hucie z uwzględnieniem kontekstu historycznego, współczesności i działalności Ośrodka Kultury im. C.K. Norwida dla studentów administracji publicznej na Uniwersytecie Ben Guriona w Tel Awiwie (Izrael) – wielokulturowej grupy uczestników programu „Atidim”.

„ВІДКРИЙТЕ ДЛЯ СЕБЕ НОВУ ГУТУ. ПРОГУЛЯНКА З УКРАЇНСЬКИМ ПЕРЕКЛАДОМ | ODKRYJ NOWĄ HUTĘ. Spacer w tłumaczeniu na język ukraiński” Spacer historyczny, prezentujący najważniejsze realizacje architektoniczne i dzieje Nowej Huty od 1949 r. Poruszone zostały wątki dotyczące początków budowy dzielnicy, jej lokalizacji, architektury, a także najważniejszych wydarzeniach historycznych. Spacer prowadził ekspert/historyk, tłumaczony symultanicznie na język ukraiński.

„POZNAJMY SIĘ! LET'S GET ACQUAINTED! ДАВАЙТЕ БУДЕМО ЗНАЙОМИТИСЯ!” Przedświąteczne spotkanie dla rodzin z dziećmi, dedykowane obcokrajowcom mieszkającym w Nowej Hucie. Wspólne wykonywanie ozdób choinkowych oraz stroików świątecznych, było pretekstem do spotkania oraz poznania się.

CO TO JEST RELIGIA? – PANEL DYSKUSYJNY INAUGURUJĄCY CYKL „RELIGIOZNAWCZY PODRÓŻNIK”

W ramach cyklu zostały przeprowadzone przez naukowców wykłady z Instytutu Religioznawstwa UJ, dzięki którym będzie można udać się w podróż do różnych światów i poznać różnorodność form religii. Wielu twierdzi, że to właśnie religia otwiera wrota do zrozumienia kultur, gdyż jest wpisana w lokalne praktyki kulturowe i systemy myślenia. Przez cały 2020 rok odbywać się będą prelekcje z prezentacją oraz z dyskusją, przeznaczone dla osób dorosłych, pracujących oraz seniorów, w tym

przedstawicieli innych grup etnicznych i wyznaniowych. Cykl realizowany był w partnerstwie z Instytutem Religioznawstwa Uniwersytetu Jagiellońskiego.

Centrum Kultury Podgórze

- Koncert irlandzkiego chóru St Mary's Chorale z okazji Dnia Św. Patryka; miejsce realizacji: Centrum Sztuki Współczesnej Solvay
- „Sabas”- spotkanie z poezją Joachima Neandera – Niemca mieszkającego w Polsce, piszącego po niemiecku, polsku i angielsku; miejsce: Klub Wola Duchacka
- Koncert „Hevenu Shalom Alechem” – ku pamięci Leopolda Kozłowskiego; miejsce realizacji: Centrum Kultury Podgórze
- Krakowskie Spotkania z Muzyką Cerkiewną - Koncerty w wykonaniu Chóru Kijowskiej Akademii Duchownej i Seminarium przy Ławrze Kijowsko-Pieczerskiej (Ukraina) oraz Chóru „Bracia Baruch” Belgrad (Serbia); miejsce realizacji: Cerkiew Zaśnięcia Najświętszej Maryi Panny
- Letnie zajęcia edukacyjne inspirowane nazwami ulic na Woli Duchackiej, przybliżające dzieciom kulturę krajów bałkańskich. Zrealizowano w większości w oparciu o materiały własne z podróży na Bałkany instruktorów - zdjęcia, pamiątki, połączone z nauką tańców, piosenek, poczęstunkiem tradycyjnymi napojami i smakołykami.
- Ulica Serbska - dzień serbski i bośniacki, Ulica Albańska- dzień albański, Ulica Czarnogórska - dzień czarnogórski, Ulica Macedońska - dzień macedoński; miejsce: Klub Wola Duchacka
- Festiwal Muzyki i Tańca na Rynku Podgórskim; w programie występy zespołów: Zespół „Sadkowianie” (Polska), Chór „Alba Regia Vegyeskar Egyesület” (Węgry), Zespół taneczny „Sidrabvilnis” (Łotwa), Zespół taneczny „Prietenia” (Rumunia), Chór Felsőgallai Német Nemzetiségi Dalkör (Węgry), Zespół taneczny „Armonia” (Grecja), Chór żeński „Rezedky” (Republika Czeska), Jakobi Piigad & Kajakas (Estonia), Dziecięcy zespół taneczny „Prolet” (Bułgaria), Chór „Gödöllői Városi Vegyeskar” (Węgry), Dziecięcy zespół taneczny „Bitite” (Łotwa), Zespół Stowarzyszenia Kulturalnego „Lakkomata” (Grecja); miejsce realizacji: Rynek Podgórski
- Salon Sabas Poezja Zygmunta Adamkiewicza ze „Słowiankami” w tle - spotkanie członków Zespołu Pieśni i Tańca Słowianki UJ. Koncert pieśni i tańców bałkańskich; miejsce: Klub Wola Duchacka
- Koncert Andrzejkowy Natyalaya (Indie), Zoriana Grzybowska (Ukraina), Angelo Wangelis (Grecja). W programie: ballady i romanse ukraińskie, muzyka i tańce greckie, taniec indyjski; miejsce realizacji: Centrum Sztuki Współczesnej Solvay

Muzeum Sztuki Współczesnej w Krakowie MOC AK

Muzeum Sztuki Współczesnej w Krakowie MOC AK od początku swojego istnienia ma program, który obejmuje prezentację międzynarodowej sztuki najnowszej, edukację oraz projekty badawcze i wydawnicze. Tematyka bliska Projektowi Otwarty Kraków jest obecna na każdym z tych pól.

W stałej ofercie edukacyjnej Muzeum znajdują się zarówno działania edukacyjne, jak i możliwość oprowadzania z przewodnikiem w następujących językach obcych: angielski, francuski, hiszpański (od III 2020), rosyjski (od III 2019), ukraiński (od III 2019). W 2019 w ramach komercyjnej oferty Muzeum w językach obcych odbyło się w języku angielskim (53 wydarzenia), francuski (9 wydarzeń), ukraiński (3 wydarzenia), rosyjski (2 wydarzenia). Muzeum wprowadziło też otwarte wydarzenia w językach obcych przy okazji dużych imprez organizowanych w Muzeum (np. oprowadzanie w języku ukraińskim podczas Nocy Muzeów, czy podczas Dnia Otwartych Drzwi Muzeów Krakowskich) oraz w ramach cyklicznych programów (Np. oprowadzania w językach obcych w ostatni weekend w cyklu Do zobaczenia!). Tematyka wielokulturowości, mniejszości, doświadczenie migracji, są obecne także

w programie wydarzeń, którym towarzyszą dostosowane i zorientowane na grupy odbiorców kampanie promocyjne. Wykaz wydarzeń o charakterze otwartym znajduje się poniżej. W Muzeum działa też Biblioteka, która funkcjonuje niczym biblioteka publiczna, udostępniając księgozbiór w kilku językach. W grudniu 2019 MOCAK wziął udział w badaniu "Rola instytucji kultury w procesie integracji polskiej i ukraińskiej społeczności na przykładzie Krakowa" (Magdalena Mazik, Dział Wiedzy o Sztuce).

Warto zaznaczyć, że promowanie postawy otwartej przejawia się nie tylko w programie i wydarzeniach, ale też dbałości o wysoki standard komunikacji (znający języki, uprzejmy personel). Całokształt komunikacji publikowanej przez Muzeum prowadzony jest równolegle w językach polskim i angielskim. Strona internetowa dodatkowo jest wyposażona w podstawowe informacje o Muzeum w językach: francuskim, hiszpańskim, niemieckim, rosyjskim, włoskim, a druki akcydentalne są dostosowywane do potrzeb.

W 2019 wśród największych punktów programu Muzeum, które poruszały zagadnienia historii i terażniejszości wielokulturowości, promowania postawy otwartej to wystawy:

- II wojna światowa – dramat, symbol, trauma,

Tworząc wystawę na temat II wojny światowej, nie mieliśmy ambicji przedstawienia jej historii. Skupiliśmy się na kilku kwestiach, które szczególnie mocno odcisnęły się w świadomości Polaków. Dziełom sztuki towarzyszą dokumenty, materiały propagandowe i literackie. Na wystawie prezentujemy 39 artystów. Wiele prac pochodzi z Kolekcji MOCAK-u. Więcej informacji o programie towarzyszącym na stronie wystawy.

- Dorota Nieznalska, Przemoc i pamięć,

Ekspozycja prezentuje archiwalne materiały fotograficzne pochodzące z sekcji rasowej i ludoznawczej oraz sekcji krajobrazu Institut für Deutsche Ostarbeit (IDO), które obecnie znajdują się w Instytucie Etnologii i Antropologii Kulturowej UJ oraz Archiwum UJ. Powstałe podczas II wojny światowej fotografie, odnoszące się głównie do górali podhalańskich i Łemków, wkomponowane zostały w symboliczną formę ikonostasu karpackiego. Więcej informacji o programie towarzyszącym na stronie wystawy.

- Dana Arieli, Polski fantom,

W Bibliotece MOCAK-u prezentujemy wybór fotografii Dany Arieli z cyklu Polski fantom. Wystawa składa się z pięciu części (Warszawa, Nowa Huta, Kraków, Auschwitz, Kielce). Współcześnie wykonane zdjęcia dotyczą obiektów, przestrzeni i miejsc związanych z okresem II wojny światowej i Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej.

- Beata Stankiewicz, Dziesięciu Żydów, którzy rozslawili Polskę,

Seria obrazów Beaty Stankiewicz pod tytułem Dziesięciu Żydów, którzy rozslawili Polskę otwarcie nawiązuje do pracy Andy'ego Warhola Dziesięć portretów Żydów XX wieku. Oba cykle prezentują postaci, których sława i wielkość były silniejsze niż pochodzenie. Artyści sugerują – i jest w tym pewna gorzyc – że uprzedzenia wobec Żydów może stłumić jedynie ich genialność. Więcej informacji o programie towarzyszącym na stronie wystawy.

- Boris Lurie, Pop-art po Holokauście,

Boris Lurie to amerykański artysta pochodzenia żydowskiego. Tworzył na wielu polach – był artystą wizualnym, prozaikiem i poetą. Swoje działania postrzegał jako sprzeciw wobec dominujących w tamtym czasie w Stanach pop-artu i abstrakcyjnego ekspresjonizmu. Tworzył sztukę zaangażowaną politycznie i społecznie, która sprawia wrażenie spontanicznej, anarchicznej i terapeutycznej. Więcej informacji o programie towarzyszącym na stronie wystawy.

Wykaz otwartych wydarzeń w językach obcych 2019:

Styczeń:

Pokaz filmu (w języku angielskim) The Art of Boris Lurie w sali audiowizualnej – projekcja towarzysząca wystawie Borisa Lurie Pop-art po Holokauście (<https://www.mocak.pl/pokaz-filmu-the-art-of-boris-lurie>): 30 osób.

Luty:

Culture and Languages – warsztaty z Kholoud Charaf

Let's talk about Museum! – wizyta studyjna Uniwersytetu w Awinionie (program master: Museum Studies & Culture Heritage).

Culture and Languages – warsztaty z Kholoud Charaf

Marzec:

Art Cafe. Otwarta dyskusja o sztuce. Wydarzenie równoległe w języku polskim i angielskim. Współorganizatorzy: Collaborate Kraków i Socrates Cafe Kraków.

Oprowadzanie w języku ukraińskim po wystawach czasowych: Karol Marks vs Moby Dick, Ranny, który może chodzić do teatru, Język kwiatów, Zbrodnia? (<https://www.mocak.pl/oprowadzanie-po-wystawach-w-jezyku-ukrainskim>),

Warsztaty z Kholoud Charaf dla licealistów.

Do zobaczenia! – oprowadzania w ostatnim dniu wystaw czasowych Karol Marks vs Moby Dick i Ranny, który może chodzić w językach obcych (<https://www.mocak.pl/do-zobaczenia-oprowadzania-w-ostatnim-dniu-wystaw-czasowych>): po angielsku 12 osób, po ukraińsku 6 osób.

Kwiecień:

Słownik – warsztaty rysunkowo-literackie z Kholoud Charaf

Maj:

Słownik – otwarte warsztaty z Kholoud Charaf

Warsztaty z Kholoud Charaf.

Noc Muzeów – w jej ramach oprowadzanie po Muzeum w języku ukraińskim

(<https://www.mocak.pl/noc-muzeow-w-mocak-u-2019>).

Art Cafe. Otwarta dyskusja o sztuce. Wydarzenie równoległe w języku polskim i angielskim. Współorganizatorzy: Collaborate Kraków i Socrates Cafe Kraków.

Dyskusja (w języku angielskim) Photobooki i self-publishing w Europie Wschodniej z udziałem zagranicznych ekspertów w ramach festiwalu Paper Photobook Fest

(<https://www.mocak.pl/dyskusja-photobooki-i-self-publishing-w-europie-srodkowej-i-wschodniej>)

Czerwiec:

Wykład (w języku angielskim) oraz spotkanie z Thomasem Weskim, kuratorem wystawy LEBENSMITTEL Michaela Schmidta (w ramach 17. edycji Miesiąca Fotografii w Krakowie, <https://www.mocak.pl/wyklad-oraz-spotkanie-z-thomasem-weskim>)

Pamięć kultury. Między mroczną turystyką a traumą – wykład i warsztaty (w języku angielskim) z Daną Arieli, izraelską artystką i historyczką, poprzedzające otwarcie jej wystawy w Bibliotece MOCAK-u, na której zaprezentowano wybór fotografii z cyklu Polski fantom (<https://www.mocak.pl/pamiec-kultury-miedzy-mroczna-turystyka-a-trauma-wyklad-i-warsztaty-z-dana-arieli>).

Wielokulturowy Piknik Krakowski w Mistrzejowicach – warsztaty z Kholoud Charaf.

Lipiec:

Oprowadzanie w języku ukraińskim po wystawach czasowych (Dziesięciu Żydów, którzy rozstawili Polskę, Tam, gdzie nie można mówić, Młodzi z łódzkiej szkoły filmowej, Polski fantom, Ruch jako materia sztuki, Design symboliczny, <https://www.mocak.pl/oprowadzanie-po-wystawach-w-jezyku-ukrainskim-i-i-i>)

Sierpień:

Oprowadzanie w języku rosyjskim – omówienie obecnych tendencji w sztuce współczesnej na przykładzie wystaw Dziesięciu Żydów, którzy rozslawili Polskę, Przemoc i pamięć, Ruch jako materia sztuki, Design symboliczny, Live Factory 2: Warhol by Lupa, Stanisław Dróżdź. Pojęciokształty, a także oprowadzenie po wystawie Natura w sztuce (<https://www.mocak.pl/jak-zrozumiec-sztuke-wspolczesna-oprowadzanie-w-jezyku-rosyjskim-po-wystawach-mocak-u-mocak>)

MOCAK na Pikniku Krakowskim w Parku Bednarskiego – w tym również warsztaty Słownik z syryjską poetką Kholoud Charaf, stypendystką ICORN w Krakowie.

Wrzesień:

Oprowadzanie w języku angielskim po Kolekcji MOCAK-u

Herta Müller w MOCAK-u – spotkanie (w języku niemieckim i polskim) z noblistką, towarzyszące wystawie jej kolaży Tam, gdzie nie można mówić. Słowo jako obraz, obraz jako słowo (<https://www.mocak.pl/herta-muller-spotkanie-w-mocak-u>

Do zobaczenia! – oprowadzania w językach obcych w ostatnim dniu wystawy Natura w sztuce (<https://www.mocak.pl/do-zobaczenia-oprowadzania-w-ostatnim-dniu-wystawy-natura-w-sztuce>): po ukraińsku, angielsku, rosyjsku, francusku

Październik:

Art Cafe. Otwarta dyskusja o sztuce. Wydarzenie równoległe w języku polskim i angielskim. Współorganizatorzy: Collaborate Kraków Socrates Cafe Kraków.

Guido Casaretto, Duchy materii – oprowadzanie (w języku angielskim) przez artystę po własnej wystawie (<https://www.mocak.pl/duchy-materii-po-wystawie-oprowadza-artysta-guido-casaretto>)

Shinji Ogawa, Wchodzę w każdą rzeczywistość – oprowadzanie (w języku japońskim, z tłumaczeniem na polski) przez artystę po własnej wystawie, połączone z rysunkowym performansem (<https://www.mocak.pl/wchodze-w-kazda-rzeczywistosc-po-wystawie-oprowadza-artysta-shinji-ogawa>)

Listopad

Oprowadzanie w języku rosyjskim po wystawach II wojna światowa – dramat, symbol, trauma oraz Wymazać hańbę! Artyści z kolekcji Sachsenhausen.

Dzień Otwartych Drzwi Muzeów Krakowskich – w tym oprowadzanie w języku angielskim po wystawach prac z Kolekcji MOCAK-u (Stanisław Dróżdź: Pojęciokształty, Live Factory 2: Warhol by Lupa, Ruch jako materia sztuki, Design symboliczny, <https://www.mocak.pl/dzien-otwartych-drzwi-muzeow-krakowskich-2019>)

Kłątwa obfitości – projekcja filmu oraz spotkanie (w języku hiszpańskim) z jego reżyserką, Ewą Ewart, i byłym ministrem energetyki i górnictwa Ekwadoru, Albertem Acostą (w ramach Open Eyes Festival, <https://www.mocak.pl/klatwa-obfitosci-projekcja-filmu-spotkanie-z-ewa-ewart-i-albertem-acosta>)

Warsztaty syryjskiej poetki Kholoud Chafar na Festiwalu Orientalistyki w Łodzi

Oprowadzanie w języku hiszpańskim po wystawach Duchy materii, Wiesław Dymny. Jestem ranny człowiek, Wchodzę w każdą rzeczywistość, Ekspozycja prywatna

(<https://www.mocak.pl/oprowadzanie-w-jezyku-hiszpanskim-visita-guiada-en-espanol-xi-2019>)

Grudzień:

Oprowadzanie w języku francuskim po wystawach II wojna światowa – dramat, symbol, trauma oraz Wymazać hańbę! Artyści z kolekcji Sachsenhausen (<https://www.mocak.pl/oprowadzanie-w-jezyku-francuskim-visite-guidee-en-francais>)

Oprowadzanie w języku ukraińskim po wystawach Duchy materii, Wiesław Dymny. Jestem ranny człowiek, Wchodzę w każdą rzeczywistość, Ekspozycja prywatna

(<https://www.mocak.pl/oprowadzanie-w-jezyku-ukrainskim-xii-2019>)

PROJEKT „SŁOWNIK”

Od 2018 roku Biblioteka MOCAK-u współpracuje z syryjską poetką, stypendystką ICORN w Krakowie Kholoud Charaf przy projekcie Słownik. Projekt jest poświęcony refleksji nad językiem, doświadczeniem migracji i tożsamością kulturową. Jednocześnie międzynarodowe środowisko Krakowa. Do tej pory odbyło się kilkadziesiąt spotkań, podczas których powstają rysunki i filmy składające się na tytułowy Słownik.

ART CAFE. OTWARTA DYSKUSJA O SZTUCE

Cykliczne wydarzenie o charakterze otwartym, odbywające się równolegle w kilku językach, współtworzone przez społeczność międzynarodową Krakowa. Współorganizowane z wolontariuszami Collaborate Kraków i Socrates Cafe.

Bezpieczeństwo i przeciwdziałanie aktom nienawiści

Monitoring

Policja Miejska w Krakowie

W 2019 roku wśród prowadzonych przez Komendę Miejską Policji w Krakowie postępowań przygotowawczych, 39 wszczęto z powodu popełnionych na terenie miasta Krakowa przestępstw motywowanych nienawiścią, z czego czternaście postępowań wszczęto z art. 256 § 1 kk, czternaście z art. 257 kk oraz jedenaście z art. 119 § 1 kk.

Przestępstwa z nienawiści, incydentów motywowanych uprzedzeniami			Przestępstwa stwierdzone	Postępowania wszczęte
KPP	Ustawa	Art.	2018	2018
KK KMP KRAKÓW	Ustawa z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks Karny	Art. 119 §1	11	11
		Art. 256 § 1	16	14
		Art. 257	8	14
		Art. 158 § 1	1	0
		Art. 194	1	0
		Art. 207§ 1	1	0
Podsumowanie			38	39

Straż Miejska i Zespół ds. Ograniczenia Bazgrołów w Krakowie

W 2019 roku zgodnie z uchwałą Programu Otwarty Kraków i w ramach działania Zespołu Zadaniowego ds. Ograniczenia Bazgrołów w Krakowie, Straż Miejska realizowała wsparcie dla działań związanych z zadaniem priorytetowym „dbałość o jakość i estetykę przestrzeni publicznej”. W ramach tych czynności ustalono:

- ujawnienie 936 aktów wandalizmu w zakresie znaczenia budynków bazgrołami, w tym usunięto 791,

- udzielono co najmniej 936 porad dla właścicieli i zarządców budynków (każdorazowo, gdy zostanie ujawnione nielegalne graffiti),
- udostępniono na stronie Straży Miejskiej „Poradnik dla właścicieli nieruchomości uszkodzonych przez bazgroły lub nielegalne ogłoszenia i plakaty”.
- ujawniono 110 wykroczeń z art. 63a Kodeksu Wykroczeń („Kto umieszcza w miejscu publicznym do tego nieprzeznaczonym ogłoszenia plakaty, afisz, apel, ulotkę, napis lub rysunek albo wystawia je na widok publiczny w innym miejscu bez zgody zarządzającego tym miejscem, podlega karze (...) nakładając 62 mandaty karne na kwotę 8 650,00 zł, pouczając 43 osoby i kierując 5 wniosków o ukaranie do sądu.

Zespół Zadaniowy ds. Ograniczania Bazgrołów w Krakowie to grupa osób zaangażowana w walkę z nielegalnymi napisami szpecącymi miasto, są to między innymi urzędnicy, działacze społeczni, przedstawiciele miejskich jednostek organizacyjnych, którzy pod przewodnictwem Waldemara Domańskiego na bieżąco monitorują sytuację nielegalnego graffiti w mieście. Organizują wspólnymi siłami pikniki sąsiedzkie oraz inne wydarzenia podczas których są zamalowywane nielegalne napisy. W 2019 roku zorganizowano między innymi malowanie flagi polskiej na os. Jagiellońskim w Nowej Hucie. Mural powstał na elewacji, gdzie od lat pomimo zamalowywania ścian powracały wulgarne napisy. Malowanie było połączone z sąsiedzkim piknikiem.

Rada Dzielnicy VIII zorganizował konkurs na stworzenie murala na stacji transformatorowej. Tematem muralu było hasło: „Z rodziną najlepiej wychodzi się na ...muralu”.

Mural miał przedstawiać rodzinę na tle przyrody, roślinności, sugerowane są elementy zdrowego stylu życia oraz inne mieszczące się w zakresie tematycznym. Szczegóły pod linkiem: <https://tiny.pl/7xkpv>

W czerwcu Pogromcy Bazgrołów zostali zaproszeni do Warszawy przez Unię Metropolii Polskich. Waldemar Domański zaprezentował działania i metody walki z bazgrołami, które są realizowane w Krakowie. Szczegóły działań jakie były podejmowane przez Pogromców Bazgrołów można znaleźć pod linkiem: <https://www.facebook.com/Pogromcy-Bazgro%C5%82%C3%B3w-227069874150717/>

Działania na rzecz przeciwdziałania mowie nienawiści

Straż Miejska przeprowadziła ponad 310 godzin zajęć w klasach VI oraz ponad 500 godzin zajęć w szkołach ponadpodstawowych i innych placówkach na temat odpowiedzialności osób nieletnich, podczas których omawiano między innymi przepisy zabraniające umieszczanie nielegalnych napisów i rysunków. Omawiano podczas tych zajęć zapisy w kodeksie wykroczeń, kodeksie karnym oraz w ustawie o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami, a także konsekwencje prawne takich czynów. Ponadto strażnicy miejscy uczestniczyli w piknikach organizowanych w ramach działań „Pogromców Bazgrołów”.

Policja Miejska w ramach działań prewencyjnych obejmujących obszar zagrożeń internetowych realizowała spotkania dla kadry pedagogicznej, rodziców, uczniów szkół podstawowych oraz ponadpodstawowych w Krakowie. W trakcie tych spotkań oprócz zagrożeń internetowych omawiane były również kwestie odpowiedzialności prawnej za przestępstwa popełniane przy wykorzystaniu sieci internetowej (np. groźby karalne, nękanie czy prześladowanie). W zakresie działań profilaktyczno-edukacyjnych związanych z walką z nielegalnym graffiti, podejmowanych przez policjantów Komendy Miejskiej Policji w Krakowie, w roku 2019 roku przeprowadzono 211 wzmoczonych działań prewencyjnych, związanych ze zwalczaniem nielegalnego graffiti, a także zorganizowano 767 spotkań prelekcji edukacyjnych dla dzieci i młodzieży, w ramach których poruszano tematykę odpowiedzialności prawnej wynikającej z nielegalnego graffiti.

Klauzule antydyskryminacyjne w umowach zawieranych przez Gminę Miejską Kraków

Gmina Miejska Kraków na bieżąco realizuje zapis uchwały nr LII/964/16 Rady Miasta Krakowa z dnia 14 września 2016 roku w sprawie przyjęcia Programu „Otwarty Kraków” o obowiązku wprowadzania do umów najmu, dzierżawy oraz użyczenia klauzul antydyskryminacyjnych obowiązujących wszystkie strony umowy. Zgodnie z danymi przekazanymi przez miejskiej jednostki organizacyjne oraz Wydział Urzędu Miasta Krakowa zostały zrealizowane w 2019 roku w następującym zakresie:

- Zarząd Infrastruktury Sportowej w Krakowie - 42 umowy
- Zarząd Dróg Miasta Krakowa - 18 umów
- Miejskie Centrum Obsługi Oświaty w Krakowie - 3 aneksy
- Zarząd Budynków Komunalnych tylko do września 2019 roku zawarł 303 umowy (dane pochodzą z września 2019 roku – umowy zawierano od 2017 roku)
- Wydział Obsługi Urzędu – 8 umów (dane zebrano we wrześniu 2019 roku)

Realizacja zapisów umowy jest monitorowana przez miejskie jednostki organizacyjne, podpisujące umowę ze strony Gminy Miejskiej Kraków.

Ambasador Wielokulturowości

I Edycja Konkursu – Krakowscy Ambasadorzy Wielokulturowości 2018

W grudniu 2018 roku Rada Miasta Krakowa, kierując się intencją wspierania działalności oraz inicjatyw mających na celu promowanie zróżnicowania kulturowego, etnicznego, wyznaniowego oraz integracją mieszkańców Krakowa i środowisk cudzoziemców, ustanowiła tytuł Krakowskiego Ambasadora Wielokulturowości, przyznawany osobom lub podmiotom działającym na rzecz dialogu międzykulturowego w Krakowie. Zgodnie z uchwałą nr III/31/18 Rady Miasta Krakowa z dnia 19 grudnia 2018 r. w sprawie ustanowienia ww. tytułu, wyróżnienie może być przyznawane osobom indywidualnym lub podmiotom, takim jak: organizacja pozarządowa, instytucja, firma, grupa nieformalna.

W marcu 2019 roku przeprowadzono I edycję konkursu, do którego wpłynęło 49 zgłoszeń (4 nieformalne), w tym: 15 kandydatur zgłoszono w kategorii osoba indywidualna: Olha Menka, Borysław Czaraczew, Urszula Majcher Legawiec, Aliaksandr Turevich, Anna Wilczyńska, Joanna Talewicz – Kwiatkowska, Karina Olesiak, Adam Bulandra, Ernesto Bumba, Katarzyna Rajska – Szamraj, Rafał Grabowski, Jacek Zadora, Dorota Bełtkiewicz, Katarzyna Ostrenga, 26 kandydatur zgłoszono w kategorii podmiot: Shell Business Operations Kraków, Komitet Obrony Demokracji Region Małopolskie, Stowarzyszenie INTERKULTURALNI PL, Międzynarodowe Stowarzyszenie Feng Shui Polska, LOKKAL magazine, Klub Kultury Przegorzały filia C.K. Dworek Białooprądnicki, Fundacja Understanding, Zakład Ubezpieczeń Społecznych. Oddział w Krakowie, ACCENT SCHOOL OF POLISH Katarzyna Roś, Fundacja Widowisk Masowych, Fundacja "One World One Heart", Małgorzata Waliszko "Dialog", Rethinking Refugees - Knowledge and Action, Fundacja Współpracy Polsko - Ukraińskiej "U-Work", Kolegium Europejskie - Europejskie

Niepubliczne Liceum Ogólnokształcące w Krakowie, Europejska Szkoła Podstawowa z Oddziałami Dwujęzycznymi w Krakowie, Szkoła Podstawowa nr 37 im. Juliana Tuwima, Zespół projektowy "The University of Agriculture - open space for you", Fundacja Diversity Hub, Poznajemy Świat Magdalena Moll - Musiał, Marcin Musiał s.c., Islamista Blog - Anna i Karol Wilczyńscy, Fundacja Wspierania Kultury i Języka Polskiego im. Mikołaja Reja, Collaborate, Krakow, Europejskie Forum Studentów AEGEE-Kraków, ASPIRE Stowarzyszenie It I Business Process Services, Wojewódzka Biblioteka Publiczna w Krakowie, Fundacja Jewish Community Centre - Centrum Społeczności Żydowskiej - JCC Krakow.

Krakowscy Ambasadorowie Wielokulturowości AD 2018

Kapituła Wielokulturowości powołana przez Prezydenta zarządzeniem nr 666/2019 z dnia 28 marca 2019 r. nominowała do tytułu Krakowski Ambasador Wielokulturowości A.D. 2018 – dwie osoby indywidualne i dwa podmioty. Laureatami tytułu Krakowski Ambasador Wielokulturowości A.D. 2018 zostali:

- w kategorii osoba indywidualna:

- Urszula Majcher Legawiec
- Olha Menko

- w kategorii podmiot:

- Stowarzyszenie INTERKULTURALNI PL
- Fundacja Diversity Hub

Podczas uroczystej Gali w Muzeum Inżynierii Miejskiej – 25 czerwca 2019 r. ogłoszono wyniki konkursu. Tytuły wręczyli Jacek Majchrowski Prezydent Miasta Krakowa, wspólnie z Dominikiem Jaśkowcem Przewodniczącym Rady Miasta Krakowa. Wszyscy kandydaci zgłoszeni do konkursu zostali wyróżnieni dyplomem za prowadzoną działalność na rzecz dialogu międzykulturowego w Krakowie oraz statuetką wielobarwnego Lajkonika.

Zespół Interdyscyplinarny ds. Współpracy na rzecz realizacji Programu „Otwarty Kraków”

Zespół Interdyscyplinarny jest platformą współpracy między przedstawicielami mniejszości i cudzoziemców a samorządem. W dniu 7 czerwca 2019 roku powołano nowy skład Zespołu, który w 2019 r. spotykał się regularnie, średnio raz w miesiącu (poza miesiącami wakacyjnymi). Cykliczne spotkania tego gremium umożliwiają wymianę doświadczeń na temat bieżących problemów z integracją imigrantów, a także dają możliwość łatwiejszego podejmowania wspólnych działań w tym zakresie.

W skład Zespołu zostali powołani między innymi przedstawiciele organizacji wielokulturowych, expatów, przedstawiciele krakowskich uczelni oraz urzędnicy pracujący na rzecz wielokulturowości w Krakowie. Działania Zespołu Interdyscyplinarnego w I półroczu koncentrowały się wokół następujących zagadnień:

15 STYCZNIA: 1. Opracowanie kampanii społecznej uświadamiającej wartość, jaką czerpie społeczność lokalna z różnorodności i wielokulturowości - przedstawienie koncepcji przygotowanej przez Fundację Dwie Galicje.

2. Obserwatorium Wielokulturowości i Migracji - przedstawienie projektu badań naukowych przez przedstawicieli UE w Krakowie.

12 LUTEGO: 1. Działania Straży Miejskiej i Straży Granicznej wobec rosnącej liczby obcokrajowców mieszkających i pracujących w Krakowie: a) szkolenia antydyskryminacyjne dla pracowników Straży Miejskiej oraz działania Straży w szkołach (mowa nienawiści na murach), b) współpraca Straży Miejskiej i Straży Granicznej w kontekście legalnego i nielegalnego pobytu

cudzoziemców w Krakowie) zacieśnienie współpracy w zakresie migracji pomiędzy Urzędem Miasta Krakowa, organizacjami pozarządowymi działającymi na rzecz integracji cudzoziemców w Krakowie a Strażą Miejską i Strażą Graniczną. 2. Działania Wydziału Edukacji UMK wspierające walkę z przejawami przemocy, nietolerancji i mowy nienawiści wśród dzieci i młodzieży.

12 MARCA: Sprawy organizacyjne Zespołu – aktualizacja Regulaminu pracy i Zarządzenia Prezydenta Miasta Krakowa powołującego skład Zespołu.

16 KWIETNIA: Sprawy organizacyjne Zespołu – aktualizacja Regulaminu pracy i Zarządzenia Prezydenta Miasta Krakowa o powołaniu składu Zespołu – c.d. Krakowski Ambasador Wielokulturowości - omówienie przebiegu konkursu i formy wyróżnienia.

14 MAJA: Krakowski Ambasador Wielokulturowości – przedstawienie i zaakceptowanie przez Członków Zespołu formy wyróżnienia. 1. Omówienie propozycji utworzenia w strukturze Urzędu Miasta Krakowa stanowiska w charakterze rzeczownika ds. Ukraińców. 2. Rekomendacje Zespołu – omówienie formuły i adresata. 3. Zaprezentowanie projektów: Projekt zespołu prof. Słany z UJ pn. „Children Hybrid Integration: Learning Dialogue as a way of Upgrading Policies of Participation (CHILD-UP), realizowany w ramach konkursu Horizon 2020; Projekt Stowarzyszenia INTERKULTURALNI PL pn. „MiCreate - Migrant Children and Communities Transforming Europe”, realizowany w ramach Horizon 2020.

11 CZERWCA: Przedstawienie informacji na temat polityki informacyjnej/publikacyjnej w ramach portalu www.otwarty.krakow.pl oraz mediów społecznościowych prowadzonych przez Punkt Informacyjny dla Obcokrajowców. Ustalenie zasad publikacji do stosowania. 1. Podsumowanie spotkań zespołów roboczych po przeprowadzeniu pierwszego spotkania: Edukacja międzykulturowa, Współpraca międzysektorowa, Promocja i komunikacja, Przeciwdziałanie przestępczości i mowie nienawiści, Badania i monitorowanie bieżącej sytuacji migrantów w środowisku lokalnym. Określenie zadań do realizacji podczas plenarnych posiedzeń Zespołu. Weryfikacja harmonogramu posiedzeń opublikowanego na 2019 rok.

17 WRZEŚNIA 2019: rekomendacja działań na rzecz mniejszości narodowych i etnicznych oraz cudzoziemców w Krakowie – przedstawienie finalnego programu sporządzonego w procesie konsultacji z Członkami Zespołu, omówienie prac nad dokumentem.

Podsumowanie spotkania grupy roboczej - współpraca międzysektorowa – w zakresie postulatów do zapisów projektu Programu współpracy Gminy Miejskiej Kraków z organizacjami pozarządowymi na 2020 rok.

29 PAŹDZIERNIKA 2019: Problematyka związana z ubezpieczeniami zdrowotnymi migrantów, programami profilaktycznymi/szczepieniami, zagrożeniami dla zdrowia (m. in. odra).

Programy profilaktyczne dostępne dla migrantów realizowane przez ZUS, NFZ, Sanepid, Wydział Polityki Społecznej i Zdrowia. Zasady wydawania orzeczeń o stopniu niepełnosprawności dla cudzoziemców przez Powiatowy Zespół ds. orzekania o niepełnosprawności.

Problematyka pacjentów obcokrajowców w polskiej/krakowskiej służbie zdrowia - wstępna diagnoza problemu, przyczynek do opracowania diagnozy i rekomendacji w tej sferze funkcjonowania migrantów w Polsce.

26 LISTOPADA 2019: Omówienie koncepcji Centrum Wielokulturowego oraz działalności Punktu Informacyjnego dla Obcokrajowców w 2020 roku w trybie ogłoszenia otwartego konkursu ofert.

Protokoły z posiedzeń są dostępne pod linkiem:

http://otwarty.krakow.pl/zespol_interdyscyplinary/226571,artykul,harmonogram_posiedzen_w_2019_roku.html

Sprawozdanie za 2019 rok z prac Zespołu Interdyscyplinarnego ds. współpracy na rzecz realizacji Programu „Otwarty Kraków”, można znaleźć pod adresem:

http://otwarty.krakow.pl/zespol_interdyscyplinary/217963,artykul,dokumenty.html

Unia Metropolii Polskich – Stały Zespół ds. Migracji i Integracji

---

Stały Zespół ds. Migracji i Integracji powstał w związku z podpisaną przez 11 prezydentów miast UMP, w tym przez Prezydenta Miasta Krakowa – Jacka Majchrowskiego, deklaracją o współdziałaniu w dziedzinie migracji. Odbyło się to w Gdańsku, podczas konferencji „Miasta Integrujące. Integracja = Bezpieczeństwo”, 29-30 czerwca 2017r. <http://www.gdansk.pl/migracje/Samorzadowcy-najwiekszych-miast-Polski-i-Pomorza-jednym-glosem-w-sprawie-integracji,a,82116>

Pierwsze, robocze spotkanie Zespołu odbyło się 6 czerwca 2017r., w Warszawie. Każde posiedzenie Zespołu wspierane jest wiedzą specjalistyczną dwóch organizacji: Międzynarodowej Organizacji ds. Migracji (IOM) oraz Biura Wysokiego Komisarza Narodów Zjednoczonych ds. Uchodźców (UNHCR Polska).

W 2019 r. w posiedzeniach Zespołu brał/a czynny udział przedstawiciel/ka Wydziału Polityki Społecznej i Zdrowia – Referatu ds. wielokulturowości i projektów społecznych. Stały Zespół UMP ds. Migracji i Integracji obradował w 2019 roku 2 razy:

- 12-13 czerwca 2019r. - posiedzenie Zespołu w LUBLINIE, temat przewodni: Program Miasta Międzykulturowe (ICC) wspólna inicjatywa Rady Europy i Komisji Europejskiej. Spotkanie z Ireną Guidiková szefową działu programów integracji i przeciwdziałania dyskryminacji w Radzie Europy. Projekt Lublin dla wszystkich. Partycypacyjny model zarządzania różnorodnością. Lublin4All: Przedstawiciele Zespołu - w ramach wizyty w Lublinie - uczestniczyli w spotkaniu z Ireną Guidiková szefową działu programów integracji i przeciwdziałania dyskryminacji w Radzie Europy, inicjatorką programu Miast Międzykulturowych (ICC) - wspólnego przedsięwzięcia Rady Europy i Komisji Europejskiej. Kontynuacją tego spotkania było zaproszenie skierowane do miast UMP do udziału w programie ICC a sam udział rekomendowany przez prezydenta Lublina (dotychczas jedyne polskiego miasta w programie). Ostatecznie rekomendacje rozszerzył i przekazał pozostałym prezydentom Zarząd UMP. Rozpoczęto przygotowania do wstąpienia do międzynarodowej sieci Miast Międzykulturowych.
- 29-30 października 2019r. - posiedzenie Zespołu w POZNANIU, temat przewodni: projekty i działania miast na rzecz integracji cudzoziemców. doświadczenia miast uczestniczących w projekcie ADMin4ALL “Supporting Social Inclusion of Vulnerable Migrants in Europe” Międzynarodowej Organizacji ds. Migracji (IOM), Migrant Info Point w Poznaniu oraz projekt AKTYWATOR WLKP z Funduszu Azylu, Migracji i Integracji (FAMI) - lider IOM

Harmonogram Realizacji Programu „Otwarty Kraków”

Zadanie priorytetowe:	Działania:	Termin realizacji	Nazwa produktu	Zrealizowane działania
1) budowanie Urzędu przyjaznego cudzoziemcom, mniejszościom narodowym i etnicznym poprzez równy dostęp do usług i świadczeń oferowanych przez Gminę,	<p>a) uruchomienie punktu informacyjnego, w którym będą udzielane porady w językach obcych,</p> <p>b) przetłumaczenie i opublikowanie w Biuletynie Informacji Publicznej Miasta Krakowa procedur administracyjnych, z którymi mogą mieć styczność osoby obcojęzyczne,</p> <p>c) podjęcie współpracy z partnerami w celu przygotowania pakietu powitalnego dla cudzoziemców obejmującego broszurę informacyjną,</p> <p>d) prowadzenie szkoleń dla pracowników samorządowych z zakresu budowania Urzędu przyjaznego cudzoziemcom, mniejszościom narodowym i etnicznym oraz szkoleń z komunikacji międzykulturowej,</p>	<p>do 31 grudnia 2018 r.</p> <p>do 31 grudnia 2017 r.</p> <p>działanie o charakterze ciągłym</p> <p>działanie o charakterze ciągłym</p>	<p>uruchomiony punkt informacyjny</p> <p>zestawienie procedur przetłumaczonych w Biuletynie Informacji Publicznej Miasta Krakowa</p> <p>pakiet powitalny dla cudzoziemców</p> <p>przeprowadzone szkolenia</p>	<p>Zrealizowane działania 2017 r.</p> <p>Zgodnie z umową W_I_1283_SZ_341_2019 od 15 marca do 31 grudnia 2019 r. działał Punkt Informacyjny dla Obcokrajowców, prowadzony przez NGOs, w ramach zlecania zadań publicznych w trybie otwartego konkursu ofert. Podmiot prowadzący: Fundacja Współpracy Polsko-Ukraińskiej U-Work.</p> <p>Przetłumaczono nowe oraz zaktualizowano zestaw procedur wraz ze wzorami formularzy; wszystkie zostały opublikowane w portalu www.otwarty.krakow.pl oraz część w BIP.</p> <p>Publikacja „Pakietu powitalnego” w portalach miejskich, na stronach www.otwarty.krakow.pl, BIP.</p> <p>Zrealizowano 2 szkolenia dla 40 pracowników (projekt realizowanych z IOM). Przeprowadzono szkolenia dla cudzoziemców między innymi z zakresu prowadzenia działalności gospodarczej, przepisów ZUS, walorów turystycznych Miasta w ramach działań Punktu Informacyjnego dla Obcokrajowców oraz projektów realizowanych przez organizacje pozarządowe.</p>

<p>2) budowa instytucjonalnych ram współdziałania pomiędzy przedstawicielami mniejszości narodowych i etnicznych oraz cudzoziemców a jednostką samorządu terytorialnego,</p>	<p>a) powołanie zespołu interdyscyplinarnego ds. współpracy na rzecz realizacji Programu, którego skład i zadania określi Prezydent Miasta Krakowa w drodze zarządzenia,</p>	<p>do 31 grudnia 2016 r.</p>	<p>zarządzenie powołujące zespół interdyscyplinarny ds. współpracy na rzecz realizacji Programu</p>	<p>Zarządzenie nr 2101/2017 Prezydenta Miasta Krakowa z dnia 25 sierpnia 2017 r. w sprawie powołania Zespołu Interdyscyplinarnego ds. współpracy na rzecz realizacji Programu „Otwarty Kraków”. W dniu 7 czerwca 2019 Prezydent Miasta Krakowa podpisał Zarządzenie nr 1361/2019, którym powołał nowy skład Zespołu. W 2019 r. odbyło się dziewięć posiedzeń. Sprawozdanie z prac Zespołu zostało przekazane do Prezydenta Miasta Krakowa w dniu 1 marca 2019 roku. Link: https://tiny.pl/7qngk</p>
<p>b)</p>	<p>wskazanie przez Prezydenta Miasta Krakowa komórki organizacyjnej Urzędu odpowiedzialnej za wspieranie inicjatyw i współpracy z przedstawicielami mniejszości narodowych i etnicznych oraz cudzoziemców;</p>	<p>do 31 grudnia 2016 r.</p>	<p>zarządzenie Prezydenta dot. zadań Zastępcy Prezydenta.</p>	<p>Zarządzenie Prezydenta Miasta Krakowa nr 3531/2018 z dnia 21 grudnia 2018 r. w sprawie podziału na wewnętrzne komórki organizacyjne oraz szczegółowego zakresu działania Wydziału Polityki Społecznej i Zdrowia - zakresu działania Referatu ds. Projektów Społecznych, Dialogu i Wielokulturowości (SZ-07)</p>
<p>c)</p>	<p>współpracę komórki organizacyjnej Urzędu, o której mowa w pkt. 2) z innymi komórkami organizacyjnymi Urzędu i miejskimi jednostkami organizacyjnymi, organizacjami pozarządowymi oraz innymi instytucjami i służbami działającymi na terenie Gminy, w tym z instytucjami kulturalno-oświatowymi oraz z wyższymi uczelniami.</p>	<p>działanie o charakterze ciągłym</p>	<p>spotkania, konferencje i inne wydarzenia</p>	<p>Opis konferencji i wydarzeń znajduje się w sprawozdaniu. Nawiązano współpracę z wydziałami UMK i MJO w zakresie realizacji Programu.</p>

<p>3) stworzenie społecznej platformy konsultacji i rozwoju polityki otwartości na wielokulturowość i integrację.</p>	<p>a) opracowanie kampanii społecznej uswiadamiącej wartość, jaką czerpie społeczność lokalna z różnorodności i wielokulturowości wraz ze stworzeniem osobnego serwisu internetowego poświęconego zjawisku imigracji,</p>	<p>do 31 grudnia 2018 r.</p>	<p>konspekt kampanii społecznej</p>	<p>W roku 2019 podjęto działania promocyjne – m. in. udział w miejskich wydarzeniach, organizacja wydarzeń wielokulturowych. Działania promocyjne były realizowane w ramach zadań Referatu ds. Promocji i Kształtowania Polityki Społecznej i Zdrowia (SZ-04). Działła dedykowany Programowi Otwarty Kraków portal www.otwarty.krakow.pl oraz fp OtwartyKrakow oraz konto na Instagramie.</p>
<p>4) kształtowanie odpowiedzialności społecznej podmiotów prywatnych w politykach Gminy,</p>	<p>b) powołanie kapituły, która będzie przyznawała „logo wielokulturowości” instytucjom działającym na rzecz tolerancji oraz przeciwdziałania incydentom o charakterze dyskryminacyjnym w Gminie,</p> <p>a) wprowadzenie do umów najmu, dzierżawy oraz użyczenia zawieranych przez Gminę obowiązkowego zapisu dotyczącego klauzul antydyskryminacyjnych obowiązujących wszystkie strony umowy,</p> <p>b) nawiązanie współpracy z podmiotami prywatnymi w celu wypracowania wspólnych działań na rzecz otwartości wobec innych kultur i narodowości,</p>	<p>do 31 grudnia 2017 r.</p> <p>po 31 grudnia 2016 r. działania o charakterze ciągłym</p>	<p>projekt uchwały powołującej kapitułę, która będzie przyznawała logo wielokulturowości</p> <p>umowy zawierające zapis dotyczący klauzul antydyskryminacyjnych obowiązujących wszystkie strony umowy</p> <p>komunikaty i informacje przekazywane do podmiotów prywatnych; spotkania informacyjne</p>	<p>Zarządzenie nr 666/2019 Prezydenta Miasta Krakowa z dnia 28.03.2019 r. w sprawie powołania Kapituły Wielokulturowości opiniującej kandydatury do tytułu „Krakowski Ambasador Wielokulturowości A.D. 2018”</p> <p>Wprowadzono zapisy antydyskryminacyjne do umów użyczenia, dzierżawy, najmu (ZBK, ZIKiT, OU, ZIS). Pełna informacja w sprawozdaniu.</p> <p>Powołano Krakowskie Forum Interkulturowe Miasto-Ludzie-Biznes, który ściśle współpracuje przy realizacji Programu. Prowadzono współpracę przy organizacji konferencji z udziałem przedstawicieli biznesu. Włączono do składu Zespołu Interdyscyplinarnego Programu „Otwarty Kraków” - przedstawicielki z grupy ASPIRE.</p>

<p>5) wdrażanie mechanizmów reakcji na incydenty o charakterze dyskryminacyjnym jako elementu polityki inkluzywniej oraz budowanie świadomości międzykulturowej mieszkańców,</p>	<p>a) pozyskiwanie bieżących statystyk dotyczących przestępstw i naruszeń prawa powodowanych rasizmem lub ksenofobią,</p> <p>b) organizacja wydarzenia nawiązującego do idei wielokulturowości np. w postaci wernisży, konferencji lub cyklicznych festiwałów,</p> <p>c) wspieranie organizacji pozarządowych,</p>	<p>działanie o charakterze ciągłym</p>	<p>przekazane informacje (np. komunikaty prasowe, wystanie newslettera, ogłoszenia)</p> <p>zrealizowane wydarzenia</p> <p>realizacja co roku otwartego konkursu ofert bądź innego trybu zlecenia zadania publicznego organizacjom pozarządowym</p>	<p>Regularnie są pozyskiwane statystyki z Policji i Straży Miejskiej. Część informacji została zawarta w sprawozdaniu.</p> <p>Zorganizowano konferencje, wystawy oraz inne wydarzenia kulturalne i edukacyjne. Szczegóły zostały umieszczone w sprawozdaniu.</p> <p>Zabezpieczono środki na organizację konkursu ofert na działania edukacyjne oraz organizację Festiwału Wielokulturowego na rok 2019 oraz powierzone organizacji pozarządowej prowadzenie Punktu Informacyjnego dla Obcokrajowców w językach obcych. W 2019 zrealizowano konkretne działania z udziałem organizacji pozarządowych - szczegóły w sprawozdaniu.</p> <p>Zapoznano się z procedurą zewnętrzną dotyczącą nazewnictwa ulic, alei, mostów, placów, osiedli, parków, bulwarów i skwerów. W 2019 roku nie złożona żadnego projektu nazwy ulicy, placu nawiązującej do wielokulturowego Krakowa.</p>
<p>d) informowanie o możliwości inicjowania procesu nadawania nazw ulic, placów odnoszących się do cudzoziemców, mniejszości narodowych i etnicznych oraz promowanie miejsc już istniejących, tak by zapewnić udział w zbiorowej pamięci i zachowaniu tożsamości przy jednoczesnym krzewieniu wiedzy o tych miejscach wśród mieszkańców Krakowa,</p>	<p>e) kształtowanie wrażliwości na różnorodność kulturową oraz umiejętności używania języka wrażliwego w kontekście różnic rasowych, etnicznych i narodowościowych,</p>	<p>działanie o charakterze ciągłym</p>	<p>przekazane informacje (np. komunikaty prasowe, wystanie newslettera, ogłoszenia)</p> <p>przeprowadzone szkolenia</p>	<p>Prowadzenie szkoleń wśród urzędników Urzędu Miasta Krakowa, Grodzkiego Urzędu Pracy, Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej oraz MCPU w ramach projektu IOM i NDI, szczegóły w sprawozdaniu.</p>

	<p>f) prowadzenie działań mających na celu wsparcie organizacji zajęć szkolnych i projektów edukacyjnych, które poświęcone są wielokulturowemu dziedzictwu miasta,</p> <p>g) przeprowadzenie konkursu skierowanego do dzieci przedstawicieli mniejszości narodowych i etnicznych z zakresu wiedzy o historii Krakowa,</p> <p>h) przeprowadzenie konkursu wśród uczniów krakowskich szkół z zakresu wiedzy o innych narodowościach zamieszkujących Kraków,</p> <p>i) obejmowanie patronatem oraz udzielanie innych form wsparcia dla projektów, inicjatyw artystycznych, kulturalnych, naukowych i edukacyjnych poświęconych wielokulturowemu dziedzictwu Miasta,</p> <p>j) zapewnienie prawidłowego przebiegu imprez masowych,</p>	<p>działania o charakterze ciągłym</p> <p>działanie o charakterze ciągłym</p> <p>działanie o charakterze ciągłym</p> <p>działanie o charakterze ciągłym</p> <p>działanie o charakterze ciągłym</p>	<p>zrealizowane projekty</p> <p>konkurs dla dzieci cudzoziemców z wiedzy o Krakowie</p> <p>konkurs dla dzieci krakowskich szkół z wiedzy o innych narodowościach</p> <p>nadany patronat</p> <p>zapisy w regulaminach imprez w obiektach należących do Gminy zakazujące zachowań o charakterze rasistowskim i ksenofobicznym</p> <p>dokumenty potwierdzające pracę Zespołu</p>	<p>Finansowano działania projektów „Empatia i Wielokulturowość” oraz Program Otwarty Kraków – konkursy edukacyjne „Kraków w Twojej Wyobraźni” – opisy w sprawozdaniu.</p> <p>Zabezpieczono środki budżetowe w Wydziale Polityki Społecznej i Zdrowia na działania edukacyjne w ramach konkursu ofert dla organizacji pozarządowych.</p> <p>Zabezpieczono środki budżetowe w Wydziale Polityki Społecznej i Zdrowia na działania edukacyjne w ramach konkursu ofert dla organizacji pozarządowych.</p> <p>Nadany patronat Prezydenta Miasta Krakowa w 2019: Konkurs - Przegląd 'Blizje Świata' Szczegóły po linkiem https://www.krakow.pl/3401,obj.12884,patr.onaty.html</p> <p>X edycja imprezy naukowo-Kulturalnej pn. 'Biblioteka w stylu...latynoamerykańskim' https://www.krakow.pl/3401,obj.12930,patr.onaty.html</p> <p>W realizacji, do wprowadzenia w kolejnych latach.</p>
<p>6) dbałość o jakość i estetykę przestrzeni publicznej,</p>	<p>a) kontynuowanie prac przez Zespół Zadaniowy ds. Ograniczenia Bazgrołów w Krakowie powołany zarządzeniem Prezydenta Miasta Krakowa,</p>	<p>działanie o charakterze ciągłym</p>	<p>działanie o charakterze ciągłym</p>	<p>Szczegóły na temat działań Zespołu Zadaniowego ds. Ograniczenia Bazgrołów zostały zawarte w sprawozdaniu z prac Zespołu złożonym do Prezydenta Miasta Krakowa.</p>

	<p>b) utworzenie Zespołu Operacyjnego Straży i Policji do ścigania sprawców aktów wandalizmu, w szczególności znaczących budynki bazgrołami,</p>	<p>do 31 grudnia 2016 r.</p>	<p>dokument potwierdzający powołanie Zespołu</p>	<p>30 grudnia 2016 r. Policja i Straż Miejska podpisały POROZUMIENIE O WSPÓLPRACY PARTNERSKIEJ przy realizacji Programu „Otwarty Kraków” w zakresie ścigania sprawców aktów wandalizmu, w szczególności znaczących budynki bazgrołami.</p>
	<p>c) organizacja społeczności lokalnej wokół idei ochrony przestrzeni publicznej przed bazgrołami,</p>	<p>działanie o charakterze ciągłym</p>	<p>notatki prasowe, sprawozdania ze spotkań z mieszkańcami</p>	<p>Akcja społeczna w Internecie „Pogromcy Bazgrołów” oraz „PIKNIK SAŚIEDZKI pn. „Kochasz swój Kraj to po nim nie bazgraj/ Segreguj śmieci i ucz tego dzieci.!” zamalowywanie napisów z mieszkańcami</p>
	<p>d) opracowanie systemu promowania aktywnych postaw właścicieli nieruchomości, którzy zadbają, aby ich budynki były wolne od bazgrołów,</p>	<p>do 31 grudnia 2016 r.</p>	<p>dokument opisujący system promowania aktywnych postaw właścicieli nieruchomości</p>	<p>Straż Miejska w Krakowie, udostępniła na swojej stronie „Poradnik dla właścicieli nieruchomości uszkodzonych przez bazgroły lub nielegalne ogłoszenia i plakaty”</p>
	<p>e) zaangażowanie i promowanie podmiotów prywatnych współpracujących z Gminą na rzecz likwidacji bazgrołów,</p>	<p>działanie o charakterze ciągłym</p>	<p>dokumenty potwierdzające współpracę gminy z firmami</p>	<p>Zespół Zadaniowy ds. Ograniczenia Bazgrołów ściśle współpracuje z firmą, która pokrywa elewacje farbą antygraffiti.</p>
	<p>f) wspieranie działań na rzecz instalowania monitoringu wizyjnego, oświetlenia wzbudzanego ruchem oraz przygotowanie katalogu rekomendacji pozwalających aktywnie przeciwdziałać aktom wandalizmu na budynkach,</p>	<p>działanie o charakterze ciągłym</p>	<p>katalog rekomendacji</p>	<p>Wydział Bezpieczeństwa i Zarządzania Kryzysowego w ramach Zespołu Zadaniowego ds. realizacji wyników referendum przygotował rekomendacje i wytyczne obejmujące zagadnienia dalszej rozbudowy systemu monitoringu przestrzeni publicznej w Krakowie.</p>
	<p>g) zaangażowanie mieszkańców Krakowa w tym w szczególności uczniów szkół gimnazjalnych i ponadgimnazjalnych, a także młodzieży akademickiej w działania na rzecz usuwania bazgrołów,</p>	<p>działanie o charakterze ciągłym</p>	<p>komunikaty i informacje przekazywane do szkół i uczelni</p>	<p>Działania Straży Miejskiej w ramach profilaktyki społecznej - zajęcia w szkołach podstawowych, gimnazjach, szkołach ponadgimnazjalnych i innych placówkach; organizowano akcje usuwania bazgrołów z udziałem uczniów szkół podstawowych i gimnazjów.</p>

	<p>h) przekazywanie przestrzeni artystom celem stworzenia profesjonalnych murali i legalnego graffiti oraz organizacja konkursów w ww. zakresie,</p> <p>i) organizacja banku informacji o miejscach gdzie znajdują się znaczone elewacje oraz działań edukacyjno-informacyjnych dotyczących skutków prawnych wynikających z niszczenia budynków i innych elementów przestrzeni miejskiej bazgrołami,</p> <p>j) promowanie i podkreślanie znaczenia stref wolnych od bazgrołów w kontekście wzrostu poczucia bezpieczeństwa mieszkańców Krakowa,</p>	działanie o charakterze ciągłym	dokument określający zasady organizacji konkursów murali artystycznych.	<p>Odbyła się akcja malowania muralu: flagi polskiej os. Jagiellońskie w Nowej Hucie</p> <p>Na stronie internetowej Straży Miejskiej mieszkańcy mogą zgłaszać znaczone elewacje; znajdują się tam informacje dotyczące skutków prawnych wynikających z niszczenia budynków i innych elementów przestrzeni miejskiej bazgrołami. http://strazmiejska.krakow.pl/nasze_dzialania/214760.artykul.walka_z_bazgroalami.html</p> <p>Liczne konferencje prasowe, wywiady oraz notki prasowe sygnowane przez Zespół Zadaniowy ds. Ograniczenia Bazgrołów.</p>
7) przystąpienie do Sieci Miast Międzykulturowych przy Radzie Europy i Komisji Europejskiej.	a) przygotowanie projektu uchwały Rady Miasta Krakowa.	do 31 grudnia 2018 r.	projekt uchwały RMK w sprawie przystąpienia Gminy Miejskiej Kraków do Sieci Miast Międzykulturowych przy Radzie Europy i Komisji Europejskiej	<p>Powołano Obserwatorium Wielokulturowości i Migracji w celu przygotowania wniosku do Sieci. OWIM przygotował raporty, które będą podstawą do przygotowania wniosku.</p>

Podsumowanie

Uchwała nr LII/964/16 w sprawie realizacji Programu „Otwarty Kraków” podjęta przez Radę Miasta Krakowa w dniu 14 września 2016 r., była realizowana przez cały rok, co pozwoliło zaplanować fundusze na nowe zadania, wynikające z jej treści.

Przez 2019 r. między innymi:

- Prowadzono działania w ramach platformy współpracy między przedstawicielami mniejszości i cudzoziemców a samorządem,
- Przygotowano zasady otwartego konkursu ofert, w wyniku którego w 2019 roku został uruchomiony Punkt Informacyjny dla Obcokrajowców w Krakowie, obsługujący mieszkańców w językach obcych; będzie on na przyszłość pozwalał cudzoziemcom uzyskać porady między innymi w zakresie przepisów prawa, działalności gospodarczej, podnoszenia kwalifikacji zawodowych, edukacji dzieci i dorosłych, pomocy społecznej i mieszkaniowej,
- Przygotowano i opublikowano tłumaczenie najczęściej używanych procedur urzędowych przez osoby podejmujące pracę i studia w Krakowie, aktualizowano już opublikowane procedury,
- Wprowadzono do kolejnych umów najmu, dzierżawy oraz użyczenia zawieranych przez Gminę obowiązkowy zapis dotyczący klauzul antydyskryminacyjnych,
- Nawiązano współpracę z podmiotami prywatnymi w celu wypracowania wspólnych działań na rzecz otwartości wobec innych kultur i narodowości,
- Wsparto i zorganizowano kilkanaście wydarzeń nawiązujących do idei wielokulturowości (np. wernisaży, konferencji, cyklicznych festiwali), przekazano fundusze w ramach konkursów na realizację zadań publicznych, które zostały wykorzystane w projektach kulturalnych i edukacyjnych poświęconych wielokulturowemu dziedzictwu Krakowa,
- Włączono w realizację działań na rzecz otwartego i wielokulturowego Krakowa Wydziały Urzędu Miasta Krakowa i miejskie jednostki organizacyjne, które do tej pory nie realizowały zadań w tym zakresie,
- Zbudowano sieć organizacji działających na rzecz wielokulturowości miasta, co będzie miało znaczący wpływ na budowanie nowej jakości życia cudzoziemców, którzy wybrali Kraków jako miejsce zamieszkania,
- Kontynuowano prace Zespołu Interdyscyplinarnego ds. współpracy na rzecz realizacji Programu „Otwarty Kraków”,
- Przyznano tytuły Krakowskich Ambasadorów Wielokulturowości AD 2018
- Zrealizowano następujące mierniki Programu Otwarty Kraków (zgodnie z uchwałą nr LII/964/16):

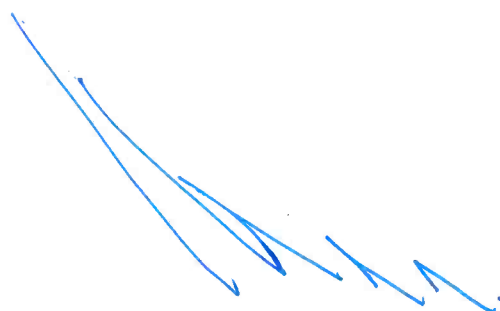
Lp.	Nazwa miernika	Wartość
1	Wysokość środków finansowych zaangażowanych przez Gminę na rzecz realizacji Programu	431 550 zł
2	Liczba wydarzeń związanych z ideą wielokulturowości	>300 ¹⁵
3	Liczba wydarzeń zorganizowanych na terenie Krakowa związanych z działaniami Programu	13 ¹⁶
4	Liczba organizacji pozarządowych uczestnicząca w realizacji Programu	40 ¹⁷

¹⁵ Miernik obejmuje wydarzenia kulturalne, wspierane przez Gminę i realizowane z budżetu Programu Otwarty Kraków jak również wspierane wyłącznie medialnie. Wpisano minimalną wielkość, obliczoną na podstawie informacji zawartych w Sprawozdaniu

¹⁶ Ujęto wydarzenia finansowane bezpośrednio ze środków Programu „Otwarty Kraków” w formie zadań zleconych lub umów o współpracy, nie ujęto wydarzeń finansowanych ze środków UE

5	Liczba beneficjentów korzystających z pomocy Punktu Informacyjnego	1 694 ¹⁸
6	Liczba beneficjentów, którzy otrzymali pakiet powitalny	3 000 ¹⁹
7	Liczba przetłumaczonych procedur na języki obce	40 ²⁰
8	Liczba podmiotów (wymienionych w rozdziale V) zaangażowanych w realizację Programu	81
9	Liczba zrealizowanych produktów Programu	28
10	Liczba wydarzeń związanych z ograniczaniem bazgrołów	4
11	Liczba osób zaangażowanych w działania na rzecz ograniczania bazgrołów	100
12	Liczba zarejestrowanych zgłoszeń bazgrołów	936
13	Liczba ukaranych sprawców wandalizmu polegającego na niszczeniu przestrzeni publicznej bazgrołami	62

Wydział Polityki Społecznej i Zdrowia kładzie nacisk na zebranie statystyk oraz danych dotyczących życia mieszkańców - cudzoziemców. Ważną inicjatywą w tym zakresie jest powołanie Obserwatorium Wielokulturowości i Migracji, która jest pierwszą tego typu na skalę Polski. Poszerza też środowiska współpracy w zakresie budowania wielokulturowego, otwartego miasta, które będzie czerpać swoją siłę i rozwój w równiejszym mierze ze wszystkich jego mieszkańców.

ZASTĘPCA PREZYDENTA
 MIASTA KRAKOWA
Andrzej Kulig
 24.10.2020

¹⁷ Wliczono w zestawieniu zarówno organizacje bezpośrednio realizujące zadania finansowane przez Gminę Miejską Kraków, zgłoszone do tytuł Krakowskiego Ambasadora Wielokulturowości jak również korzystające z wsparcia medialnego POK,

¹⁸ Porady udzielane bezpośrednio od konsultanta,

¹⁹ W zestawieniu ujęto osoby, które skorzystały z wydawnictwa przeznaczonego dla obcokrajowców – studentów „Krakowianie poznają swoje miasto”, projekt realizowany przez Fundację Współpracy Polsko-Ukraińskiej „U-Work” <https://tiny.pl/7x8nh>

²⁰ Ujęto procedury dostępne na stronie www.otwarty.krakow.pl oraz wymagające aktualizacji